

ΙΛΙΣΟΣ

ΕΡΕΥΝΑ-ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ-ΤΕΧΝΗ

1891 - 1991
ΣΤΑ 100 ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ
ΤΗ ΜΕΤΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ
ΦΩΤΕΙΝΗΣ ΨΥΧΗΣ ΤΗΣ
ΣΤΙΣ ΧΩΡΕΣ ΤΟΥ ΑΝΕΣΠΕΡΟΥ ΦΩΤΟΣ

ΕΛΕΝΑ ΠΕΤΡ. ΜΠΛΑΒΑΤΣΚΥ

ΕΤΟΣ 36οv

ΜΑΪΟΣ - ΙΟΥΝΙΟΣ 1991

ΤΕΥΧΟΣ 201

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΕΥΧΟΥΣ

	σελ.
Β. ΖΙΡΚΟΦΦ: Ἡ Ἑλενα Πετρ. Μπλαβάτσκι	147
ΙΛΙΣΟΣ: Χένρυ Στήγλ Ὀλκοττ	152
ΕΛ. Π. ΜΠΛΑΒΑΤΣΚΥ: Ἡ Κόσμικὴ Ἐξέλιξη	162
ΕΛ. Π. ΜΠΛΑΒΑΤΣΚΥ: Τὸ «Κλειδί τῆς Θεοσοφίας» γιὰ τὸν Ἄνθρωπο	173
ΕΛ. Π. ΜΠΛΑΒΑΤΣΚΥ: Ψυχὴ καὶ Πνεῦμα	179
ΕΛ.Π. ΜΠΛΑΒΑΤΣΚΥ: Ἡ τύχη τῆς Ψυχῆς	185
ΧΡ. ΡΙΖΟΠΟΥΛΟΥ: Ἡ Θεοσ. πρὶν τὴν Μπλαβάτσκι	197
ΔΙΟΝ. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΥ: Ἡ Θεοσοφία	206
ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΛΕΥΚΟΥ ΛΩΤΟΥ: Ὁμιλίαι	216
Π. ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ: Σπερματικὴ σκέψη εἶναι.....	215

ΕΠΙΣΤΗΜΙΑ ΘΡΗΣΚΕΙΑ ΥΠΕΡΤΕΡΑ ΤΗΣ ΑΛΗΘΕΙΑΣ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΕΛΕΥΘΕΡΑΣ ΣΚΕΨΕΩΣ
Βουκουρεστίου 25 Κωδ. Ταχ. 106 71, Αθήναι Τηλ. 362.0702

Ίδρυτής: †ΚΩΣΤΗΣ ΜΕΛΙΣΣΑΡΟΠΟΥΛΟΣ

Ίδιοκτησία: Θεοσοφική Έταιρία ἐν Ἑλλάδι

Εκδότης-Διευθυντής: Πολ. Ἀντζακας

Συντακτική Ἐπιτροπή: Π. Ἀναγνώστου, Π. Παπασαλιώτης

Ἔτος 36ον ● Μαῖος – Ἰουνίος 1991 ● Τεύχος 201

Ἑλενα Πετρόβνα Μπλαβάτσκι
ΊΔΡΥΤΡΙΑ ΤΗΣ ΘΕΟΣΟΦΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ὑπό BORIS de ZIRKOFF

Ἡ Ἑλενα Πετρόβνα Μπλαβάτσκι, ἰδρύτρια τῆς παγκοσμίου Θεοσοφικῆς Ἐταιρίας, ἐγεννήθη τὴν 31ῆ Ἰουλίου 1831 στὸ Αἰκατερίνοσλαβ, πόλι τῆς νοτίου Ρωσίας ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Δνειπέρου. Ἦτο κόρη τοῦ συνταγματάρχου Πέτερ Ἀλεξέγιεβιτς φόν Χάν καὶ τῆς Ἑλενας Ἀντρέγιεβνα τὸ γένος Φαντιέγιεφ. Ἀπὸ τὸν κλάδο τοῦ πατέρα τῆς ἡ καταγωγή ἐφθανε στοὺς κόμητας Χάν φόν Ρότερσεν-Χάν, παλιὰ οἰκογένεια τοῦ Μεκλεμβούργου. Ἀπὸ τὸν μητρικὸ κλάδο, ἦτο ἐγγονὴ τῆς πριγκιπίσσης Ἑλενα Πάβλοβα Δολγορούκοβα, ἐπιστήμονος καὶ συγγραφέως, ἡ δὲ καταγωγή ἐφθανε στὸν διάσημο πριγκίπα Ροῦρικ. Μετὰ τὸν πρόωρο θάνατο τῆς μητέρας τῆς, ἀνετράφη στὸ σπιτί τῶν πάππων τῆς, στὸ Σαράτωβ, ὅπου ὁ πάππος τῆς Ἀντρέϊ Μιχαήλοβιτς ἦταν κυβερνήτης.

Ἡ Ἑλενα ἦτο ἓνα ἐξαιρετικὸ παιδί καὶ ἀπὸ πολὺ νεαρῆ ἡλικίας ἀντελήφθη ὅτι δὲν ἐμοιάζε μετὰ τὰ ἄλλα, διότι κατεῖχε μερικὲς ψυχικὲς δυνάμεις πού ἐπροβλημάτιζαν οἰκογένεια καὶ φίλους.

Ήτο πολύμορφα προικισμένη. Ταλέντο στό πιάνο καί στόν χρωστήρα, ἔδειχνε μεγάλη τάσι στις γλώσσες, ἀλλά καί τάσι πρὸς τήν φυσική ζωή. Ἀτρόμητα ἵππευε ἄλογα χωρίς πλήρη σκευή. Σέ πολύ νεαρή ἡλικία αἰσθάνθηκε ὅτι ἦτο ἀφιερωμένη σέ μιὰ ζωὴ ὑπηρεσίας καί ὅτι ἐτέλει ὑπό εἰδική καθοδήγησι καί προστασία.

Σέ ἡλικία 18 ἐτῶν παντρεύθηκε τόν ὑπερήλικα ὑποκυβερνήτη τῆς ἐπαρχίας Ἐριβάν στρατηγὸ Νικηφόρο Μπλαβάτσκι. Ὁ γάμος αὐτὸς ἦτο μᾶλλον μιὰ διέξοδος πρὸς τήν ἀπαλλαγὴ τῆς ἀπὸ τὸ οἰκογενειακὸ περιβάλλον καί ἀπόκτησι ἀνεξαρτησίας. Ὡς γάμος οὐδέποτε ὀλοκληρώθηκε. Ἐπειτα ἀπὸ λίγους μῆνες ἐγκατέλειψε καί τὴν συζυγική στέγη καί τὴν Ρωσία, ταξιδεύοντας στὴν Τουρκία, Αἴγυπτο καί Ἑλλάδα, μέ χρηματικὴ ἐνίσχυσι τοῦ πατέρα τῆς.

Ὅταν ἐγίνε 20 ἐτῶν, ἦτο στό Λονδίνον καί συνήνητησεν ἐκεῖ τὸ ἄτομον πού εἶχε γνωρίσει στὰ ψυχικο-πνευματικά τῆς ὀράματα τῆς παιδικῆς ἡλικίας – ἕναν Μύστη ἀπὸ τὴν Ἀνατολή, τόν Διδάσκαλο Μορύα. Ἀμέσως ἀπεδέχθη τὴν καθοδήγησίν του, ἀφοῦ τῆς εἶπε γιὰ τὸ ἔργον, πού ἦτο προωρισμένη νὰ ἐπιτελέσῃ. Ἀργότερα, τὸ ἴδιο ἔτος, πῆγε στόν Καναδᾶ. Ἐπειτα ἀπὸ περιπετειώδη ταξίδια στις Η.Π.Α., τὸ Μεξικὸ καί Νότια Ἀμερικὴ, τὸ 1852, ἔφθασε διὰ τοῦ Ἀκρωτηρίου τῆς Καλῆς Ἑλπίδος στὴν Κεϋλάνη καί Ἰνδία. Ἡ πρώτη τῆς ἀπόπειρα νὰ εἰσέλθῃ στό Θιβέτ ἀπέτυχε. Ἐπέστρεψε στὴν Ἀγγλία μέσω Ἰάβας τὸ 1853. Τὸ καλοκαίρι τοῦ 1854 ξαναγύρισε στὴν Ἀμερικὴ καί διέσχισε τὰ Βραχῶδη Ὄρη μ' ἕνα караβάνι μεταναστῶν. Πρὸς τὸ τέλος τοῦ 1855, μέσω Ἰαπωνίας ἔφθασε στὴν Ἰνδία. Στὸ ταξίδι τῆς αὐτὸ ἐπέτυχε νὰ εἰσέλθῃ στό Θιβέτ ἀπὸ τὸ Κασμίρ καί Λαντάχ, ὅπου ἐξεπλήρωσε μέρος τῆς ἐκπαιδεύσεώς τῆς ἀπὸ τόν Διδάσκαλό τῆς. Τὸ 1858 πῆγε στὴν Γαλλία καί Γερμανία καί ἐπέστρεψε στὴ Ρωσία τὰ Χριστούγεννα. Ἐμεινε γιὰ λίγο διάστημα στό Πσκοφ μέ τὴν ἀδελφὴ τῆς. Μεταξὺ 1860 καί 1863 ἐταξίδεψε στόν Καύκασο. Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη πέρασε σοβαρὴ φυσικὴ καί ψυχικὴ κρίσι μέ τελικὸ ἀποτέλεσμα νὰ δεσπῶσῃ ἐπὶ τῶν ἀποκρῦφων δυνάμεων τῆς. Ἐγκατέλειψε καί πάλι τὴν Ρωσία τὸ 1863 καί ταξίδεψε στὰ Βαλκάνια, Ἰταλία καί Συρία. Πιθανόν νὰ ἐπεσκεφθῇ ἐκ νέου τὸ Θιβέτ, ἀλλὰ τὴν περίοδο ἐκείνη αἱ κινήσεις τῆς ἔμειναν σκεπασμένες ἀπὸ μυστήριον. Τὸ 1870 ἦλθε πάλι στὴν Ἑλλάδα. Ἀπὸ ἐκεῖ στὴν Αἴγυπτο, ἀφοῦ εἶχε μιὰ φοβερὴ περιπέτεια, διότι τὸ πλοῖο ἐναυάγησε στὴν Σπέτσια. Στὸ Κάιρο ἐδοκίμασε νὰ ἰδρύσῃ μιὰ Πνευματικὴ Ἐταιρία χωρίς ἐπιτυχία. Ἐπειτα ἀπὸ διάφορα

άλλα ταξίδια στην Μέση Ανατολή, επέστρεψε για λίγο στους συγγενείς της στην Όδησσο τό 1872. Τήν άνοιξι τοῦ 1873 ἐκλήθη ἀπό τόν Διδάσκαλό της νά μεταβῆ στό Παρίσι καί κατόπιν στή Νέα Ὑόρκη, ὅπου ἀπεβιβάσθη τήν 7η Ἰουλίου 1873. Σχεδόν ἀπό τήν χρονολογία αὐτή ἀρχίζει ἡ δημοσία σταδιοδρομία της.

Ἡ Ἑλενα Πετρόβνα Μπλαβάτσκι ἦτο τότε 42 ἐτῶν καί εἶχε πλήρη ἔλεγχο τῶν πολλῶν καί λίαν ἀσυνήθιστων πνευματικῶν καί ἀποκρύφων δυνάμεων της. Κατά τήν γνώμη τῶν Διδασκάλων της, τήν ὁποίαν ἐξέφρασαν ἀργότερα, ἦτο ἄριστον ὄργανον γιά τήν ἐργασία πού εἶχαν ὑπ' ὄψει των, εἰδικῶς νά προσφέρῃ στόν κόσμον μιὰ νέα παρουσίασι τῆς παναρχαίας Θεοσοφίας, «τῆς συσσωρευμένης Σοφίας τῶν αἰῶνων, ἠλεγμένης καί ἐπαληθευμένης ἀπό γενεές σοφῶν», τοῦ σώματος ἐκείνου τῆς Ἀλήθειας, πού οἱ θρησκεῖτες, μικρές καί μεγάλες, δέν εἶναι παρά τά κλαδιά τοῦ γονέως δένδρου.

Σύντομα μετά τήν ἀφιξι της στή Νέα Ὑόρκη ἐτέθη εἰς ἐπαφή μέ τόν συνταγματάρχη Χένρυ Στήλ Ὀλκοττ, ἕναν ἄνδρα ἀκράδαντου ἀξίας, ὁ ὁποῖος εἶχε ἀποκτήσει σημαντική φήμη κατά τόν Ἐμφύλιο πόλεμο, εἶχε ὑπηρετήσῃ εἰς δημοσίας θέσεις καί τήν ἐποχή ἐκείνη ἀσκοῦσε τήν δικηγορία καί δημοσιογραφία στή Νέα Ὑόρκη. Συνήντησε ἐπίσης τόν Οὐίλλιαμ Κουάν Τζάτζ, νεαρό Ἴρλανδό δικηγόρο, ὁ ὁποῖος θά ἐπαιζε σημαντικό ρόλο στό Θεοσοφικό ἔργο. Αὐτές οἱ τρεῖς ἡγετικές μορφές, μέ λίγους συνεργάτες ἀκόμη, ἱδρυσαν τήν Θεοσοφική Ἑταιρία. Ἡ 17η Νοεμβρίου 1875 θεωρεῖται ἐπίσημη χρονολογία τῆς ἰδρύσεως, ἐπειδή τήν ἡμέρα ἐκείνη ὁ Ὀλκοττ ἐξεφώνησε τόν ἐναρκτήριο λόγο του ὡς πρόεδρος.

Οἱ σκοποὶ τῆς Ἑταιρίας, μέ ἐλάχιστες καί ἀνεπαίσθητες ἀλλαγές, σήμερα εἶναι οἱ ἀκόλουθοι:

1ον. Σχηματισμός πυρῆνος τῆς παγκοσμίου ἀδελφότητος τῆς Ἀνθρωπότητος ἀνευ διακρίσεων φυλῆς, πίστεως, φύλου, τάξεως ἢ χρώματος.

2ον. Ἐνθάρρυνσις τῆς συγκριτικῆς μελέτης τῶν θρησκειῶν, τῆς Φιλοσοφίας καί τῆς Ἐπιστήμης.

3ον. Ἐρευνα τῶν ἀνερμηνεύτων νόμων τῆς Φύσεως καί τῶν ἀποκρύφων δυνάμεων τοῦ ἀνθρώπου.

Τόν Σεπτέμβριο 1877 ἡ Ἑλενα Πετρόβνα Μπλαβάτσκι ἐδημοσίευσε τό ἔργον της «Ἰσις ἀποκαλυπτομένη», πού προεκάλεσε ζωηρή αἰσθησι. Μέσα σέ δύο ἡμέρες ἐπωλήθησαν χίλια ἀντίτυπα καί ὁ «Κῆρυξ-Βῆμα» τῆς Νέας Ὑόρκης ἐχαρακτήρισε τό ἔργον αὐτό ὡς «τό μᾶλλον ἀξιοσημεῖωτον τοῦ αἰῶνος». Τό ἔργον

αυτό είναι σήμερα νέο, όσο και στην αρχή της εκδόσεώς του. Αναφέρονται ή ιστορία και ο προορισμός των άποκρύφωv επιστημών, ή φύσις και προέλευσις της μαγείας, ή ρίζα του Χριστιανισμού, τὰ λάθη της ἐπιστήμης καὶ μιά σειρά ἀπό μυστικές διδασκαλίες χιλιάδων ἐτῶν.

Τὴν 8η Ἰουλίου 1878 ἡ Ἑλενα Πετρόβνα Μπλαβάτσκου ἔλαβε τὴν ἀμερικανικὴ ἰθαγένεια. Ἦτο ἡ πρώτη Ρωσίδα πού ἐγίνε Ἀμερικανίδα καὶ τὸ γεγονός, λόγω τῆς προσωπικότητός της, πῆρε μεγάλη δημοσιότητα.

Τρία ἔτη ἀργότερα, μαζί με τὸν Ὀλκοττ ἔφυγε γιὰ τὴν Ἰνδία, ὅπου ἐγκατέστησαν τὸ ἀρχηγεῖο τῆς Θεοσοφικῆς Ἑταιρίας. Ἐκεῖ συνεδέθησαν μετὰ τὸν Ἄλφρεντ Πέρσου Σιννετ, δημοσιογράφον, ζωηρῶς ἐνδιαφερόμενον γιὰ τὴν Θεοσοφία. Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ἡ Ἑλενα Πετρόβνα Μπλαβάτσκου εἶχε στενὴ ἐπαφὴ μετὰ δύο Μύστας οἱ ὅποιοι υἰοθέτησαν τὴν Θεοσοφικὴ κίνησι, τὸν Διδάσκαλο Μορύα καὶ τὸν Διδάσκαλο Κούτ-Χούμι. Ὁ δεύτερος ἦτο Βραχμάνος ἀπὸ τὸ Κασμίρ. Τὰ πρωτότυπα τῶν ἐπιστολῶν αὐτῶν τῶν δύο Μαχάτμας εὐρίσκονται στὸ τμήμα σπανίων χειρογράφων τοῦ Βρετανικοῦ Μουσείου.

Οἱ δύο ἰδρυταί, τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1879 ἄρχισαν νὰ ἐκδίδουν τὸ περιοδικὸ «The Theosophist» πού ἐξακολουθεῖ ἐκδιδόμενον.

Τὸν Μάιο τοῦ 1882 ἀγόρασαν ἓνα μεγάλο ἀγρόκτημα στὸ Ἄντουαρ, κοντὰ στὴν πόλι Μαδράς, ὅπου καὶ ἐγκατέστησαν τὸ ἀρχηγεῖον τῆς Ἑταιρίας. Πολύ σύντομα τὸ Ἄντουαρ ἐγίνε κέντρο Παγκοσμίου ἀκτινοβολίας.

Πρὸς τὸ τέλος τοῦ 1884 ἐγκατεστάθη στὸ Ἐλδερφελδ τῆς Γερμανίας, ὅπου ἄρχισε νὰ γράφῃ τὴν «Μυστικὴ Διδασκαλία». Ἐν τῷ μεταξύ, ἐδημιουργήθη στὸ Ἄντουαρ, ζήτημα ἐναντίον της, ἀπὸ ψευδεῖς καταγγελίες δύο ὑπηρετῶν της (τοῦ ζεύγους Κουλόμπ) περὶ τεχνασμάτων γιὰ τὴν πρόκλησι ἀποκρυφιστικῶν φαινομένων καὶ ἐπηκολούθησε ἐρευνα τῆς Ἀγγλικῆς Ἑταιρίας Ψυχικῶν Ἐρευνῶν. Ἐχρησιμοποιήθησαν ἐπιστολαὶ τῆς Μπλαβάτσκου πού δὲν εἶχαν γραφῆ ποτὲ ἀπὸ τὴν ἰδίαν καὶ ἡ πλαστότης των διεπιστώθη ἀργότερα. Ἡ Ἑλενα Πετρόβνα Μπλαβάτσκου, πικραμένη ἐγκατέλειψε τὴν Ἰνδία καὶ ἐγκατεστάθη στὸ Λονδίον. Ἐκεῖ, τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1888, ἐδημοσίευσε τὴν «Μυστικὴ Διδασκαλία» σὲ δύο ὁγκώδεις τόμους.

Ἡ «Μυστικὴ Διδασκαλία» παρουσιάσθηκε ὡς «Σύνθεσις Ἐπιστήμης, Θρησκείας καὶ Φιλοσοφίας». Τὸ ἔργον ξεκινάει ἀπὸ τὴν πίστιν ὅτι ὑπάρχει, ἀπὸ πανάρχαια ἐποχὴ, μιά ἀπόκρυφον Γνώσις, ἡ ὁποία, διὰ μέσου τῶν Ἀρχαίων Μυστηρίων, φθάνει στὴν ἐποχὴ

μας, σέ σχολές έσωτερικῆς φιλοσοφίας. Ἄνωτερα ὄντα, πού ἔχουν παρακαταθήκη τῆς γνώσεως αὐτῆς, τήν ἐδίδαξαν στήν Μπλαβάτσκι καί αὐτή τήν γνώσι ἐκθέτει στό ἔργον της, πού ἔχει σκοπό τήν τοποθέτησι τῆς Φύσεως καί τοῦ Ἄνθρώπου στίς ἀληθεῖς θέσεις των. Οἱ δύο τόμοι περιεγράφοντο ἀπό τήν ἴδια τήν Ἑλενα Πετρόβνα Μπλαβάτσκι ὡς πρόλογος, μετὰ τόν ὁποῖον θά ἐρχόταν, ἀργότερα, τό κύριον ἔργον. Ἀλλά, θά ἔπρεπε νά κατανοηθοῦν. Τοῦτο δέν ἔχει ἀκόμη ἐπιτευχθῆ, γι' αὐτό καί ὑποστηρίζεται ὅτι ἡ «Μυστική Διδασκαλία» θά ἐκτιμηθῆ καί κατακτηθῆ στόν 21ον αἰῶνα.

Ἐπίσης, ἡ Ἑλενα Πετρόβνα Μπλαβάτσκι ἔγραψε, τό 1889, τό «Κλειδί τῆς Θεοσοφίας» (σέ ἐρωτήσεις καί ἀποκρίσεις), καθώς καί τήν «Φωνή τῆς Σιγῆς», συλλογή ἀνατολικῶν κειμένων.

Ἡ Ἑλενα Πετρόβνα Μπλαβάτσκι πέθανε στίς 8 Μαΐου 1891, κατά τήν μεγάλη ἐπιδημία ἰμφλουέντζας. Ἡ σορός της ἀπετεφρώθη στό κρεματόριον τοῦ Γουόκινγκ, στό Σάρρεϋ.

Θά ἀναγνωρισθῆ μία ἡμέρα ὡς ἡ μεγαλύτερη Ἀποκρυφίστρια στήν ἱστορία τοῦ δυτικοῦ πολιτισμοῦ, καί κατ' εὐθείαν σύνδεσμος τῆς Ἀδελφότητος Μυστῶν τῶν Ἰμαλαΐων.

ΧΕΝΡΥ ΣΤΗΗΛ ΟΛΚΟΤΤ

Γεωπόνος, νομικός, δημοσιογράφος και συγγραφέας, συνταγματάρχης του Άμερ. Στρατού, κατηχητής του Βουδισμού, θεραπευτής, άσκητής

«– Μοῦ ἐπιτρέπετε, Μαντάμ;»

Καί τῆς προσέφερε φωτιά γιά τό σιγαρέτο τῆς.

Μέ ἓνα σπύρτο καί μιά τολύπη καπνοῦ ἄρχισε ἡ γνωριμία τους, ἀλλά εἶχε ἤδη ἀνάψει μιά μεγάλη φωτιά, πού δέν ἔσβησε ἀκόμη...

Μέ αὐτό τό πεζό περιστατικό ἄρχισε ἡ γνωριμία τῆς Ρωσίδος ἀποκρυφίστριας Ἑλενας Πετρόβνα Μπλαβάτσκου καί τοῦ Ἀμερικανοῦ Συνταγματάρχη Χένρυ Στήλ Ὀλκοττ, πού ἐπρόκειτο νά γίνουν οἱ συνιδρυταί τῆς παγκοσμίου Θεοσοφικῆς Ἐταιρίας, τῆς ὀργανώσεως, ἡ ὁποία ἀπέβη πυρῆν παγκοσμίου ἀδελφότητος μέσα στήν ἀνθρωπότητα χωρίς διάκρισι φυλῆς, πίστεως, τάξεως, γένους ἢ χρώματος, ἀλλά καί σημαντικός μοχλός, γιά τήν μελέτη τῶν ἀνερμηνεύτων νόμων τῆς φύσεως καί τῶν λανθανουσῶν δυνάμεων τοῦ ἀνθρώπου...

Ἐνα βράδυ τοῦ Σεπτεμβρίου τοῦ 1874, σ' ἓνα ἀγρόκτημα τοῦ Βέρμοντ στήν Ἀμερική, ὅπου συνέβαιναν περίεργα πνευματιστικά φαινόμενα εἶχαν συναντηθῆ... Ἐκεῖνη, κατὰ παρότρυνσι τοῦ πνευματικοῦ τῆς Διδασκάλου. Ἐκεῖνος, μέ ἐντολή τοῦ ἀρχισυντάκτου τοῦ «Ἡλίου» τῆς Νέας Ὑόρκης.

Ἀπλή σύμπτωσης, πού συνέδεσε τόσο στενά δύο ζωές;

Στή γῆ τῆς Ἀτλαντίδος

Ὁ Ἄγγλος ἐπίσκοπος Λεντμπήτερ, στό σύγγραμμά του «Ὁ Ἀποκρυφισμός εἰς τήν Φύσιν», ὑποστηρίζει ὅτι ἡ Μπλαβάτσκου καί ὁ Ὀλκοττ εἶχαν ὀρίσει τήν συνάντησί τους ἀπό προηγούμενη ἐνσάρκωσί τους καί δέν ἦταν ἡ «δεύτερη» φορά πού συνηντῶντο, ἀλλά πολλοστή... Γυρίζοντας πίσω στήν ἱστορία τῆς γῆς, μέ τίς δυνάμεις τῆς διοράσεως, εἶδε ὅλη τήν ἀλυσίδα τῶν ἐνσαρκώσεων αὐτῶν τῶν δύο ψυχῶν καί τήν περιγράφει μ' ἓνα τρόπο παραμυθένιο.

Ἀρχίζει ἀπό τήν βυθισμένη Ἀτλαντίδα τοῦ Πλάτωνος... Ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἄστεος μέ τήν Χρυσή Πύλη εἶχε γιά τήν φρούρησι τοῦ διαδόχου ἓναν ἀφωσιωμένο ἀξιωματικό ἀρχηγό τῆς σωματοφυλακῆς. Μιά ἡμέρα, συνωμόται ἐπετέθησαν κατὰ τοῦ πρίγκη-

πος και ὁ λοχαγὸς μπόρεσε, προτάσσοντας τὸ στήθος του, νὰ τοὺς ἐξουδετερώσῃ. Ἄλλὰ τραυματίσθηκε θανάσιμα. «Τί μπορῶ νὰ κάμω γιὰ σένα, πού ἐδῶσες γιὰ μένα τὴ ζωὴ σου;», ρώτησε ὁ βασιληᾶς συγκινημένος. Καὶ ὁ λοχαγὸς ψυχorroαγώντας, εἶπε: «Δῶστε μου τὴ χαρὰ νὰ σᾶς ὑπηρετῶ πάντοτε, σᾶς καὶ τὸ τέκνον σας, σὲ ὅλες τὶς ζωές πού θὰ ἐπακολουθήσουν, γιατί ἀνάμεσά μας τώρα ὑπάρχει ὁ δεσμὸς τοῦ αἵματος». Μὲ μιὰ τελευταία προσπάθεια, βυθίζοντας τὰ δάκτυλά του στὴν ἀνοικτὴ πληγὴ του, ἔβαψε τὰ πόδια τοῦ ἡγεμόνος καὶ τὸ μέτωπο τοῦ νεαροῦ πριγκίπου, πού ἀκόμη ἔκειτο ἀναισθητὸς δίπλα του. Ὁ βασιληᾶς ὕψωσε τὸ χέρι του σ' εὐλογία καὶ ἀπήντησε. « Ἐν ὀνόματι τοῦ αἵματος πού ἐχύθηκε γιὰ μένα καὶ τὸ τέκνον μου, ὀρκίζομαι ὅτι ἀμφότεροι θὰ μὲ ὑπηρετεῖτε μέχρι τέλους». Καὶ ἀφοῦ πέρασαν πολλές φορές ἀπὸ τὸν τροχὸ τῶν γεννήσεων καὶ τῶν θανάτων, ὁ βασιληᾶς ἐγίνε τώρα ὁ Διδάσκαλος Μ., ὁ πριγκίπου διάδοχος εἶναι ἡ Ἑλενα Πετρόβνα Μπλαβάτσκι καὶ ὁ ἀρχηγὸς τῆς σωματοφυλακῆς ὁ συνταγματάρχης Χένρυ Στήηλ Ὀλκοττ. Ὁ δεσμὸς ἔμεινε ἀδιάσπαστος...

Τὰ πρῶτα χρόνια

Ὁ Ὀλκοττ ἐγεννήθη τὴν 2 Αὐγούστου 1832, στὴν Ὁράγγη τῆς Νέας Ἰερσέης (ΗΠΑ). Ἡ καταγωγὴ του ἦταν ἀπὸ παλιὰ ἀγγλικὴ πουριτανικὴ οἰκογένεια, ἀπὸ τὶς πρῶτες πού ἐγκατεστάθησαν στὸν κόλπο τῆς Μασσαχουσέτης.

Ἐδειξε κλίσι στὴν γεωπονία καὶ διεκρίθη πολὺ νωρίς. Σὲ ἡλικία 23 ἐτῶν ἔλαβε πρόσκλησι τῆς ἐλληνικῆς κυβερνήσεως γιὰ νὰ διευθύνῃ τὸ ὑπουργεῖο Γεωργίας, ἀλλὰ ἤρνηθη. Ἐπίσης ἤρνηθη ὅμοια πρότασι γιὰ τὴν Οὐάσιγκτων. Προτιμοῦσε νὰ ἐργάζεται ὡς πρόσκοπος γιὰ τὴν γεωργικὴ ἀναγέννησι τοῦ τόπου του. Ἐδημοσίευσε πολλὰ συγγράμματα καὶ ἄρθρα, ἐπίσης ἴδρυσε γεωπονικὴ σχολή.

Παράλληλα μὲ τὴν ἐπαγγελματικὴ του ἐκστρατεία, ἀρχισε μιὰ πνευματικὴ γιὰ τὴν διάδοσι τῆς ἐλευθερίας τῆς σκέψεως καὶ «ἐκρούσε τὴν θύραν» τῶν Τεκτόνων. Ἡ ἀκριβὴς χρονολογία δὲν εἶναι γνωστὴ, ἀλλὰ ἀπὸ εὐρεθέντα διπλώματα προέκυψε ὅτι ἦταν μέλος τῆς Στοᾶς τῶν Οὐγενότων ὑπ' ἀριθ. 448 καὶ ὅτι τὸν Δεκέμβριον 1851 ἦταν Β' Ἐπ. Ἐπίσης ἀπὸ τὸ 1860 ἦταν μέλος τῆς Βασιλικῆς Ἀψίδος.

Σώζεται από Τέκτονας

Ἡ συμμετοχή του στὸν Ἐλευθεροτεκτονισμό ἐμελλε νὰ τοῦ σώσει τὴ ζωὴ, ὅταν ἐνεπλάκη στὶς ἐξελίξεις τῆς ὑποθέσεως Τζὼν Μπράουν.

Ὁ Τζὼν Μπράουν ἦταν ἀρχηγὸς τοῦ «ὑπογείου σιδηροδρόμου» μιᾶς ὀργανώσεως ποῦ διέσωζε μαύρους τῶν νυκτιῶν φυτειῶν ἀπὸ τὴν δουλειὰ καί τοὺς μετέφερε σ' ἐλεύθερες πολιτείες. Πιστεύοντας ὅτι μόνο μὲ τὰ ὄπλα θὰ ἐτερματίζετο τὸ καθεστῶς τῆς δουλειᾶς, ὠργάνωνε ἐπιδρομὲς ἐναντίον τῶν δουλοκτητόρων καὶ τοὺς ἐπέβαλλε σκληρὰ ἀντίποινα γιὰ τὶς ἀπανθρωπίες των. Τὴ νύχτα τῆς 17 Ὀκτωβρίου 1859, ὁ Τζὼν Μπράουν, ὕστερα ἀπὸ μάχη, συνελήφθη τραυματισμένος, ἀφοῦ δύο ἀπὸ τὰ τέσσερα παιδιὰ του, ποῦ ὅλα πολεμοῦσαν δίπλα του, σκοτώθηκαν. Τὸν κατεδίκασαν εἰς θάνατον δι' ἀπαγχονισμού. Ἄκουσε ἀτάραχος τὴν καταδίκη του. Τὸ μόνο ποῦ εἶπε στοὺς δικαστὰς του, ἦταν: «Μὲ στέλνετε στὴν κρεμάλα, ἐνῶ ἐπρεπε σεῖς νὰ παραπεμφθῆτε σ' αὐτήν. Διότι, σεῖς παραβιάζετε τὸν ἱερό καὶ ἀκατάλυτο νόμο τοῦ Θεοῦ, ποῦ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ἐπλασε ἴσους καὶ γιὰ νὰ ζήσουν ἐλεύθεροι, ἐνῶ ἐγὼ δὲν ἔκανα τίποτε ἄλλο παρὰ νὰ ὑπενθυμίζω τὸν νόμο τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ τὸν ὑπερασπίζωμαι».

Στὶς 2 Δεκεμβρίου 1859, χωρὶς νὰ λυγίση, βάδισε στὸ μαρτύριο. Παρίστατο στὴν ἐκτέλεσι ὁ Ὀλκοττ, ὡς ἀπεσταλμένος τῆς ἐφημερίδος «Νιού Γιόρκ Τρίμπιουν». Τὸν εἶχαν διαλέξει ἐξ αἰτίας τῶν ἀγῶνων του γιὰ τὴν κατάργησι τῶν φυλετικῶν διακρίσεων. Ἀνάμεσα στὸ φανατικὸ πλῆθος, τὸν ἀνεγνώρισαν καὶ τὸν συνέλαβαν. Τὸν κατεδίκασαν διὰ βοῆς εἰς θάνατον καὶ πῆγαιναν νὰ τὸν τουφεκίσουν. Σ' ἐκείνη τὴ στιγμή τῆς ἀπελπισίας, ὁ Ὀλκοττ θυμῆθηκε τὸν Τεκτονισμό. Ἀμέσως, ὅσο ἐπιδεικτικὰ μπορούσε, ἔκαμε τὸ μυστικὸ «σημεῖον» καὶ φώναξε τὴν «ἐπίκλησιν κινδύνου». Δὲν ἄργησαν νὰ σπεύσουν εἰς βοήθειαν τοῦ ἀγνωστοῦ ἀδελφοῦ καὶ τὸν ἀφῆρσαν ἀπὸ τὰ χέρια τῶν δημίων του.

Στὸν ἐμφύλιο πόλεμο

Ὁδηγημένος ἀπὸ τὸ πάθος τῆς ἐλευθερίας, ὅταν ξέσπασε ὁ ἐμφύλιος πόλεμος, ἔσπευσε νὰ καταταγῆ στοὺς βορείους καὶ διέτρεξε ὅλη τὴν βόρειο Καρολίνα ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ στρατηγοῦ Μπάρνσαϊντ. Ἀρρώστησε καὶ ἐνοσηλεύθη στὸ νοσοκομεῖο Νέας Ὑόρκης. Ἐγίνε καλά καὶ ἐτοιμαζόταν νὰ πάη καὶ πάλι στὸ μέτωπο, ὅταν ἡ κυβέρνησις ἔχοντας ξεχωρίσει τὴν ἀκεραιότητά

του και τό θάρρος του, τοῦ ανέθεσε τήν διεξαγωγή ἐλέγχου στό Γραφεῖο Στρατολογίας καί Ἐπιμελητείας. Ἡ ἀποστολή του αὐτή ἀπεδείχθη περισσότερο ἐπικίνδυνη ἀπό τήν σύγκρουσι μέ τοὺς Νοτίους, διότι ὅλα τὰ πλοκάμια τῆς διαφθορᾶς ἐκινήθησαν ἐναντίον του, μέ ἀπόπειρα δωροδοκίας στήν ἀρχή, μέ ἀπειλές ἐπειτα. Ἐφερε τό ἔργον του εἰς πέρας καί ξεκαθάρισε τή σαπίλα. Ἡ ἐκδοθεῖσα ἡμερησία διαταγή τοῦ ὑπουργοῦ Στρατιωτικῶν ἀνέφερε ὅτι τό ἐπίτευγμά του ἦταν «τόσο σημαντικό ὅσο καί μιᾶ νίκη ἐπί τοῦ πεδίου τῆς μάχης». Ἐγίνε συνταγματάρχης καί εἰδικός πληρεξούσιος τοῦ ὑπουργείου Στρατιωτικῶν. Δύο χρόνια ἀργότερα, τοῦ ἀνέθεσε ὁμοία ἀποστολή τό ὑπουργεῖο Ναυτικῶν καί τήν ἔφερε ἐπίσης εἰς πέρας. Ὁ ὑπουργός ἐδήλωσε στήν ἐγγραφή εὐφημη μνεῖα του: «Οὐδέποτε ἄλλοτε συνήντησα ἄνδρα μέ τόσην ἰκανότητα, δεξιότητιαν, ταχύτητα καί ἀκερσιότητα».

Μέ τήν Μπλαβάτσου

Αὐτόν τόν ἄνδρα, ἔστειλε τήν Ἐλενα Πετρόβνα Μπλαβάτσου ὁ Διδάσκαλός της νά γνωρίσῃ στό ἀγρόκτημα Ἐντυ, ὅπου συνεκεντρώθησαν, τόν Σεπτέμβριο τοῦ 1874, ἐπιστήμονες, διανοούμενοι καί δημοσιογράφοι, γιά νά παρακολουθήσουν καί ἐλέγξουν τὰ περιεργα φαινόμενα. Ἀπό ἐκείνη τήν δημοσιογραφική ἀποστολή ξεκίνησε τό ἐνδιαφέρον τοῦ Ὀλκοττ γιά τόν ἀποκρυφισμό. Ἐδημοσίευσε τό ἔργον του «Ἄνθρωποι ἀπό ἄλλους κόσμους» καί οἱ περιγραφές του στίς ἐφημερίδες «Ἥλιος» καί «Νιού Γιόρκ Γκράφικ» ἐδίχασαν τό ἐνδιαφέρον τοῦ ἀναγνωστικοῦ κοινοῦ γιά τήν ἐπανεκλογή τοῦ στρατηγοῦ Γκράντ ὡς προέδρου τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν.

Ὁ Ὀλκοττ εἶχε παραιτηθῆ ἀπό τό στρατό καί ἀσκοῦσε τή δικηγορία. Τήν ἐγκατέλειψε κι' αὐτήν, γιά νά ἀφοσιωθῆ στό πνευματικό ἔργον, πού τό διέκρινε σ' ἓνα ὑπέροχον λυκαυγές, ἀπό τήν πρώτη στιγμή πού ἐγνώρισε τήν Μπλαβάτσου καί τῆς προσέφερε φωτιά γιά τό σιγαρέττο της...

Ἡ Θεοσοφική Ἐταιρία

Τόν ἐπόμενο χρόνο ἴδρυσαν τήν Θεοσοφική Ἐταιρία, μαζί μέ ἄλλα 12 πρόσωπα: Ἀκριβῶς, στίς 8 Σεπτεμβρίου 1875. Ὁ σκοπός καθωρίσθηκε τότε περιεκτικά: Μελέτη τοῦ ἀποκρυφισμοῦ.

Ὁ, Ὀλκοττ, ἐκλεγείσ ἰσόβιος πρόεδρος τῆς Ἐταιρίας, ἐξεφώνησε τόν ἐναρκτήριο λόγο στήν πρώτη τακτική συγκέντρωσι τῶν μελῶν καί μεγάλου πλῆθους ἀνθρώπων μέ πνευματικά ἐν-

διαφέροντα, στις 17 Νοεμβρίου 1875, στο Μεμόριαλ Χώλλ τῆς Νέας Ὑόρκης.

Εἴμαστε λίγοι, εἶπε... Ἀφήστε νά μιλήσῃ τό μέλλον... Ξεκινᾶμε γιά τήν Ἀλήθεια! Θά ἔλθῃ καιρός, πού θά γίνη λόγος γι' αὐτό τό ταπεινό ξεκίνημά μας. Ἀλλά καί ἂν πρόκειται ἡ Ἐταιρία μας, νά διαλυθῇ τοῦ χρόνου, δέν θά ἔχωμε ἐργασθῆ ἐπί ματαιῶ. Τό σήμερα εἶναι δικό μας, τό αὔριο πιθανόν, τό χθές ἔφυγε γιά πάντα. Στήν οἰκονομία τῆς φύσεως, μιά ὤθησις, ὅσο καί νᾶναι ἐλαφριά, στήν ὕλη, εἶναι αἰώνια. Μιά πρᾶξις θά φέρῃ ἀποτελέσματα, γρήγορα ἢ ἄργά. Τό καπρίτσιο μιᾶς γυναίκας συνέβη ν' ἀλλάξῃ τό πεπρωμένον ἐθνῶν. Ἡ προφορά μιᾶς λέξεως ἐπάνω στά βουνά μπορεῖ νά ρίξῃ μιά τρομερή χιονοστιβάδα πάνω στό χωριουδάκι πού ἀνύποπτο κοιμάται στούς πρόποδες των. Ἐνα βῆμα πρὸς τὰ δεξιὰ ἢ τὰ ἀριστερά, μπορεῖ ν' ἀλλάξῃ ὀλακερῇ τῇ ζωῇ ἐνός ἀνθρώπου.

Φωτισμένα πνεύματα, ὅπως ὁ Θωμᾶς Ἔντισον, ἄρχισαν νά προσχωροῦν στήν Ἐταιρία. Ὄταν ἐγίνε ἀρκετά δυνατή, ὥστε νά προχωρήσῃ μόνῃ της, οἱ ἰδρυταί της ἀνεχώρησαν γιά τήν Ἰνδία, μέ τήν προτροπή τῶν Διδασκάλων τους.

Σέ μιά ὁμιλία του, στήν Βομβάη, στις 23 Μαρτίου 1879, ὁ Ὀλκοττ ἔδωσε περισσότερες πληροφορίες γιά τήν Ἐταιρία. Εἶχαν ἤδη ἰδρυθῆ τμήματα στή Ρωσία, Γαλλία, Κωνσταντινούπολι καί Ἑλλάδα. (Ἡ Ἰόνιος Στοά τῆς Κερκύρας). Τήν εἰρωνία, εἶχε διαδεχθῆ ἡ περιέργεια καί ἐκείνην τό ἐνδιαφέρον. Ὁ Ὀλκοττ θ' ἀπαντοῦσε σέ ὅλα τὰ ἐρωτήματα.

Ὁ ἰνδικός τύπος εἶχεν ἐπιτεθῆ κατά τῆς Ἐταιρίας. Ἐπρεπε, εἶπε, νά ἔλθουν στήν Ἰνδία γιά νά μάθουν, ὄχι νά διδάξουν. Ὁ Ὀλκοττ ἀπήντησε: «Εἴμεθα ἀπλῶς ἐρευνηταί σοβαρῶν προθέσεων. Ζητοῦμε, ἐρευνοῦμε. Δέν ἀπορρίπτομε τίποτε δίχως αἰτιολογία, δέν ἀποδεχόμεθα τίποτε χωρὶς ἀπόδειξι. Εἴμεθα σπουδασταί, ὄχι διδάσκαλοι».

Σημεῖα καί συνθήματα

Ἐδωσε τήν πληροφορία ὅτι ἡ Ἐταιρία εἶχε ὠρισμένα μυστικά, ἀλλά τελείως ἀβλαβῆ. Ἐπειδῆ ἀποτελεῖτο ἀπό ἀνθρώπους σκορπισμένους σ' ὅλον τόν κόσμον, πού μιλοῦν διάφορες γλῶσσες, αἰσθάνθηκε τήν ἀνάγκη, καθὼς καί οἱ Ἐλευθεροτέκτονες, ὠρισμένων μέσων ἐλέγχου τῆς ταυτότητος. Ἐχρησιμοποίησε, λοιπόν, ἡ Θεοσοφικὴ Ἐταιρία ἐκείνη τήν περίοδο σημεῖα καί συνθήματα, πού ἄλλαζαν συχνά. Ἡ δρᾶσις τῆς Ἐται-

ρίας δέν άπειλοῦσε τήν πολιτική ἢ κοινωνική τάξι, οὔτε άνεμινύετο σέ ζητήματα οίκογενείας.

Μέλη χρηστῶν ἠθῶν

Ἐπί πλέον άνέφερε τούς θεμελιώδεις ὅρους εισδοχῆς μελῶν:

«Δέν δεχόμεθα εἰς τήν αδελφότητά μας –εἶπε– άτομα έπιδειξαντα άσεβειαν πρὸς γονεῖς ἢ ανηθικότητα πρὸς συζυγοῦς. Οὔτε έχομεν χῶρον διά τόν μέθυσον ἢ τόν άκόλαστον... Ἐγκαρδῶς ὑποδεχόμεθα εἰς τό κατῶφλι μας κάθε άνδρα ἢ γυναῖκα βεβαιωμένου άξιοσεβάστου χαρακτήρος καί δεδηλωμένης εἰλικρινείας προθέσεων, πού έπιθυμοῦν νά μελετήσουν τήν άρχαία σοφία. Μένουν ὑπό δοκιμασίαν. Ἐάν εἶναι άληθεῖς θεοσοφισταί, θά τό δεῖξουν μέ έργα, όχι μέ λόγια. Ἐάν όχι, θά σταλοῦν πίσω εἰς τούς παλαιούς των φίλους καί τό περιβάλλον των καί ἄς τούς ζητήσουν συγγνώμην, διότι έσκεφθησαν ν' άπομακρυνθοῦν άπό εκείνους. Καί εἶχομεν τοιαύτην πείραν, άκόμη καί έδῶ εἰς τήν Ἰνδία, άνθρώπων, οἱ όποῖοι ἦλθαν μέ προσφοράν ειρήνης ανά χεῖρας, αλλά έδοκίμασαν νά διαπράξουν κάτι τό φαῦλον, κατά τήν ιδικήν μας κρίσιν, τούς όποίους έδέχθημεν μόνον βάσει τοῦ λόγου των καί έσκεφθηκαμε ότι ἦσαν καλύτεροι άνθρωποι άπό ό,τι άπέδειξαν.

Τό έπίσημον ὄργανο τῆς Ἐταιρίας, μέ τήν ευκαιρία τῆς εκατονταετηρίδος τῆς γεννήσεως τοῦ Ὀλκοττ, έτόνιζε τόν Αὔγουστο τοῦ 1932:

«Ἡ αντίληψις τῶν ἠθικῶν άξιῶν πού έδέσποζε στό πνεῦμα τοῦ Ὀλκοττ, θά εἶναι έσαεῖ αναγκαία στοῦς ανά τόν κόσμον θεοσοφιστάς, διότι ἡ ἠθική ζωή καί μόνον εἶναι πρακτικός Ἄποκρυφισμός».

Ἄτομική βελτίωσις

Ὁ ἴδιος ὁ Ὀλκοττ έδωσε δείγματα σωστῆς θεοσοφικῆς διαγωγῆς. Ὅχι μόνον δέν πρέπει νά πράξη τι το φαῦλον – διότι θά άποπεμφθῆ – αλλά πρέπει καί νά βελτιωθεῖ περισσότερο, ὡστε ἡ ιδιότης τοῦ μέλους τῆς Θεοσοφικῆς Ἐταιρίας ν' άποτελῆ αυτόματως ένα πτυχιον. Ὅλοι έλεγε, έχομε έλαττώματα καί άσχημους τρόπους ζωῆς ἢ σκέψεως. Πρέπει, ὡμως νά μεταμορφωθοῦμε. Κρασί έπινε λίγο καί τό έκοψε τελείως. Ἐσῦχναζε σέ θέατρα, λέσχεις καί άγῶνες, καί σέ άλλους τόπους όπου οἱ άνθρωποι ζητοῦν εύχαρίστησι. Τά έκοψε όλα, χωρίς νά τά αναπολή μέ λύπη. Ὁ καθένας κάτι μπορεί νά κάμη γιά τόν έαυτό του.

Σεβασμός τῶν θρησκειῶν

Ἐπίσης ἐτόνισε ὅτι ἡ Ἐταιρία σέβεται ὅλες τίς θρησκείες καί ἀναζητεῖ τήν κοινή πηγή των, ἀφοῦ παραδέχεται τήν ὑπαρξί Θεΐας Δυνάμεως.

Ἐμπνεόμενος ἀπό αὐτήν τήν ἀρχή, ὁ Ὀλκοττ ἐργάσθηκε γιά τήν ἀναγνώρισι ἴσων δικαιωμάτων στούς πιστούς κάθε θρησκείας. Ὑστερα ἀπό αἰματηρή σύγκρουσι μεταξύ χριστιανῶν καί βουδδιστῶν κατά τήν διάρκεια μιᾶς λατρείας τῶν δευτέρων, ὁ Ὀλκοττ ἔκαμε διαβήματα στόν Ἀγγλο διοικητή, πῆγε καί στό Λονδίνον, καί ἐπέτυχε νά ἀναγνωρισθοῦν ὡς ἀργαίαι ἡ ἡμέρα γεννήσεως τοῦ Βούδδα, καθῶς καί τοῦ Μῶαμεθ. Ἐφθασε ἀκόμη νά βοηθήσῃ τούς Βουδδιστάς, συντάσσοντας μιᾶ σύγχρονη «Κατήχησι». Οἱ Βουδδισταί τοῦ ἔδωσαν δίπλωμα ἐξουσιοδοτήσεως νά δέχεται πιστούς στόν Βουδδισμό, προνόμιον πού δέν εἶχε ποτέ ἄλλοτε δοθῆ σέ λαϊκόν, οὔτε Ἰνδόν ἀκόμη. Σέ μιᾶ συγκέντρῳσι Μουσουλμάνων, τόν ἐξέλεξαν διά βοῆς πρόεδρον.

Οἱ Διδάσκαλοι

Στό ἔργον του, ὁ Ὀλκοττ εἶχε τήν συνδρομή μερικῶν ἀπό τούς Διδασκάλους, οἱ ὁποῖοι καθῶς ἔχει ἀφηγηθῆ τόν ἐπεσκέπτοντο. Ἐχει περιγράψει ὑπό ποιῆς συνθήκες τόν ἐπεσκέφθηκαν ὁ Διδάσκαλος Κ.Χ. ὁ Διδάσκαλος Ἰλ. καί ὁ Διδάσκαλος Μ. Ὁ τελευταῖος, πρὸς ὑλικήν ἀπόδειξιν τῆς ἐπικοινωνίας των, τοῦ ἀφῆκε τὸ τουρμπάνι του (0,64x2,24μ.) μὲ διάφορα κεντήματα καί τὸ μονόγραμμά του. Ὄταν ξαφνικά ὁ Διδάσκαλος χάθηκε ἀπό τὰ μάτια του, ἔμεινε στό τραπέζι του τὸ τουρμπάνι. Ἄλλες φορές, τοῦ ἀφῆκαν ἐπιστολάς. Δέν κρίνομε χρήσιμο νά ἐπεκταθοῦμε σέ λεπτομέρειες, διότι τὸ θέμα τῆς υπάρξεως καί τῆς ἐμφανίσεως Διδασκάλων, ἀνωτέρων ὄντοτήτων πάνω στή γῆ, εἶναι πολύ βαρῦ καί ξεφεύγει ἀπό τὰ πλαίσια τοῦ ἀρθρου.

Θεραπευτής

Τὸ γεγονός εἶναι ὅτι ὁ Ὀλκοττ ἐπίστευε πῶς εὐρίσκεται στήν ὑπηρεσία τῶν Διδασκάλων.

Καί μὲ τήν βοήθεια τῶν Διδασκάλων, ἐβεβαίωσε ὅτι ἀπέκτησε τίς δυνάμεις τοῦ θεραπευτοῦ, μὲ τίς ὁποῖες προεκάλεσε δυνατὴ ἐντύπωσι στήν Ἰνδία. Στὸ «Θεόζοφιστ» τοῦ Ἰουνίου 1883 ἀναφέρεται ὅτι σ' ἓνα ταξίδι 57 ἡμερῶν διέτρεξε 7.000 μίλια στήν Ἰνδία καί ἐθεράπευσε 2.812 ἄτομα.

Πολλές φορές άπασχολήθηκε ό τύπος μαζί του. Στις 11 Ίουλιου 1883 έδημοσιεύθη μακρά άνακοίνωσις του, μέ τήν όποία προειδοποιούσε τίς λεγεώνες τών δυστυχισμένων πού έτρεχαν παντού όπου περνούσε, ότι πρώτον, δέν έχει τήν ικανότητα νά θαυματοουργή, δέν άναπληρώνει μάτια, αύτιά ή άλλα όργανα πού λείπουν· δεύτερον δέν θεραπεύει μέ ζωογόνα ύγρ ά ή επιθέσεις χειρών όγκους ή άλλα νοσήματα, όργανικά· τρίτον, ότι δέν μπορεϊ ένας άνθρωπος αύτός, όση δύναμι κι' άν ειχε, νά έπαρκέση στις άνάγκες όλης τής Ίνδίας· τέταρτον ότι σκοπός του δέν είναι ή θεραπευτική, αλλά μόνον ένα μέσον, αφ' ενός για τήν άνακούφισι τής δυστυχίας και αφ' έτέρου για τήν παροχή άποδειξεως ότι πρεσβύτεροι άδελφοί μέ άνώτερες δυνάμεις ιστανται όπισθεν τής Θεοσοφικής Έταιρίας.

Άργότερα διέκοψε τελείως τίς θεραπείες, έπειδή, καθώς ειπε, δέν διέκρινε νά προέρχεται καμιά ήθική βελτίωσις στους άνθρωπους, είτε στους άσθενείς τούς ίδιους.

Ένώ εξακολουθούσε τήν δραστηριότητά του για τήν όργάνωσι και εξαπλωσι τής Θεοσοφικής Έταιρίας, έργαζόταν παράλληλα, από άλλους τομείς, ύπέρ τών λαϊκών τάξεων. Ύπήρξεν εκ τών πρώτων, πού άσχολήθηκαν μέ τό πρόβλημα τών «άθίκτων» τών παριών τής Ίνδικής ζωής, πού «έμολύνοντο» όσοι τούς έπλησιαζαν. Ωράνωσε τό πρώτο σχολείο, δωρεάν στοιχειώδους εκπαιδεύσεως και χωρίς κανενός είδους προσηλυτισμό. Μέσα σε 10 χρόνια ίδρυθηκαν άλλα τέσσερα σχολεία.

Η ίδρυσις του Άντυαρ

Τό μεγάλο όνειρο του Όλκοττ ήταν ή Παγκόσμιος Άδελφότης, μέσω τής συγκριτικής μελέτης όλων τών θρησκειών. Αρχικά, συνεκέντρωνε παλιά χειρόγραφα και βιβλία. Τελικά έδημιούργησε αύτό τό παγκοσμίου άκτινοβολίας έργον, πού όνομάζεται Άντυαρ. Μέ χρήματά τους, ή Μπλαβάτσκι και ο Όλκοττ, άγόρασαν μιά έκτασι στό Μαδράς και εγκατέστησαν τήν έδρα τής Θεοσοφικής Έταιρίας, τήν Βιβλιοθήκη τών θρησκειών και του άποκρυφισμού, ανήγειραν δε και εκκλησίας όλων τών θρησκειών. Ύπάρχουν σήμερα στό Άντυαρ εκκλησιές του Χριστιανισμού, του Βουδδισμού, του Μωαμεθανισμού, του Έβραϊσμού κ.λπ. Επίσης ύπάρχει ή μεγάλη αίθουσα διαλέξεων τής Έταιρίας, ή όποία περιλαμβάνει τούς άνδριάντας του Σρί Κρισνά, του Βούδδα, του Ζωροάστρου, και του Χριστού. Δέν ήτο δυνατόν νά ύπάρξη άνδριάς του Μωάμεθ επειδή κάθε είδους άπεικονίσεις άπαγορεύοντο από τήν θρησκεία του· γι' αύτό, τόν άνδριάντα

αναπληρώνει μία άραβική επιγραφή έκθειάζουσα τὸ Κοράνιον.

Όταν ἔγιναν τὰ ἐγκαινία τῆς Βιβλιοθήκης τοῦ Ἄντυαρ, διαβάσθηκαν εὐχές διαδοχικὰ ἀπὸ 8 ἱερεῖς διαφόρων θρησκειῶν καὶ δογμάτων (ἀπὸ Ἰνδουϊστὴν, Πέρσην, Βουδδιστὴν, Μωαμεθανόν καὶ τρία ἄλλα δόγματα ἀνατολικά). Ἐκτοτε τηρεῖται τὸ ἔθιμον αὐτό. Καὶ στὸ Θεοσοφικόν συνέδριον τῶν Παρισίων (1949), στὴν ἐναρκτήριον λειτουργία οἱ παρευρισκόμενοι ὄπαδοὶ τῆς Χριστιανικῆς, Ἑβραϊκῆς, Ἰνδουϊστικῆς καὶ Βουδδιστικῆς θρησκείας ἀπήγγειλαν προσευχὰς τῆς ἰδιαίτερας θρησκείας των, εἰς τὸ τέλος δὲ συνενώθηκαν σὲ μίᾳ κοινῇ ἐπίκλησι πρὸς τὴν Μίαν Ζωὴν, ἡ ὁποία ὑπάρχει ὀπισθεν ὄλων τῶν μορφῶν.

«Μιά φωτεινὴ ἀκτίνα»

Ἐταξίδευε στὴν Ἰνδία, στὴν ἀνατολὴ καὶ τὴν Εὐρώπη, προσπαθώντας νὰ διαδώσῃ τὴν Θεοσοφία, γιὰ νὰ ἐξωραΐσῃ τὴ ζωὴ τῶν ἀνθρώπων.

Ἡ Θεοσοφία –συνήθιζε νὰ λέγῃ– δὲν εἶναι ἓνα εἶδος μιᾶς μακρινῆς ἀνατολῆς ἡλίου, πού πρέπει νὰ προσπαθήσουμε νὰ φθάσουμε· εἶναι μιά φωτεινὴ ἀκτίνα πού πέφτει στὰ πόδια μας, στὸ σπιτί μας, στὸν καθημερινὸ μας περίπατο. Τὸ νὰ κάνουμε κουβάρια μὲ λέξεις, δὲν ἀξίζει τίποτε. Τὸ νὰ ἀποκτήσουμε ἓνα ἰδανικὸ ζωῆς, εἶναι πρᾶγμα ἀνεκτίμητο. Ἡ θρησκεία μᾶς χρειάζεται γιὰ νὰ ζήσουμε κοντὰ τῆς, μέρα μὲ τὴν ἡμέρα, ὄχι νὰ πεθάνουμε κοντὰ τῆς. Καὶ ἡ Θεοσοφία εἶναι ἡ θεία ψυχὴ τῆς θρησκείας, τὸ ἓνα κλειδί γιὰ ὅλες τὶς Βίβλους, ἡ λύσις τοῦ αἰνίγματος ὄλων τῶν μυστηρίων, ἡ παρηγοριά στὶς βαρεῖες καρδιές, ἡ γλύκα στὴ θλίψη, ἡ ἀνακούφισι κάθε κοινωνικοῦ πόνου. Ἄς θελήσουμε νὰ ἐξελιχθοῦμε, βῆμα μὲ βῆμα, χωρὶς ὑποκρισία, χωρὶς ἐγωϊσμό...

Σὲ ἡλικία 75 ἐτῶν, ἓνας ἀσκητῆς πιά, ἄφησε τὸν κόσμον μας, σβήνοντας ἤσυχον, στὶς 7.17 τὸ πρωῖ τῆς 17 Φεβρουαρίου 1907.

Προαίσθανόμενος τὸν θάνατό του, ὑπηγόρευσε τὸ τελευταῖον του μῆνυμα πρὸς τὰ μέλη καὶ τὸ ὑπέγραψε μὲ τὰ χέρια του – στὶς 2 Φεβρουαρίου – μὲ τὴν παράκλησι νὰ διαβασθῇ ἐπάνω στὸ νεκρὸ κορμί του.

Πρὸ τῆς σοροῦ του ἐτοποθετήθησαν αἱ Βέδαι, ἡ Ζεῖδ–Ἀβέστα, τὰ Πιτάκια, ἡ Βίβλος, τὸ Κοράνιον καὶ χειρόγραφον τοῦ Ζαινισμού– ἀντιπροσωπεύοντα ὅλες τὶς θρησκείες τοῦ κόσμου. Τὸ σῶμα του ἐκαλύφθη ἀπὸ λουλούδια, πού ἐκόμισαν πλήθη λαοῦ ὄλων τῶν πίστεων – ἐκτός ἀπὸ τὸ ὀλόλευκο πρόσωπό του μὲ τὴν μακριὰ του γενιάδα. Οἱ ἐκπρόσωποι τῶν θρησκειῶν ἐδιάβασαν διαδοχικὰ τὴν νεκρώσιμην ἀκολουθία.

Τελευταία μίλησε ἡ Ἄννα Μπέζαντ πού ἐπρόκειτο νά τόν διαδεχθῆ στά καθήκοντά του.

– Καί τώρα ἀγαπημένε μας φίλε, ἀποδίδομε τό σῶμα σου, πού τόσο τό ἀγαπήσαμε εἰς τά στοιχεῖα ἐξ ὧν προήλθε. Δέν σοῦ ἀπευθύνομε ἀποχαιρετισμόν, διότι ἡ ψυχὴ εἶναι ἀγέννητη, ἀθάνητη, διαρκής, αἰωνία καί δέν ὑπάρχει θάνατος. Γενναῖε Στρατιώτῃ τῆς Ἀληθείας, μαχητῇ τοῦ Καλοῦ σοῦ εὐχόμεθα Φῶς καί Εἰρήνη. Τὴν σημαία τῆς Θεοσοφίας πού ἔπεσε ἀπὸ τό ψυχρό σου χέρι, ὀρκίζομαι νά τὴν κρατήσω ὑψηλά, ἐάν ἡ ἐκλογή σου περὶ τῆς διαδοχῆς ἐπιβεβαιωθῇ ἀπὸ τὴν Ἐταιρία, καί νά ὑπηρετήσω τὴν Θεοσοφία ἐφ' ὅρου ζωῆς, καθὼς ἐσύ μέχρι θανάτου, καθὼς ἐσύ...

Κατόπιν τό σῶμα μετεφέρθη πρὸς ἀποτέφρωσιν ἐπάνω σέ ἀρωματικά ξύλα.

Τό πρῶτῃ τῆς ἐπομένης συνελέγη ἡ τέφρα καί ἐσκορπίσθη εἰς τά κύματα πρὸ τοῦ Ἄντσαρ ἓνα μέρος μετεφέρθη εἰς τό Μπενάρες καί ἐρρίφθη στὸν ἱερό ποταμὸ Γιάνγκα, ὅπου εἶχε ριφθῆ καί μέρος τῆς τέφρας τῆς Μπλαβάτσκι.

Στὸ Ἄντσαρ, τό δημιούργημα τοῦ Χένρυ Στήηλ Ὀλκοττ, ἀνηγέρθη ἓνα «τριλίθον» πρὸς τιμὴν του, ἀποτελεσθὲν ἀπὸ τμήματα ἀρχαίων ἰνδικῶν ναῶν.

Ἡ δὲ ἡμέρα τοῦ θανάτου του – ἡ 17η Φεβρουαρίου – ἡ ὁποία συμπίπτει νά εἶναι καί ἡ ἐπέτειος τῆς γεννήσεως ἐνός ἄλλου ἀγωνιστοῦ τῆς Θεοσοφίας, τοῦ Καρόλου Λεντμπήτερ (17 Φεβρουαρίου 1847), καθὼς καί ἡ ἐπέτειος τοῦ μαρτυρικοῦ ἐπὶ τῆς πυρᾶς θανάτου τοῦ Τζιορντάνο Μπροῦνο (17 Φεβρουαρίου 1600) – καθωρίσθη νά ἐορτάζεται κάθε χρόνο ἀπὸ τοὺς θεοσόφους ὅλου τοῦ κόσμου, ὡς «Ἡμέρα τοῦ Ἄντσαρ».

Τό τελευταῖο μήνυμα

Πρὸς τοὺς πολυαγαπημένους μου εἰς φυσικόν σῶμα ἀδελφούς: Σᾶς ἀποχαιρετῶ ὅλους. Εἰς μνήμην μου, συνεχίσετε τό μεγάλο ἔργον τῆς διακηρύξεως καί τῆς βιώσεως τῆς Ἀδελφότητος τῶν Θρησκευμάτων.

Πρὸς τοὺς πολυαγαπημένους μου εἰς ἀνώτερα πεδία ἀδελφούς: Σᾶς χαιρετῶ καί ἔρχομαι πρὸς σᾶς, σᾶς ἰκετεύω δὲ νά με βοηθήσετε ὥστε νά ἐγχαράξω εἰς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους ἐπὶ τῆς γῆς ὅτι «Οὐδεμία θρησκεία ὑπερέτερα τῆς Ἀληθείας», καί ὅτι εἰς τὴν Ἀδελφότητα τῶν θρησκευμάτων κείνται ἡ εἰρήνη καί ἡ πρόοδος τῆς ἀνθρωπότητος.

ΕΛΕΝΑ ΠΕΤΡΟΒΝΑ – ΜΠΛΑΒΑΤΣΚΥ

**Η ΜΥΣΤΙΚΗ
ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ****ΣΕ ΣΥΝΟΠΤΙΚΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ****Ἡ Κοσμική Ἐξέλιξη****Ἐκ τῆς «Στροφῆς» τοῦ βιβλίου τοῦ ΤΖΙΑΝ****ΣΤΡΟΦΗ Α΄**

1.– Ὁ Αἰώνιος Πατέρας–Μητέρα, τυλιγμένος στοὺς πάντοτε ἀόρατους πέπλους του, εἶχε πάλι κοιμηθῆ γιὰ Ἑπτὰ Αἰωνιότητες.

2.– Ὁ Χρόνος δὲν ὑπῆρχε, διότι ἐκοιμόταν στὸν Ἀπέραντο Κόλπο τῆς Διαρκείας.

3.– Ἡ Παγκόσμια Διάνοια δὲν ὑπῆρχε, διότι δὲν ὑπῆρχαν ΑΗ–ΗΙ (οὐράνιες δυνάμεις) γιὰ νὰ τὴν περιέχουν.

4.– Οἱ Ἑπτὰ δρόμοι πρὸς τὴ Μακαριότητα δὲν ὑπῆρχαν. Οἱ μεγάλες αἰτίες τῆς ἀθλιότητος δὲν ὑπῆρχαν, διότι δὲν ὑπῆρχε κανεὶς νὰ τὶς δημιουργήσῃ, οὔτε ν' ἀφεθῆ νὰ αἰχμαλωτισθῆ ἀπ' αὐτές.

5.– Τὰ σκοτάδια μονάχα ἐγέμιζαν τὸ χωρὶς ὄριο Ὄλον, διότι ὁ Πατέρας, ἡ Μητέρα καὶ ὁ Υἱὸς εἶχαν πάλι γίνει Ἐ ν α , καὶ ὁ Υἱὸς δὲν εἶχε ἀκόμη ξυπνήσει γιὰ τὸν νέο Τροχὸ καὶ τὴν ὁδοιπορία του σ' αὐτόν.

6.– Οἱ Ἑπτὰ Ὑπέρτατοι Κύριοι καὶ οἱ Ἑπτὰ Ἀλήθειες εἶχαν παύσει νὰ ὑπάρχουν, καὶ τὸ Σύμπαν, τέκνο τῆς Ἀνάγκης, ἦταν βυθισμένο σὲ Paranihranna (ἀπόλυτη τελειότητα), γιὰ νὰ ἀναταραχθῆ ἀπὸ τὴν πνοὴ Ἐκείνου, πού ὑπάρχει, καὶ ὁμως δὲν ὑπάρχει. Τίποτε δὲν ὑπῆρχε.

7.– Οἱ αἰτίες τῆς Ὑπάρξεως εἶχαν ἐξαφανισθῆ. Τὸ Ὄρατό πού ὑπῆρξε, καὶ τὸ Ἀόρατο πού ὑπάρχει, ἀναπαύονταν στὸ Αἰώνιο μὴ–Εἶναι, τὸ μοναδικό Εἶναι.

8.– Μόνη, ἡ Μοναδικὴ Μορφή τῆς Ὑπάρξεως, ἀπλωνόταν χωρὶς ὄρια, ἀπέραντη, ἀνάιτια, σ' ἓναν Ὑπνο χωρὶς Ὀνειρα. Καὶ ἡ Ζωὴ ἔπαλλε, χωρὶς συνειδηση, στὸν Παγκόσμιο Χῶρο, παντοῦ στὴν Ἀπόλυτη αὐτὴ Παρουσία, ἡ ὁποία εἶναι αἰσθητὴ ἀπὸ τὸ ἀνοιχτό μάτι τοῦ Dangma (Μύστου).

ΤΟ ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΟΝ ΚΕΙΜΕΝΟΝ

τῆς Ε.Π. Μπλαβάτσου

1.– Ὁ Αἰώνιος Πατέρας–Μητέρα, τυλιγμένος στοὺς πάντοτε ἀόρατους πέπλους του, εἶχε πάλι κοιμηθῆ γιὰ Ἑπτὰ Αἰωνιότητες.

Ὁ Χῶρος εἶναι ἡ αἰωνία, πάντοτε παροῦσα, αἰτία πάντων, ἡ ἀκατανόητη θεότης, τῆς ὁποίας οἱ «ἀόρατοι πέπλοι» εἶναι ἡ μυστική ρίζα τῆς ὕλης καὶ τοῦ Σύμπαντος. Ὁ Χῶρος εἶναι τὸ μόνον αἰώνιον, πού μπορούμε εὐκολώτατα νὰ φαντασθοῦμε, ἀκίνητο στὴν ἀφηρημένη του ἔννοια καὶ ἀνεπηρέαστο. Εἶναι ἀπὸ κάθε ἄποψη χωρὶς διάσταση καὶ αὐθύπαρκτος. Τὸ πνεῦμα εἶναι ἡ πρώτη διαφόρεση «Ἐκείνου», τῆς ἀνάιτιας αἰτίας Πνεύματος καὶ Ὑλης. Δέν εἶναι οὔτε «ἀπεριόριστο κενό» οὔτε «περιορισμένη πλησμονή», ἀλλὰ καὶ τὰ δύο. Ὑπῆρχε καὶ θά ὑπάρχη πάντοτε.

Τὰ «πέπλα» παριστοῦν τὴ μὴ διαφοροθεῖσα Κοσμικὴ Ὑλη. Δέν εἶναι ἡ ὕλη ὅπως τὴν γνῶρίζομε, ἀλλὰ ἡ πνευματικὴ οὐσία τῆς ὕλης, καὶ εἶναι ἓνα μὲ τὸν Χῶρο στὴν ἀφηρημένη του ἔννοια. Ἡ Ρίζα–Φύσις εἶναι ἡ ψυχὴ τοῦ Μοναδικοῦ Ἀπέραντου Χώρου. Οἱ Ἰνδοὶ τὴν ὀνομάζουν Μουλαπρακρίτι καὶ λένε, ὅτι εἶναι ἡ πρωταρχικὴ οὐσία, πού ἀποτελεῖ τὴ βάση τοῦ φορέως κάθε φαινομένου, φυσικοῦ, ψυχικοῦ ἢ νοητικοῦ.

Μὲ τὸ «ἑπτὰ αἰωνιότητες», νοοῦνται μακραὶ περίοδοι. Σημαίνουν τίς ἑπτὰ περιόδους ἐνός Μανβαντάρρα, ἐνός Μαχακάλπα, ἢ «Μεγάλου Αἰώνα» (100 ἔτη τοῦ Βράχμα) πού ἀποτελοῦν ἓνα σύνολον 311.040.000.000.000 ἐτῶν.

2.– Ὁ χρόνος δέν ὑπῆρχε, διότι ἐκοιμόταν στὸν ἀπέραντο κόλπο τῆς διαρκείας.

Ὁ «Χρόνος» εἶναι μόνον μία ἀπάτη, πού παράγεται μὲ τὴ διαδοχὴ τῶν καταστάσεων τῆς συνειδήσεώς μας, ἐφ' ὅσον ταξιδεύομε διὰ μέσου τῆς Διαρκείας, καὶ δέν ὑπάρχει ἐκεῖ ὅπου δέν ὑφίσταται συνειδήσις. Τὸ παρόν εἶναι μόνον μία μαθηματικὴ γραμμὴ, πού χωρίζει τὸ μέρος ἐκεῖνο τῆς Αἰωνίας Διαρκείας πού ὀνομάζομε Μέλλον, ἀπὸ τὸ μέρος ἐκεῖνο πού ὀνομάζομε Παρελθόν. Τίποτε ἐπάνω στὴ Γῆ δέν ἔχει πραγματικὴ διάρκεια, διότι τίποτε δέν παραμένει ἀμετάβλητο κατὰ τὸ δισεκατομμυριοστὸ τοῦ δευτερολέπτου. Ἡ αἴσθησις πού ἔχομε τῆς διαιρέσεως τοῦ χρόνου ὡς παρόντος, προέρχεται ἀπὸ τὸ σκοτεινὸ μέρος μιᾶς

στιγμιαίας ελλάμψεως ἢ διαδοχῆς ελλάμψεων πραγμάτων, τὰ ὁποῖα μᾶς δίνουν οἱ αἰσθήσεις, ὅταν τὰ πράγματα αὐτά περνοῦν ἀπό τόν τόπο τῶν ἰδανικῶν, πού ὀνομάζομεν Μέλλον, εἰς τόν τόπον τῶν ἀναμνήσεων, πού ὀνομάζομεν παρελθόν. Τό πραγματικόν δέν συνίσταται μόνον ἀπό ἐκεῖνο πού βλέπει κανεῖς σέ μία στιγμή, ἀλλά ἀπό τό ἄθροισμα ὅλων τῶν ποικίλων καί μεταβαλλομένων συνθηκῶν ἀπό τῆς ἐμφανίσεώς του σέ ὑλική μορφή μέχρι τῆς ἐξαφανίσεώς του ἀπό τῆς Γῆς. Περνάνε ἀπό τό Μέλλον γιά νά υπάρξουν αἰωνίως στό Παρελθόν.

3.– Ἡ Παγκόσμια Διάνοια δέν ὑπῆρχε, διότι δέν ὑπῆρχαν ΑΗ-ΗΙ (οὐράνιες δυνάμεις) γιά νά τήν περιέχουν.

Διάνοια εἶναι τό ὄνομα πού δίδεται στίς καταστάσεις συνειδήσεως, πού ὀνομάζονται Σκέψη, Θέληση, Αἴσθησις. Κατά τόν φυσικό ὕπνο, ἡ ἰδεοπλασία καί ἡ μνήμη σταματοῦν. Ἐτσι καί κατά τή μακρά νύκτα τῆς ἀναπαύσεως, πού ὀνομάζεται πρалаγία, ὅταν ὅλες οἱ ὑπάρξεις ἔχουν διαλυθῆ, ἡ Παγκόσμια Διάνοια παραμένει ἀδρανής, μιά διαρκῆς δυνατότης νοητικῆς ἐνεργείας. Οἱ ΑΗ – ΗΙ (Τζιάν Τσόχαν) εἶναι οἱ φάλαγγες τῶν πνευματικῶν ὄντων – οἱ Ἀγγελικές φάλαγγες τοῦ Χριστιανισμοῦ, οἱ Ἐλοῖμ καί οἱ Προφήται τῶν Ἰουδαίων – πού εἶναι οἱ φορεῖς γιά τήν ἐκδήλωση τῆς Θείας ἢ Παγκόσμιας Σκέψεως ἢ Θελήσεως. Αὐτές εἶναι οἱ προικισμένες μέ διάνοση Δυνάμεις, πού δίδουν τοῦς Νόμους τῆς Φύσεως.

4.– Οἱ Ἐπτά δρόμοι πρὸς τήν Μακαριότητα δέν ὑπῆρχαν. Οἱ μεγάλες αἰτίες τῆς ἀθλιότητος δέν ὑπῆρχαν, διότι δέν ὑπῆρχε κανεῖς νά τίς δημιουργήσῃ, οὔτε ν' ἀφεθῆ νά αἰχμαλωτισθῆ ἀπ' αὐτές.

Ἐπτά ὑπάρχουν Ἀτραποὶ πρὸς τήν Μακαριότητα τῆς Μή-Υ-πάρξεως (τῆ Νιρβάνα), πού εἶναι τό Ἀπόλυτο, ἡ Ὑπαρξη καί ἡ Συνειδησις. Δέν ὑπῆρχαν διότι τό Σύμπαν ἦταν κενό καί ὑπῆρχε μόνον στή Θεία Σκέψη.

Τό πᾶν ὑπόκειται στό ρεῦμα τοῦ ἀναπόφευκτου νόμου, τοῦ παντοδύναμου νόμου τοῦ Κάρμα. Ὁ θάνατος δέν μπορεῖ νά ἀπολυτρώσῃ τόν ἄνθρωπο, διότι εἶναι ἀπλῶς ἡ θύρα ἀπό τήν ὁποία διέρχεται, μεταβαίνοντας ἀπό τή μία στήν ἄλλη ζωή, ἀφοῦ ἀναπαυθῆ στό Δεβαχάν. Ἡ Χιναγιάνα, καθὼς καί ἡ Μαχαγιάνα, διδάσκουν ὅτι ὁ ἄνθρωπος μπορεῖ νά διαφύγῃ τίς θλίψεις τῆς ἀναγεννήσεως καί τήν ψευδῆ μακαριότητα τοῦ Δεβαχάν, ἀποκτώντας Σοφία καί Γνώση, πού μόνες μποροῦν νά διασκορπίσουν

τούς καρπούς της Ἀπάτης και της Ἀγνοίας. Ἡ Μάγια ἢ Ἀπάτη εἶναι ἓνα στοιχεῖο πού εἰσέρχεται σέ ὅλα τὰ ἀντικείμενα, διότι, κάθε τι πού ὑπάρχει, ἔχει μόνον σχετική καί ὄχι ἀπόλυτη πραγματικότητα. Τίποτα δέν εἶναι διαρκές, ἐκτός τῆς μοναδικῆς κρυμμένης ἀπολύτου Ὑπάρξεως, πού περιέχει τὰ νοούμενα ὄλων τῶν πραγματικοτήτων. Ὅλα τὰ πράγματα εἶναι σχετικῶς πραγματικά, διότι καί ὁ παρατηρητής εἶναι ἐπίσης μία ἀντανάκλαση καί τὰ παρατηρούμενα εἶναι τόσο πραγματικά, ὅσο καί ὁ ἴδιος. Σέ ὁποιοδήποτε πεδίο καί ἂν δρᾷ ἡ συνείδησίς μας, τόσο ἡμεῖς ὅσο καί τὰ ἀνήκοντα σ' ἐκεῖνο τό πεδίο πράγματα, εἶναι πρὸς στιγμήν οἱ μόνες μας πραγματικότητες. Ἄλλ' ὅσο ἀνεβαινόμε στήν κλίμακα τῆς ἀναπτύξεως, ἀντιλαμβανόμεθα ὅτι στά στάδια, ἀπό τὰ ὁποῖα περάσαμε, εἶχαμε θεωρήσει τίς σκιές σάν πραγματικότητες καί ὅτι ἡ ἀνερχόμενη πρόοδος τοῦ Ἐγὼ εἶναι μιά σειρά προοδευτικῶν ἀφυπνίσεων. Καί κάθε πρόοδος φέρνει τήν ἰδέα ὅτι τώρα, ἐπὶ τέλους ἐφθάσαμε στήν «πραγματικότητα», ἀλλά μόνον ὅταν φθάσουμε νά ἐνώσωμε τὴ συνείδησή μας μὲ τὴν ἀπόλυτη Συνείδηση, θά ἀπελευθερωθοῦμε ἀπὸ τίς ἀπάτες πού δημιουργοῦνται ἀπὸ τὴ Μάγια.

5.- Τὰ σκοτάδια μονάχα ἐγέμιζαν τό χωρὶς ὄρια Ὅλον, διότι ὁ Πατέρας, ἡ Μητέρα καί ὁ Υἱὸς εἶχαν πάλι γίνει Ἐνα καί ὁ Υἱὸς δέν εἶχε ἀκόμη ξυπνήσει γιὰ τὸν νέο Τροχὸ καί τὴν ὁδοπορία του σ' αὐτόν.

Μιά παλαιὰ Ἀνατολικὴ παροιμία λέει: «Τὰ σκοτάδια εἶναι ὁ Πατέρας-Μητέρα. Τό φῶς ἐναι ὁ Υἱὸς». Τὰ σκοτάδια εἶναι ἡ Αἰώνια Μητέρα, στήν ὁποία οἱ πηγές τοῦ Φωτός ἐμφανίζονται καί ἐξαφανίζονται. Φῶς καί σκοτάδι, εἶναι φαινόμενα τῆς ἴδιας πραγματικότητος, πού εἶναι ἀπόλυτο σκοτάδι γιὰ τὴν ἐπιστημονικὴ διάνοια, ἓνα σκοτεινὸ λυκόφως γιὰ τὴν ἀντίληψη τοῦ κοινοῦ Μυστικοῦ, καί ἀπόλυτο φῶς γιὰ τὸν πνευματικὸ ὀφθαλμὸ τοῦ Μεμυημένου. Ἐκεῖνο πού εἶναι φῶς γιὰ μᾶς, εἶναι σκοτάδι γιὰ ὀρισμένους μικροοργανισμούς. Καί ὁ ὀφθαλμὸς τοῦ ἐνορατικοῦ βλέπει φῶς ἐκεῖ ὅπου ὁ φυσιολογικὸς ὀφθαλμὸς δέν βλέπει παρὰ σκοτάδι. Ὅταν ὀλοκλήρο τό Σύμπαν εἶχε πέσει σέ ὕπνο -

Σημ.: «Τροχός» εἶναι ἡ συμβολικὴ ἐκφραση, πού δειχνει ἓναν κόσμον ἢ μιά σφαῖρα. Τοῦτο ἀποδεικνύει, ὅτι οἱ ἀρχαῖοι ἐγνώριζαν ὅτι ἡ Γῆ μας ἦταν μιά περιστρεφόμενη σφαῖρα καί ὄχι ἓνα ἀκίνητο ἐπίπεδο, ὅπως μερικοὶ Χριστιανοὶ Πατέρες ἐδίδασκον. Ὁ «Μέγας Τροχός» εἶναι ὀλοκλήρη ἡ Διάρκεια τοῦ Μαχακάλη, δηλ. ὀλοκλήρη ἢ περιστροφή τῆς Ἀλύσου τῶν ἑπτα Σφαιρῶν, ἀπὸ τὴν ἀρχὴ ὡς τὸ τέλος. Οἱ «Μικροὶ Τροχοὶ» σημαίνουν τούς Γύρους, πού εἶναι ἐπίσης ἑπτὰ.

είχε επανέλθει στο πρωταρχικό του στοιχείο – δεν υπήρχε ούτε κέντρο φωτεινότητας, ούτε όφθαλμός διά να διακρίνη τό φῶς. Κατ' ανάγκην, τὰ σκοτάδια ἐγέμιζαν τό χωρίς ὄρια Ὅλον.

Ὁ Πατέρας καί ἡ Μητέρα εἶναι τό ἀρσενικό καί τό θηλυκό στοιχείο στή Φύση, οἱ ἀντίθετοι πόλοι πού ἐκδηλώνονται σέ κάθε πεδίο τοῦ Κόσμου. Ἡ τό Πνεῦμα καί ἡ Οὐσία, τῶν ὁποίων ἀποτελεσμα εἶναι τό Σύμπαν ἢ ὁ Υἱός. Κατά τή διάρκεια τῆς Πραλαγία, τό κάθε τι στό ἀντικειμενικό Σύμπαν, ἐπανερχεται στήν πρωταρχική του αἰτία, γιά νά ξαναφανερωθῇ κατά τήν ἐπόμενη μανβανταρική Αὐγή, ὅπως γίνεται περιοδικῶς. Ὁ Βραχμᾶ εἶναι ὁ Πατέρας–Μητέρα–Υἱός ἢ Πνεῦμα–Ψυχή–Σῶμα. Κάθε πρόσωπο συμβολίζει μία ιδιότητα. Κάθε ιδιότητα ἢ ἀρετή εἶναι μία βαθμιαία ἐκπόρευση τῆς Θείας Πνοῆς κατά τήν κυκλική της διαφόριση, ἐλικτική καί ἐξελικτική. Στήν κοσμοφυσική ἔννοια εἶναι τό Σύμπαν, ἡ Πλανητική Ἄλυσος καί ἡ Γῆ. Στήν πνευματική ἔννοια, ἡ Ἄγνωστη Θεότης, τό Πλανητικό Πνεῦμα καί ὁ Ἄνθρωπος, τό πλάσμα τοῦ Πνεύματος καί τῆς Ὑλης. Μιά ἐκδήλωση αὐτῶν κατά τίς περιοδικές ἐπάνω στή Γῆ ἐμφανίσεις, κατά τή διάρκεια τῶν Τροχῶν ἢ Μανβαντάρα.

6.– Οἱ Ἑπτά Ὑπέρτατοι Κύριοι καί οἱ Ἑπτά Ἀλήθειες εἶχαν παύσει νά υπάρχουν, καί τό Σύμπαν, τέκνο τῆς Ἀνάγκης, ἦταν βυθισμένο σέ Paranishranna* (ἀπόλυτη τελειότητα), γιά νά ἀναταραχθῇ ἀπό τήν πνοή Ἐκείνου, πού ὑπάρχει καί ὁμως δέν ὑπάρχει. Τίποτε δέν υπήρχε.

Οἱ «Ἑπτά Ὑπέρτατοι Κύριοι» εἶναι τὰ Ἑπτά Δημιουργικά Πνεύματα, οἱ Dhyani Chohans, οἱ ὅποιοι ἀντιστοιχοῦν στούς Ἑβραϊκοὺς Ἐλοῖμ. Εἶναι ἡ ἱεραρχία τῶν Ἀρχαγγέλων, στήν ὁποία ἀνήκουν ὁ Μιχαήλ καί ὁ Γαβριήλ τῆς Χριστιανικῆς ὁρολογίας. Ἀπό τίς Ἑπτά Ἀλήθειες τῆς τωρινῆς Μανβαντάρα, μόνον τέσσερες ἐδόθησαν μέχρι τώρα, διότι βρισκόμεθα στόν Τέταρτο Γύρο. Στούς ἐπόμενους τρεῖς θά δοθοῦν οἱ ὑπόλοιπες τρεῖς Ἀλήθειες.

Ἡ Μυστική Διδασκαλία διδάσκει τήν προοδευτική ἀνάπτυξη κάθε πράγματος, τόσο τῶν κόσμων, ὅσο καί τῶν ἀτόμων. Ἀπό αὐτή τή θαυμάσια ἀνάπτυξη οὔτε τήν ἀρχή μποροῦμε νά συλλάβωμε, οὔτε τό τέλος νά φαντασθοῦμε. Τό δικό μας Σύμπαν εἶναι μόνον ἓνα ἀπό ἀπεριόριστο ἀριθμό Συμπάντων, πού εἶναι ὅλα τέ-

* Paranishranna εἶναι ἡ ἀπόλυτη τελειότης, στήν ὁποία φθάνουν ὅλοι αἱ ὑπάρξεις κατά τό τέλος μιᾶς μεγάλης περιόδου δράσεως, ἡ Μαχαμανβαντάρα, καί στήν ὁποία ἀναπαύονται κατά τήν ἐπακολουθοῦσα περίοδο τῆς Πραλαγία.

κνα της Ἀνάγκης, δακτύλιοι στή μεγάλη κοσμική ἄλυσο τῶν Συμπάντων, καθένα ἀποτέλεσμα ἐν σχέσει πρὸς τὸ προηγούμενο καὶ αἰτία ἐν σχέσει πρὸς τὸ ἐπόμενο. Ἡ ἐμφάνιση καὶ ἐξαφάνιση τοῦ Σύμπαντος περιγράφονται σάν ἐκπνοή καὶ εἰσπνοή τῆς «Μεγάλης Πνοῆς», πού εἶναι αἰωνία. Ὅταν ἡ Μεγάλη Πνοή προβάλλεται, ἀποκαλεῖται Θεία Πνοή καὶ εἶναι ἡ ἐκπνοή τῆς Ἀγνωστού Θεότητος, τῆς Μοναδικῆς Ὑπάρξεως πού ἐκπνέει μιὰ σκέψη πού ἀποβαίνει ὁ Κόσμος. Τὸ ἴδιο συμβαίνει ὅταν ἡ Θεία Πνοή εἰσπνέεται. Τὸ Σύμπαν ἐξαφανίζεται στοὺς κόλπους τῆς Μεγάλης Μητέρας, ἡ ὁποία τότε κοιμᾶται, τυλιγμένη στοὺς πάντοτε ἀόρατους πέπλους τῆς.

7.– Οἱ αἰτίες τῆς Ὑπάρξεως εἶχαν εξαφανισθῆ. Τὸ Ὅρατό πού ὑπῆρχε καὶ τὸ Ἄορατο πού ὑπάρχει, ἀναπαύονταν στὸ Αἰώνιο μὴ-Εἶναι, τὸ μοναδικό Εἶναι.

Οἱ αἰτίες τῆς Ὑπάρξεως δὲν σημαίνουν μόνον τὶς γνωστὲς στὴν Ἐπιστήμη φυσικὲς αἰτίες, ἀλλὰ καὶ τὶς μεταφυσικὲς αἰτίες, ἡ κυριώτερη ἀπὸ τὶς ὁποῖες εἶναι ἡ ἐπιθυμία τῆς ὑπάρξεως. Ἡ ἐπιθυμία μιᾶς αἰσθησιακῆς ζωῆς ἐμφανίζεται σὲ κάθε τί, ἀπὸ τὸ ἄτομο μέχρι τοῦ Ἥλιου καὶ εἶναι μιὰ ἀντανάκλαση τῆς Θείας Σκέψεως, πού προεβλήθη στὴν ἀντικειμενικὴ ὑπαρξη, σάν νόμος πού θέλει νὰ ὑφίσταται τὸ Σύμπαν. Σύμφωνα μὲ τὴν ἐσωτερικὴ διδασκαλία, ἡ πραγματικὴ ἐπιθυμία τῆς ὑπάρξεως παραμένει γιὰ πάντα κρυμμένη καὶ οἱ πρῶτες τῆς ἐκπορεύσεις εἶναι οἱ μεγαλύτερες ἀφηρημένες ἐννοιες πού μπορεῖ νὰ συλλάβῃ ἡ διάνοια.

Ἡ ἰδέα τοῦ Αἰωνίου μὴ-Εἶναι, πού εἶναι τὸ μοναδικό Εἶναι, θά φανῆ παράδοξη σὲ καθέναν πού δὲν θυμᾶται ὅτι περιορίζομε τὶς ἰδέες μας στὴν παρούσα συνειδησὴ μας τῆς ὑπάρξεως. Ἐνα ἔμβρυον, ἐάν μπορούσε νὰ σκεφθῆ, θά περιορίζε κατ' ἀνάγκην τὶς ἀντιλήψεις του περὶ τοῦ ὄντος στὴν ἐνδομήτριο ζωῆ του, πού εἶναι ἡ μόνη πού γνωρίζει. Ἄν προσπαθοῦσε νὰ ἐκφράσῃ στὴ συνειδησὴ του τὴν ἰδέα τῆς ζωῆς μετὰ τὴ γέννησὴ του (πού εἶναι θάνατος γι' αὐτό) θά κατέληγε νὰ ἐκφράσῃ τὴ ζωὴ αὐτὴ σάν «μὴ-Εἶναι», τὸ ὁποῖον ὅμως εἶναι τὸ πραγματικό «Εἶναι».

8.– Μόνη, ἡ Μοναδικὴ Μορφή τῆς Ὑπάρξεως, ἀπλωνόταν χωρὶς ὄρια, ἀπέραντη, ἀναιτία, σ' ἓναν Ὑπνο χωρὶς Ὀνειρα. Καὶ ἡ Ζωὴ ἔπαλλε, χωρὶς συνειδηση, στὸν Παγκόσμιο Χῶρο, πα-

ντοῦ στήν Ἀπόλυτη αὐτή Παρουσία, ἡ ὁποία εἶναι αἰσθητή ἀπό τό ἀνοιχτό μάτι τοῦ Dangma* (Μύστου).

Ἡ τάση τῆς σύγχρονης σκέψεως εἶναι ν' ἀνατρέχη στήν ἀρχαϊκή ἰδέα μιᾶς ὁμογενοῦς βάσεως γιά πράγματα φαινομενικῶς ἐντελῶς διάφορα. Οἱ βιολόγοι ἀναζητοῦν τό ὁμογενές πρωτόπλασμα καί οἱ χημικοί τήν προθύλη. Ἡ ἐπιστήμη ζητᾷ τή δύναμη, τῆς ὁποίας, ὁ ἠλεκτρισμός, ὁ μαγνητισμός, ἡ θερμότης κ.τ.λ. εἶναι οἱ διαφορίσεις. Ἡ Μυστική Διδασκαλία μεταφέρει αὐτή τήν ἰδέα στό μεταφυσικό πεδίο καί διακηρύσσει μιᾶ «Μοναδική Μορφή Υπάρξεως» σάν βάση καί πηγή ὄλων τῶν πραγμάτων.

Ἦννος χωρίς ὄνειρα εἶναι μιᾶ κατάσταση τῆς συνειδήσεως, γνωστή στόν Ἐσωτερισμό. Στήν περίπτωσή μας ἐφαρμόζεται ἀλληγορικῶς στό Σύμπαν γιά νά ἐκφράση μιᾶ κατάσταση, πού δέν δίνει λαβή σέ καμμιά ἀνάμνηση στή γρηγοροῦσα συνείδηση καί φαίνεται σάν νά μήν ὑπῆρξε ποτέ.

9.– Ἀλλά ποῦ ἦταν ὁ Dangma (Μύστης), ὅταν ἡ Alaya (Ψυχή) τοῦ Σύμπαντος ἦταν σέ Paramartha (ἀπόλυτη τελειότητα) καί ὁ Μεγάλος Τροχός ἦταν Anupadaka (σέ ἀδράνεια);

Ἀλάγια εἶναι ἡ Ψυχή τοῦ Κόσμου –Anima Mundi– ἡ Ὑπερψυχή τοῦ Ἐμερσον– ἡ ὁποία, σύμφωνα μέ τίς ἐσωτερικές διδασκαλίες, μεταβάλλει περιοδικῶς φύση, ἂν καί εἶναι αἰωνία καί ἀμετάβλητη στήν ἐσωτερική της οὐσία.

Ἡ ἐσωτερική φιλοσοφία διδάσκει, ὅτι τό πᾶν ζῆ καί εἶναι ἐν-συνειδητο, ὄχι ὅμως ὅτι κάθε ζωὴ καί κάθε συνείδηση εἶναι ὅμοιες μέ τήν ἀνθρώπινη. Θεωροῦμε τή ζωὴ σάν τή μοναδική μορφή υπάρξεως, πού ἐκδηλώνεται στήν ἀποκαλούμενη ὕλη ἢ σ' ἐκεῖνο πού ἐσφαλμένως χωρίζοντας ἀποκαλοῦμε Πνεῦμα–Ψυχή–Υλῆ. Ἡ ὕλη εἶναι ὁ φορέας γιά τήν ἐκδήλωση τῆς ψυχῆς στό πεδίο τοῦτο τῆς υπάρξεως, καί ἡ ψυχὴ ὁ φορέας σ' ἓνα ὑψηλότερο πεδίο γιά τήν ἐκδήλωση τοῦ Πνεύματος.

Ἡ πίσω ἀπό τά φαινόμενα «Ἀπόλυτη Συνείδηση» ὑπερβαίνει τήν ἀνθρώπινη ἀντίληψη. Ὁ ἀνθρωπος δέν μπορεῖ νά σηκῶση τόν πέπλο πού καλύπτει τή μεγαλειότητα τοῦ Ἀπολύτου. Μόνον τό ἀπολυτρωμένο Πνεῦμα μπορεῖ νά ἀντιληφθῆ τή φύση τῆς πηγῆς, ἀπό τήν ὁποία ξεκίνησε καί στήν ὁποίαν τελικῶς θά ἐπανέλθῃ. Καί ὁ ὕψιστος Τζιάν–Τσόχαν δέν μπορεῖ παρά νά ὑποκλι-

* Dangma σημαίνει εξαγνισμένη ψυχή, ἓνας Μαχάτμα. Τό ἀνοιχτό μάτι του εἶναι ὁ ἐσωτερικός πνευματικός ὀφθαλμός τοῦ ἐνορατικοῦ, ὁ ὁποῖος ἔχει ἀμεση καί βέβαιη γνώση. Ἡ ἰδιότητα αὐτή συνδέεται μέ τό «τρίτο μάτι», πού ἡ μυθολογική παραδοσὴ ἀποδίδει σέ μερικές φυλές ἀνθρώπων.

θῆ, μέσα στήν ἀγνοιά του, μπροστά στοῦ τρομεροῦ μυστήριου τοῦ Ἀπολύτου ὄντος. Τό πεπερασμένο δέν μπορεῖ νά συλλάβῃ τό Ἀπόλυτο.

Ανυραδακα, σημαίνει χωρίς γονεῖς ἢ χωρίς προγόνους. Ἐννοοῦνται τὰ Οὐράνια ὄντα. Ἐκεῖνος πού βυθίστηκε στοῦ Ἀπόλυτου, δέν μπορεῖ νά ἔχη γονεῖς, ἀφοῦ εἶναι αὐτοῦπαρκτος καί ἐνωμένος μέ τό Παγκόσμιο Πνεῦμα.

Ὁ τροχός ἦταν Ανυραδακα σημαίνει ὅτι τό Σύμπαν ἦταν σέ ἀμορφῆ, σέ ἀπόλυτη κατάσταση.

Ἐκείνη τήν «Rig Veda»

Οὔτε ὑπῆρχε τίποτε, οὔτε καί δέν ὑπῆρχε· οὔτε ὁ λαμπρός οὐρανός,

Οὔτε ὁ ὑπεράνω μας πλατύς τῶν οὐρανῶν ὁ θόλος,

Τί ὅλα τὰ ἐκάλυπτε; Τί τὰ ἐπροφύλασσε; Τί τὰ ἐκρυβε;

Μήπως ἢ χωρίς βυθό ἄβυσσος τῶν ὑδάτων;

Θάνατος δέν ὑπῆρχε – ἀλλ' ὅμως τίποτε ἀθάνατο δέν ἦταν.

Οὔτε κάτι πού ἐχώριζε τήν ἡμέρα ἀπό τή νύχτα.

Τό Μοναδικό ἀνέπνεε, χωρίς πνοή, ἀπό τόν ἑαυτό του,

Οὔτε ὑπῆρχε ἄλλο τι ἀφ' ὅτου Αὐτό ὑπῆρχε,

Τό Σκότος ἐβασίλευε, καί βυθισμένα, στήν ἀρχή, ἦσαν τὰ πάντα,

Σ' ἓνα βαθύ σκοτάδι – σ' ἓναν ὠκεανό χωρίς φῶς.

Τό σπέρμα πού ἐκοιμόταν ἀκόμη μέσ' τό περιβλημά του

Ἀνοίχθηκε σάν Μοναδική Φύσις, ἀπό τήν τρομερή τή ζέστη.

Ποῖος γνωρίζει τό μυστικό; Ποῖος τό διεκήρυξεν ἐδῶ;

Ἀπό ποῦ, ἀπό ποῦ ἦλθεν, ἢ πολλαπλή αὐτή δημιουργία;

Καί αὐτοί οἱ Θεοί πολὺ πιά ἀργά ἦλθαν στήν ὑπαρξή.

Ποῖος τό γνωρίζει ἀπό ποῦ ἦλθεν ἢ ἄπειρος αὐτή δημιουργία;

Ἐάν ἢ θέλῃς Του ἐδημιούργησεν ἢ ἀπέσχε;

Ὁ Μέγιστος Ὁρατικός, πού εἶναι στόν ὑψιστό τόν οὐρανό,

Τό ξέρει ἀναμφιβόλως – ἀλλά μπορεῖ καί νά μή τό ξέρῃ.

Παρατηρώντας μακράν εἰς τήν αἰωνιότητα...

Προτοῦ κατασκευασθοῦν τοῦ κόσμου τὰ θεμέλια.

Ἐπῆρχες. Καί ὅταν ἡ ὑπόγεια ἢ Φλόγα,

θραύοντας τή φυλακή της, θά καταστρέψῃ τοῦ κόσμου τή μορφή,

Σύ θά ὑπάρχῃς ἀκόμη, ὅπως καί ἄλλοτε ὑπῆρχες.

Μεταβολή δέν θά γνωρίσῃς, ὅταν ὁ χρόνος πιά δέν θά ὑπάρχῃ.

Ὡ ἀτέρμων σκέψις, Θεῖα Αἰωνιότης!

Γέννησις – Θάνατος στήν διδασκαλία τῆς Μπλαβάτσκι

Ἐκ τῆς «ΚΛΕΙΔΙ ΤΗΣ ΘΕΟΣΟΦΙΑΣ»

Μετά τῆ διάλυση τοῦ σώματος, ἀρχίζει μιά περίοδος, ὅπου ἡ συνειδηση ἢ εἶναι ἐντελῶς ξύπνια, ἢ ζεῖ μέσα σ' ἓνα χάος ἀπό συγκεχυμένα ὄνειρα, ἢ ἀκόμη κοιμᾶται ἔναν ὕπνο χωρίς ὄνειρα, πού μοιάζει μ' ἐκμηδένιση. Αὐτά εἶναι τὰ τρία εἶδη ὕπνου. Ἄν οἱ φυσιολόγοι μας ἰσχυρίζονται, πῶς ἀφορμή γιά τὰ ὄνειρα καί τίς ὀπτασίες εἶναι ἓνα εἶδος ἀσυναίσθητης προετοιμασίας, πού γίνεται τίς ὥρες πού εἴμαστε ξύπνιοι, γιατί νά μή δεχτοῦμε μίαν ἀνάλογη ἐρμηνεία καί γιά τὰ μετὰ τὸ θάνατο ὄνειρα; Τὸ ἐπαναλαμβάνω ὁ θάνατος εἶναι ἓνας ὕπνος. Μετὰ τὸ θάνατο ἐμπρός στά πνευματικά μάτια τῆς ψυχῆς ἀρχίζουν νά ξετυλιγονται διάφορες σκηνές, πού τὸ πρόγραμμά τους πολὺ συχνά ἔχουμε ἐμεῖς οἱ ἴδιοι συνθέσει. Εἶναι ἡ πραγματοποίηση τῶν ὀρθῶν ἢ σφαλερῶν πεποιθήσεων, πού ἐμεῖς οἱ ἴδιοι ἔχουμε δημιουργήσει. Ὁ Μεθοδιστὴς μένει Μεθοδιστὴς, κι' ὁ Μουσουλμάνος μένει Μουσουλμάνος, γιά λίγο καιρὸ τουλάχιστο, σ' ἓνα φανταστικὸ Παράδεισο, πού ὁ ἴδιος ἔχει μὲ τὴ σκέψη του δημιουργήσει. Αὐτοὶ εἶναι οἱ καρποὶ τοῦ δένδρου τῆς ζωῆς μετὰ τὸν θάνατο. Τὸ ἂν πιστεύουμε ἢ ὄχι, δέν ἐπηρεάζει βέβαια τὸ πραγματικὸ γεγονὸς τῆς συνειδητῆς ἀθανασίας. Εἶναι φυσικὸ ὅμως αὐτὴ ἡ πίστη ἢ ἡ ἀπίστια στήν ἀθανασία, σάν ιδιότητα μιᾶς ξεχωριστῆς ἀνεξάρτητης ὀντότητας, νά δίνει κάποια εἰδικὴ ἀπόχρωση σ' αὐτὸ τὸ γεγονὸς, ὅταν θὰ ἐφαρμόζεται ἰδιαίτερα σὲ κάθε τέτοια ὀντότητα.

Ἐρώτησις: Γιατί μοῦ λέτε, ὅτι ἡ μετὰ τὸ θάνατο ζωὴ εἶναι ἀπειρη, ἀθάνατη, πραγματικὴ, ἐνῶ ἡ γήινη εἶναι μιά ἀπλὴ ψευδαἰσθηση, μιά πλάνη. Κι' αὐτὴ ἔχει τὰ ὅριά της, ὅσο κι' ἂν εἶναι πιο πλατειά ἀπ' τὰ ὅρια τῆς γήινης ζωῆς.

Ἀπάντησις: Δίχως ἄλλο. Τὸ πνευματικὸ Ἐγὼ τοῦ ἀνθρώπου αἰωρεῖται μέσα στήν αἰωνιότητα σάν ἐκκρεμὲς ἀνάμεσα στὴ γέννηση καί τὸ θάνατο. Ἄν ὅμως αὐτὲς οἱ ὥρες, ποῦναι οἱ περίοδοι τῆς γήινης καί τῆς πνευματικῆς ζωῆς, ἔχουν περιορισμένη διάρκεια, ἂν εἶναι ἐπίσης περιορισμένος ὁ ἀριθμὸς ἀπ' τὰ διαστήματα αὐτά μέσα στήν αἰωνιότητα, ὁ πνευματικὸς περιπλανώμενος ταξιδιώτης εἶναι αἰώνιος. Γι' αὐτὸ τὸ λόγο, ἡ μόνη πραγματικότητα, ἢ προσιτὴ στήν ἀντίληψή μας, εἶναι οἱ μετὰ τὸ θάνατο ὥρες ζωῆς, ὅπου ὁ ἄσαρκος ἀνθρώπος –σ' ὅλη αὐτὴ τὴν περίοδο τῆς

μεγάλης περιπλάνησης, πού λέγεται «κύκλος γεννήσεων – στέκεται άντιμέτωπος στην αλήθεια μπροστά, κι' όχι στην ψευδαπάτη του εφήμερου γήινου βίου. Αυτά τὰ διαστήματα, εἶσω καὶ περιορισμένα, δὲν ἐμποδίζουν τὸ Ἐγὼ, πού τελειοποιεῖται λίγο-λίγο, ν' ἀκολουθεῖ χωρὶς παρέκκλιση τὸ μονοπάτι, πού τὸ ὀδηγεῖ στην τελευταία του μεταμόρφωση, ὅταν θὰ φθάσει στὸ σκοπὸ του, νὰ γίνει αὐτὸ τὸ Ἐγὼ ἓνα θεῖο ὄν. Αὐτά τὰ διαστήματα, αὐτά τὰ στάδια βοηθοῦνε στὸ τελικὸ ἀποτέλεσμα, δὲν τὸ ἐμποδίζουν. Τὸ θεῖο Ἐγὼ δὲν θὰ μπορούσε ποτὲ νὰ φτάσει στὸν τελικὸ σκοπὸ του χωρὶς αὐτά τὰ ὀρισμένα ἐνδιάμεσα διαστήματα. Κάποτε σὰς ἔδωσα μιὰ συνηθισμένη παρομοίωση, συγκρίνοντας τὸ Ἐγὼ ἢ τὴν ἀτομικότητα μ' ἓνα ἠθοποιό καὶ τὶς διαφορὲς πάμπολλες μετενσαρκώσεις του στοὺς ρόλους πού παίζει. Θὰ θεωρούσατε ποτὲ ὅτι αὐτοὶ οἱ ρόλοι ἢ οἱ ἐνδυμασίες πού φορεῖ εἶναι ὁ ἴδιος ὁ ἠθοποιός; Σὰν τὸν ἠθοποιό, εἶναι καὶ τὸ Ἐγὼ, ὑποχρεωμένο νὰ παίζει πολλοὺς ρόλους, πού μπορεῖ νὰ τοῦ εἶναι δυσάρεστοι, σ' ὅλη τὴ διάρκεια τοῦ Κύκλου τῆς Ἀνάγκης. Ὅπως ὁμως ἡ μέλισσα ἀπομυζᾷ τὸ μέλι πετώντας ἀπὸ λουλούδι σὲ λουλούδι, ἐγκαταλείποντας τ' ἄλλα μέρη στὰ σκουλήκια τῆς γῆς, τὸ ἴδιο κάνει κι' ἡ πνευματικὴ μας ὄντοτητα. Συναθροίζει ἀπὸ κάθε γῆινη προσωπικότητα, μέσα στην ὁποία τὸ Κάρμα τὴν ἀναγκάζει νὰ ἐνσαρκωθεῖ, τὸ νέκταρ μονάχα ἀπ' τὶς πνευματικὲς ικανότητες κι' ἀπὸ τὸ αὐτενσυνείδητο, τ' ἀφομοιώνει ὅλα σ' ἓνα σύνολο καὶ τελικὰ βγαίνει σὰν τὴ χρυσαλλίδα ἀπ' τὸ κουκούλλι της, μεταμορφωμένη σ' ἓνα Dhyana-Chohan (Σημ. ἀνώτερες πνευματικὲς ὄντοτητες). Τόσο τὸ χειρότερο λοιπὸν γιὰ τὶς προσωπικότητες, ἀπ' τὶς ὁποῖες δὲν μπορεῖ τίποτε νὰ συλλέξει. Εἶναι φανερό ὅτι αὐτὲς δὲν ἔχουν τὴ δυνατότητα νὰ ζήσουνε πέρα ἀπ' τὸ γῆινο βίον τους.

Ἐρωτ. – Δὲν θὰ ἦτανε πιὸ ὀρθὸ νὰ λέμε ὅτι ὁ θάνατος εἶναι γέννηση σὲ μιὰ καινούργια ζωὴ, ἢ ὅτι εἶναι μιὰ νέα ἐπιστροφή στην αἰωνιότητα;

– Σύμφωνα μὲ τὶς ἀντιλήψεις τῆς Δύσης σχετικὰ μὲ τὴν ὕλικὴ ζωὴ, οἱ ἐκφράσεις «ζωντανός» καὶ «ὄν» δὲν μποροῦν διόλου νὰ ἐφαρμοσθοῦνε σὲ μιὰ καθαρὰ ὑποκειμενικὴ κατάσταση, ὅπως ἡ ὑπαρξη στὸ Ὑπερέραν. Γι' αὐτὸν ἀκριβῶς τὸ λόγο οἱ ἀντιλήψεις σας τῆς Δύσης, οἱ σχετικὲς μὲ τὴ ζωὴ καὶ τὸ θάνατο, ἔχουνε γίνει τόσο πολὺ στενές, (μὲ τὴν ἐξαιρέση ὀλίγων φιλοσόφων), πού γενικὰ δὲν διαβάζονται, καὶ πού οἱ ἴδιοι ἐξ ἄλλου δὲν κατέχουν ἀρκετὰ ξεκαθαρισμένες ιδέες γιὰ νὰ γίνουμε νοητοί), κι'

όδηγήσανε σ' ένα χονδροειδή ματεριαλισμό ή σέ μία ακόμη πιά ύλική αντίληψη τής μελλοντικής ζωής, πού οί Πνευματιστές έκθέτουν στήν περιγραφή τού δικού τους Σάμμερλαντ. Έκεϊ τά πνεύματα τρώνε, πίνουνε, παντρεύονται καί ζούνε σ' ένα παράδεισο όλότελα αισθησιακό, όσο κι ό Μουσουλμανικός, μόνο πούναί ακόμη λιγώτερο φιλοσοφικός. Κι' οί δοξασίες όμως τών συνηθισμένων Χριστιανών δέν είναι καλλίτερες, είναι ακόμη πιά κατά τό δυνατόν ύλικές. Ό χριστιανικός παράδεισος μέ τούς αγγέλους χωρίς κορμί, τίς χάλκινες σάλπιγγες, τίς χρυσές άρπες καί τήν κόλαση μέ τίς ύλικές φλόγες, όλα μοιάζουν μέ παραμυθένια άναπαράσταση χριστουγεννιάτικης παντομίμας.

Αύτες οί τόσο στενές αντίλήψεις δημιουργούν μεγάλη δυσκολία στήν κατανόηση τού θέματός μας. Οί φιλόσοφοι τής Άνατολής παρομοιάσανε τή ζωή τής άσαρκης ψυχής μέ τά όράματα τού ύπνου, γιατί παρόλο πού παρουσιάζει όλη τή διαύγεια τής πραγματικότητας, όπως καί μερικά όνειρα, είναι ώστόσο άπαλλαγμένα άπ' όλες τίς χονδροειδεΐς αντικειμενικές μορφές τής γήϊνης ζωής.

Η ΟΜΟΡΦΙΑ

Ή όμορφιά δέν εύρίσκεται στό μουσεΐο, στους ζωγραφικούς πίνακες, στά άγάλματα ή στά κονσέρτα. Ή όμορφιά δέν εύρίσκεται σ' ένα ποΐημα ή σ' έναν έναστρο νυκτερινό ούρανό, στό παιγνίδισμα τού φωτός επάνω στά νερά, στήν θεά προσώπου αγαπημένου ή σ' ένα έπιβλητικό κτίριο.

Υπάρχει Όμορφιά, όταν ό νοϋς είναι άπόλυτα έναρμονισμένος μέ τήν καρδιά. Αύτήν τήν όμορφιά δέν μπορεί νά τήν έπιτύχει ένας νοϋς άβαθής καί δέσμιος στήν άταξία τού κόσμου.

ΚΡΙΣΝΑΜΟΥΡΤΙ

Ζούμε εν τώ μέσω τής Φύσεως καί όμως τής εΐμεθα ξένοι... Τό στέμμα της είναι ή Άγάπη. Μόνον μέ τήν Άγάπη θά τήν πλησιάσωμε.

ΓΚΑΙΤΕ

Τό «Κλειδί τῆς Θεοσοφίας» γιά τόν Ἄνθρωπο

ΕΛΕΝΑΣ ΠΕΤΡΟΒΝΑ ΜΠΛΑΒΑΤΣΚΥ

Ερώτησις. – Μπορεῖτε νά μᾶς πληροφορηθετε τί εἶναι – σύμφωνα μέ τή διδασκαλία σας – ὁ ἄνθρωπος;

Ἀπάντησις – Στήν ἀρχή, μέσα στήν αἰωνιότητα, τό Σύμπαν, μ' ὅ,τι περιέχει, εἶναι ἓνα μέ τήν ἀπόλυτη μονάδα, τήν ἀγνωστη θεία οὐσία. Δέν πιστεύουμε σέ δημιουργία, ἀλλά σέ περιοδικές διαδοχικές ἐκδηλώσεις τοῦ Συμπαντος ἀπό τήν ὑποκειμενική στήν ἀντικειμενική μορφή τοῦ Εἶναι, σέ κανονικά χρονικά διαστήματα, πού καθένα τους ἔχει μιά ἀπέραντη διάρκεια.

Ερώτ. – Ἐξηγήσετέ μου, παρακαλῶ, μέ περισσότερες λεπτομέρειες.

Ἀπάντ. – Γιά ν' ἀντιληφθῆτε καλλίτερα, ἄς πάρουμε γιά σύγκριση τό ἡλιακό ἔτος, ἄς τό χωρίσουμε στά δύο κι' ἄς ποῦμε ὅτι τό ἓνα μέρος εἶναι μιά νύχτα καί τ' ἄλλο μιά ἡμέρα διαρκείας ἔξη μηνῶν, ὅπως στόν Βόρειο Πόλο. Φαντασθῆτε τώρα, ἀντί τίς 365 ἡμέρες τοῦ χρόνου, τήν αἰωνιότητα. Ὁ ἥλιος θά παριστάνει τό Σύμπαν, κι' ἡ πολική ἡμέρα καί νύχτα τῶν ἔξη μηνῶν θ' ἀντιπροσωπεύουν ἡμέρες καί νύκτες, πού κάθε μιά διαρκεῖ 182 τρισεκατομμύρια καί τετράκις ἑκατομμύρια χρόνια, κι ὄχι πιά 182 ἡμέρες. Ὅπως ὁ ἥλιος ἀνατέλλει κάθε πρωΐ στόν ἀντικειμενικό μας ὀρίζοντα, ἐρχόμενος ἀπό τό ὑποκειμενικό διάστημα, ποῦναι γιά μᾶς στούς Ἀντίποδες, ἔτσι καί τό Σύμπαν ἀναδύεται περιοδικά στό πεδίο τῆς ἀντικειμενικότητας, προερχόμενο ἀπό τό πεδίο τῆς ὑποκειμενικότητας, ποῦναι στούς ἀντίποδες τοῦ πρώτου. Αὐτός εἶναι ὁ «Κύκλος τῆς Ζωῆς». Κι ὅπως ὁ ἥλιος βασιλεύει καί χάνεται κάτω ἀπ' τόν ὀρίζοντα, ἔτσι καί τό Σύμπαν ἐξαφανίζεται σέ κανονικές περιόδους, ὅταν κατέβει ἡ «Παγκόσμια Νύχτα». Οἱ Ἴνδουῖστες ὀνομάζουνε αὐτή τήν ἐναλλαγὴ «Ἡμέρες καί Νύκτες τοῦ Βράχμα» ἢ Manvantara καί Pralaya (διάλυση). Στή Δύση μποροῦνε νά ὀνομασθοῦνε καλλίτερα: Παγκόσμιες Ἡμέρες καί Νύκτες. Σέ μιά τέτοια νύχτα τό Ὁ λ ο εἶναι μ ε σ α σ τό Ὁ λ ο . Κάθε ἄτομο ἔχει ἐπιστρέψει στήν ὁμοιογένεια.

Ἐρώτ.- Ὅμως, τί εἶναι ἐκεῖνο πού κάθε φορά δημιουργεῖ τό Σύμπαν;

Ἀπάντ.- Κανείς δέν τό δημιουργεῖ. Ἡ ἐπιστήμη θά μπορούσε νά ὀνομάσει αὐτή τή λειτουργία ἐξελίξη. Οἱ πρό τοῦ Χριστιανισμοῦ φιλόσοφοι καί οἱ Ἀνατολιστές τή λένε ἐκπόρευση (emanation). Ἐμεῖς, ἀποκρυφιστές καί Θεόσοφοι, τή θεωροῦμε μόνη παγκόσμια αἰώνια Πραγματικότητα, πού περιοδικά προβάλλει τόν ἑαυτό της στό ἀπύθμενα βάθος τοῦ χώρου. Ἡ προβολή αὐτή εἶναι τό ἀντικειμενικό ὑλικό Σύμπαν, μιᾶ ἐφήμερη δηλαδή πλάνη καί τίποτε ἄλλο. Μονάχα τό αἰώνιο εἶναι πραγματικό.

Ἐρώτη.- Σάν νά λέμει, σεῖς κι ἐγώ εἶμαστε «πλάνες»;

Ἀπάντ.- Οἱ ἐφήμερες προσωπικότητές μας, σήμερα αὐτή, αὔριο ἢ ἄλλη, εἶναι πραγματικά μιᾶ πλάνη. Θά ὀνομάζατε ποτέ πραγματικότητα τίς γρήγορες λάμπεις, πού ἀκτινοβολεῖ τό «βόρειον σέλας», ὅσο πραγματικές κι ἂν φαίνονται τήν ὥρα πού τίς βλέπετε; Ὅχι βέβαια. Τήν αἰτία πού δημιουργεῖ, ὅταν εἶναι σταθερή κι αἰώνια, θεωροῦμε μόνη Πραγματικότητα. Τό ἀποτέλεσμα εἶναι μιᾶ πρόσκαιρη ἀπατηλότητα.

Ἐρώτ.- Ὅλα αὐτά δέν διευκρινίζουνε τί εἶναι αὐτό πού δημιουργεῖ τήν πλάνη, τή λεγόμενη «Σύμπαν». Πῶς τό συνειδητό Ὄν προέρχεται ἀπό τό ἀσυνειδητό Εἶναι;

Ἀπάντ.- Εἶναι ἀσυνειδητό γιά τή δική μας περιωρισμένη συνειδηση. Στ' ἀλήθεια, μπορούμε νά κάνουμε μιᾶ παράφραση στά λόγια τοῦ «κατά Ἰωάννην» Εὐαγγελίου (1, 5) καί νά ποῦμε: «Καί (τό ἀπόλυτο) φῶς (ποῦναι γιά μᾶς τό σκοτάδι), ἐν τῇ σκοτίᾳ (ποῦναι τό ἀπατηλό ὑλικό φῶς), φαίνει, καί ἡ σκοτία αὐτό οὐ κατέλαβεν». Αὐτό τό ἀπόλυτο φῶς, εἶναι ὁ σταθερός ἀπόλυτος νόμος. Εἶτε μ' ἀκτινοβολία, εἶτε μ' ἐκπόρευση τό Σύμπαν βγαίνει ἀπό τήν ὑποκειμενική του ὁμοιογένεια καί περνάει στό πρῶτο πεδίο ἐκδήλωσης. Αὐτά τά πεδία μᾶς διδάσκουν ὅτι εἶναι ἐπτά. Σέ κάθε πεδίο τό σύμπαν συμπυκνώνεται κι ὑλοποιεῖται περισσότερο, μέχρις ὅτου φθάσει τό δικό μας πεδίο, τό μόνο πού ἔχει γίνε νητό καί γνωστό ἀπ' τήν Ἐπιστήμη, στή φυσική του σύσταση καί στό ὅποιο βρίσκεται τό πλανητικό ἢ ἡλιακό σύστημα. Εἶναι, ὅπως μᾶς λένε, ἓνα sui generis σύστημα.

Ἐρώτ.- Τί ἐννοεῖτε μέ sui generis;

Ἀπάντ.- Ἐννοῶ ὅτι παρ' ὅλο πού ὁ βασικός νόμος κι ἡ παγκόσμια ἐπίδραση τῶν φυσικῶν νόμων εἶναι ὁμοίομορφοι, τό

ήλιακό μας σύστημα – όπως κάθε άλλο ανάλογο σύστημα μέσα στα εκατομμύρια συστήματα του Κόσμου – κι η Γῆ μας ακόμη, έχει δικό της σχέδιο έκδηλώσεων, διαφορετικό από τ' αντίστοιχα σχέδια τῶν άλλων. Όταν μιλοῦμε γιὰ τὰ ὄντα πού κατοικοῦνε σ' άλλους πλανῆτες, φανταζόμαστε πώς ἄν εἶναι ἄνθρωποι, δηλαδή σκεπτόμενες υπάρξεις, πρέπει νά μᾶς μοιάζουν. Οἱ ποιητές, οἱ ζωγράφοι, οἱ γλύπτες, μέ τή φαντασία τους πάντα, μᾶς παριστάνουνε καί τούς ἀγγέλους ακόμη σάν ἐξιδανικευμένους ἄνθρωπους μέ φτερά. Ὑποστηρίζουμε πώς ὅλα αὐτά εἶναι πλάνες καί αὐταπάτες. Ἄν κ' ἡ Γῆ μας παρουσιάζει τέτοια ποικιλία στή χλωρίδα, τήν πανίδα καί τούς ἄνθρώπους – ἀπό τό φύκι τῆς θάλασσας μέχρι τόν κέδρο τοῦ Λιβάνου, ἀπό τή μέδουσα μέχρι τόν ἐλέφαντα, κι ἀπ' τό Βουσμάνο καί τό Νέγρο μέχρι τόν Ἀπόλλωνα τοῦ Belvedere – ἀρκεῖ ν' ἀλλάξουν οἱ συνθήκες στούς πλανῆτες καί στόν Κόσμο, γιὰ νά δημιουργηθοῦνε μιά ἐντελῶς διαφορετική χλωρίδα, πανίδα κι ἀνθρωπότητα. Οἱ ἴδιοι νόμοι, καί στό ἴδιο μας τό πεδίο πού περιλαμβάνει ὅλους τούς πλανῆτες, θά σχηματίσουνε μιά ἐντελῶς διαφορετική δημιουργία πραγμάτων καί ὄντων. Πόσο λοιπόν διαφορετική πρέπει νά εἶναι ἡ ἐξωτερική φύση σ' ἄλλα ἡλιακά συστήματα καί πόσο εἶναι ἀνόητο νά κρίνουμε τούς άλλους κόσμους, τ' ἄλλα ἀστέρια καί τούς άλλους ἄνθρώπους ἐξ ἰδίων μας, ὅπως τώρα κάνουν οἱ Φυσικές Ἐπιστήμες...

Ἐρωτ. – Καί πού βασιζεστε αὐτή τήν ἀποψη;

Ἀπάντ. – Πάνω σέ μιά ἀπόδειξη, πού ἡ ἐπιστήμη γενικά δέν θά παραδεχθεῖ ποτέ, δηλαδή τίς συγκεντρωμένες μαρτυρίες μιᾶς ἀτέλειωτης σειρᾶς ἀπό προφήτες, κι ἑνορατικούς. Οἱ ἐσωτερικές τους ὁπτασίες, πούναι πραγματικές ἐξερευνησεις μέ τίς ψυχodynamικές τους ἰκανότητες ἀπαλλαγμένες ἀπ' τὰ ἐμπόδια τῆς σάρκας, ἐγίναν ἀντικείμενο συστηματικοῦ ἐλέγχου, σύγκρισης καί βυθοσκόπησης. Ὅσες δέν ἐπιβεβαιώθηκαν, ἀπ' ὅλες τίς ἄλλες ἀπορρίφθηκαν κι' ἀναγνωρίσθηκαν γιὰ ἀληθινές μονάχα ὅσες, σέ ποικίλες ἐποχές, σέ διαφορετικά κλίματα, ὕστερα ἀπό ἀμέτρητες παρατηρήσεις, βρέθηκαν νά συμφωνοῦνε μεταξύ τους καί δέν ἔπαυσαν κι ἀργότερα νά ἐπαληθεύονται. Ἡ μέθοδος ἔρευνας τῶν σπουδαστῶν καί τῶν σοφῶν τῶν ἀπόκρυφων Ἐπιστημῶν δέν εἶναι ἄλλη, ὅπως βλέπετε, ἀπό ἐκείνη πού ἀκολουθοῦνε ὅσοι μελετοῦνε τίς φυσικές ἐπιστήμες. Μόνο πού οἱ ἔρευνές μας διεξάγονται σέ διαφορετικά πεδία καί τὰ ὄργανά μας δέν εἶναι καμωμένα ἀπ' ἀνθρώπινα χέρια, κ' ἴσως γι' αὐτό νά

παρουσιάζουν και μεγαλύτερη ασφάλεια. Τα χημικά όργανα, οι συσσωρευτές και τα μικροσκόπια του φυσικού και του χημικού μπορεί να χαλάσουν, το τηλεσκόπιο και τα ρολόγια των αστρονόμων μπορεί να πάθουν βλάβη, αλλά τα δικά μας όργανα καταγραφής είναι έξω από την επίδραση του καιρού και των στοιχείων.

Ἐρώτ.- Κι' αυτός είναι ο λόγος που σᾶς κάνει να ἔχετε ἀκράδαντη πίστη σ' αυτό;

Ἀπάντ.- Ἡ λέξη «πίστη» δὲν βρίσκεται στὰ θεοσοφικά λεξικά. Μόνο ἡ λέξη «γνώση», βασιζόμενη στὴν παρατήρηση καὶ τὴν πείρα. Ἡ διαφορά μας ἀπ' τοὺς ἄλλους εἶναι ὅτι ἐνῶ ἡ παρατήρηση καὶ τὸ πείραμα στὶς Φυσικὲς Ἐπιστῆμες μποροῦν νὰ ὀδηγήσουν τοὺς ἐπιστήμονες νὰ ἰδρῦσουν τόσες ὑποθέσεις καὶ θεωρίες, ὅσα εἶναι καὶ τὰ πνεύματα που μποροῦνε νὰ τίς συλλάβουν, ἡ δική μας γνώση δὲν ἀναγνωρίζει βᾶσιμα, παρά μόνο τὰ γεγονότα που ἔγιναν ἀναμφισβήτητα καὶ που ἔχουν ἐντελῶς ἀποδειχθῆ. Δὲν ὑπάρχουν δυὸ πιστεῖς ἢ δυὸ ὑποθέσεις πάνω στο ἴδιο θέμα.

Ἐρώτ.- Αὐτὰ εἶναι λοιπὸν τὰ δεδομένα σας, που σᾶς ἔκαναν νὰ παραδεχθεῖτε ὅλες τίς παράδοξες θεωρίες, που βρίσκονται στὸν Ἐσωτερικὸ Βουδδισμό;

Ἀπάντ.- Ἀκριβῶς. Αὐτὲς οἱ θεωρίες μπορεῖ νὰ μὴ παρουσιάζουν τέλεια ἀκρίβεια στὶς ἀσήμαντες λεπτομέρειες. Μπορεῖ ἀκόμη νὰ ὑπάρχουν καὶ λάθη στὶς ἐκθέσεις πρωτόπειρων σπουδαστῶν. Εἶναι ὡστόσο γεγονότα, που συμβαίνουν μέσα στὴ φύση καὶ βρίσκονται πολὺ πιὸ κοντὰ στὴν ἀλήθεια ἀπὸ κάθε ἐπιστημονικὴ ὑπόθεση.

Ἐρώτ.- Ἄν κατάλαβα καλά, ἡ γῆ μας εἶναι ἀπ' τὴ σειρά τῶν ἑπτά;

Ἀπάντ.- Ναι, οἱ ἄλλοι ὅμως ἔξι κόσμοι δὲν βρίσκονται στο ἴδιο πεδίο ἀντικειμενικότητας μὲ τὴ Γῆ μας καὶ γι' αὐτὸ δὲν εἶναι ὁρατοί.

Ἐρώτ.- Μήπως αὐτὸ ὀφείλεται στὴν πολὺ μεγάλη ἀπόσταση;

Ἀπάντ.- Διόλου. Μὲ γυμνὸ ὀφθαλμὸ διακρίνουμε ὄχι μόνο τοὺς πλανῆτες, ἀλλὰ κι ἄστρα, που βρίσκονται σὲ καταπληκτικὰ μεγαλύτερες ἀποστάσεις. Οἱ ἔξι αὐτοὶ κόσμοι εἶναι ἔξω ἀπ' τίς δυνατότητές μας νὰ τοὺς ἀντιληφθοῦμε μ' ὅποιαδήποτε φυσικὰ μέσα. Μ' ἄλλα λόγια, εἶναι ἔξω ἀπὸ τὸ δικὸ μας πεδίο ὑπαρξης.

Όχι μόνο ἡ πυκνότητα, τὸ βάρος κ' ἡ ὑλικὴ σύστασή τους εἶναι διαφορετικὲς ἀπ' τῆς Γῆς καὶ τῶν ἄλλων πλανητῶν, ἀλλὰ, σὰν νὰ ποῦμε, βρίσκονται σ' ἓνα τέλεια διαφορετικὸ στρώμα τοῦ χώρου, πού δὲν μπορούμε ν' ἀντιληφθοῦμε, νὰ νοιώσουμε μὲ τίς φυσικὲς μας αἰσθήσεις. Ὄταν λέμε «στρώματα», μὴ νομίσετε, παρακαλῶ, πὼς πρόκειται γιὰ κοιτάσματα τοποθετημένα τὸ ἓνα πάνω στὸ ἄλλο, πρᾶγμα πού θὰ ὠδηγοῦσε σὲ μιὰν ἄλλη ἐξωφρενικὴ παρανόηση. Μὲ τὴν λέξη «στρώμα» ἐννοοῦμε ἓνα πεδίο τοῦ ἀπειρου χώρου, πού ἀπ' τὴν ἴδια του τῆ φύση δὲν μπορεῖ νὰ μᾶς γίνει ἀντιληπτό μὲ τὰ πνευματικὰ καὶ φυσικὰ μέσα πού διαθέτουμε ὅταν εἴμαστε ξύπνιοι. Αὐτὸ τὸ πεδίο ὑπάρχει ὡστόσο μέσα στὴ Φύση ἐξω ἀπ' τὴν συνηθισμένη, τὴν κανονικὴ συνειδητότητα καὶ διανοητικότητά μας, ἐξω ἀπ' τὸν τρισδιάστατο χώρο, ἐξω ἀπὸ τὸν χρόνο. Τὸ καθένα ἀπ' τὰ ἑπτὰ βασικὰ πεδία ἢ στρώματα μέσα στὸν χώρο (λέμε χώρο, μὲ τὴν ἐννοια πού δίνει ὁ Locke στὸν ὀρισμὸ τοῦ διαστήματος, κι ὄχι μὲ τὴν συνηθισμένη ἀντίληψη τοῦ περιορισμένου χώρου), ἔχει τὴν δική του ὑποκειμενικότητα, τὸν δικό του χώρο καὶ χρόνο, τὴν δική του συνειδητότητα, καὶ τίς δικές του αἰσθήσεις. Αὐτὰ ὅλα ὁμως δύσκολα γίνονται ἀντιληπτά ἀπὸ ἓνα ἄνθρωπο συνηθισμένο στὸν σύγχρονο τρόπο τοῦ σκέπτεσθαι.

Ἐρώτ.- Τί σημαίνει ἡ φράση «δικές του αἰσθήσεις»; Δὲν ὑπάρχει στὸ ἀνθρώπινο πεδίο μας καμμιά δυνατότητα συγκριτικῆς εἰκόνας, πού νὰ μᾶς δώσει κάποια ἰδέα, τοῦ τί ἐννοεῖτε μὲ αἰσθήσεις, χώρους κι ἀντίστοιχες ἀντιλήψεις πραγμάτων;

Ἀπάντ.- Ὄχι, δὲν ὑπάρχει. Τὸ μόνο πού θὰ κατωρθώναμε εἶναι νὰ δώσουμε λαβὴ στὴν Ἐπιστῆμη νὰ δημιουργήσῃ ἓνα νέο ἐπιχείρημα ἐναντίον μας. Μήπως στά ὄνειρά μας, οἱ αἰσθήσεις μας δὲν διαφέρουν; Αἰσθανόμαστε, μιλοῦμε, ἀκοῦμε, βλέπουμε, γευόμαστε κ' ἐνεργοῦμε γενικά σ' ἓνα ἄλλο πεδίο. Ἡ ἀλλαγὴ τῆς συνειδητότητός μας ἀποδεικνύεται ἀπ' τὸ γεγονός, ὅτι μιὰ σειρά ἀπὸ γεγονότα καὶ πράξεις πού ἀντιστοιχοῦνε σὲ διάστημα πολλῶν χρόνων διασχίζει τὸ μυαλό μας σὲ μιὰ στιγμή. Ἡ ἐξαιρετικὴ αὐτὴ ταχύτητα τῆς διανοητικῆς μας λειτουργίας σὲ ὄνειρο, σὲ συνδυασμὸ μὲ τὴν τέλεια φυσικότητα τῆς ὑπαρξῆς μας καὶ κάθε ἄλλης λειτουργίας μας, δείχνει πὼς βρίσκομαστε σὲ πεδίο διαφορετικὸ ἀπ' ἐκεῖνο ὅπου εἴμαστε ξύπνιοι. Ἡ φιλοσοφία μας διδάσκει πὼς ἑπτὰ εἶναι οἱ βασικὲς δυνάμεις μέσα στὴ Φύση κ' ἑπτὰ τὰ πεδία ὑπαρξῆς, κ' ἐπομένως ἑπτὰ εἶναι κ' οἱ καταστάσεις συνειδητότητας, στίς ὁποῖες ὁ ἄνθρωπος μπορεῖ νὰ ζῆ, νὰ σκέ-

φτεται, νά θυμάται, νά υπάρχει. Δέν εἶναι δυνατό ν' ἀπαριθμήσουμε ἐδῶ ὅλα τά πεδία συνειδητότητας. Θά χρειαζότανε γι' αὐτό νά ἐπιδοθῆ κανεῖς στήν μελέτη τῆς Μεταφυσικῆς τῆς Ἀνατολῆς. Ἡ κατάσταση ὁμως στήν ὁποία βρισκόμαστε ξύπνιοι, ἀπό ἐκείνη πού εἴμαστε ὅταν ὄνειρευόμαστε, παρουσιάζει διαφορὰ ἀρκετή, ὥστε νά τίς παραδέχεται, τόσο ὁ πολυμαθῆς φιλόσοφος, ὅσο κι ὁ πιά ἀγράμματος ἄγριος.

Ἐρώτ.- Δέν δέχεσθε λοιπόν τίς γνωστές θεωρίες τῆς βιολογίας καί τῆς φυσιολογίας σ' ὅ,τι ἀφορᾷ τό ὄνειρο;

Ἀπάντ.- Ὅχι, δέν τίς δεχόμαστε, καθὼς ἐπίσης δέν συμφωνοῦμε καί μέ τίς θεωρίες τῶν ψυχολόγων. Προτιμοῦμε τά διδάγματα τῆς σοφίας τῆς Ἀνατολῆς. Σχετικά μέ τόν Μακρόκοσμο πιστεύουμε, ὅτι ὑπάρχουν ἐπτά πεδία κοσμικῆς ὑπαρξης κ' ἐπτά πεδία συνειδητότητας. Ἐμεῖς σταματοῦμε στό τέταρτο πεδίο, γιατί μᾶς εἶναι ἀδύνατο νά προχωρήσουμε πιά πέρα μέ βεβαιότητα. Ὅσο γιά τόν Μικρόκοσμο, τόν ἄνθρωπο, μελετοῦμε ἐλεύθερα καί τίς ἐπτά καταστάσεις ἡ τὰ ἐ π τ ἄ σ τ ο ι χ ε ῖ ἃ .

Ἐρώτ.- Πῶς τό ἐξηγεῖτε;

Ἀπάντ.- Πρὶν ἀπ' ὅλα μέσα στόν ἄνθρωπο βρισκουμε δύο ὄντα ξεχωριστά: τό πνευματικό καί τό φυσικό ὄν. Τόν ἄνθρωπο πού σκέφτεται, καί τόν ἄνθρωπο πού συγκρατεῖ ἀπ' τίς σκέψεις του ὅ,τι τοῦ εἶναι δυνατό ν' ἀφομοιώσει. Τόν χωρίζουμε λοιπόν σέ δύο φάσεις: τήν ἀνώτερη, τό πνευματικό ὄν, πού ἀποτελεῖται ἀπό τρεῖς ὄψεις ἢ στοιχεῖα, καί τήν κατώτερη ἢ τή φυσική τετράδα, πού ἀποτελεῖται ἀπό τέσσερα στοιχεῖα. Ὅλα μαζί εἶναι ἐπτά.

Ψυχή και Πνεῦμα

Ἀπό τό «ΚΛΕΙΔΙ ΤΗΣ ΘΕΟΣΟΦΙΑΣ»
Τῆς ΕΛΕΝΑΣ ΠΕΤΡΟΒΝΑ ΜΠΛΑΒΑΤΣΚΥ

Ἐρώτ.- Χαίρομαι ν' ἀκούω, πῶς πιστεύετε στήν ἀθανασία τῆς ψυχῆς.

Ἄπάντ.- Ὅχι τῆς ψυχῆς, ἀλλά τοῦ θεοῦ πνεύματος, ἢ μᾶλλον στήν ἀθανασία τοῦ μετενσαρκωνόμενου «Ἐγώ».

Ἐρ. Ποιά εἶναι ἡ διαφορά;

Ἄπ. Εἶναι μεγάλη διαφορά στή δική μας φιλοσοφία, πολὺ ὄμως δύσκολη καὶ δυσνόητη μέ μιά πρόχειρη ἐξήγηση. Θ' ἀναλύσουμε λοιπόν χωριστά τό Πνεῦμα καί χωριστά τήν Ψυχή, κι' ὕστερα συνδυασμένα καί τά δύο μαζί. Ἄς ἀρχίσουμε μέ τό πρῶτο.

Πρεσβεύουμε ὅτι τό Πνεῦμα, ὁ «Πατήρ ἐν τῷ κρυπτῷ» τοῦ Ἰησοῦ ἢ τοῦ Ἄτμαν, δέν εἶναι ἀτομική ἰδιοκτησία κανενός ἀνθρώπου, ἀλλά, εἶναι ἡ θεία οὐσία, πού δέν ἔχει σῶμα οὔτε μορφή, αὐτή εἶναι ἀβαρῆς, ἀόρατη, ἀδιάκριτη, δέν ὑπάρχει ὅμως εἶναι, ὅπως λένε οἱ βουδδιστές, ὅταν μιλοῦνε γιά τό Νιρβάνα. Πλανιέται πάνω ἀπό κάθε θνητό τό μέρος τῆς πού εἰσχωρεῖ μέσα του καί διαποτίζει τό σῶμα του, εἶναι μονάχα οἱ ἀκτίνες τῆς, τό φῶς τῆς τό πανταχοῦ παρόν καί πού φεγγοβολεῖ μέσα ἀπ' τό Μούντι, τό φορέα, τήν ἀπευθείας ἐκπόρευση τῆς θείας οὐσίας. Αὐτή εἶναι ἡ μυστική ἐννοια, τῶν ὄσων βεβαιοῦν οἱ ἀρχαῖοι φιλόσοφοι λέγοντας ὅτι τό «λογικό μέρος τῆς ἀνθρώπινης ψυχῆς*», ποτέ δέν εἰσχωρεῖ ἐντελῶς μέσα στόν ἄνθρωπο, παρά μόνο τόν σκεπάζει περισσότερο ἢ λιγώτερο, διαμέσου τῆς ἀλογῆς πνευματικῆς ψυχῆς ἢ τοῦ Μπούντι.

* Στήν ετυμολογική τῆς ἐννοια ἡ λέξη λογικός σημαίνει κάτι, πού πηγάζει ἀπ' το Λογο, τήν Αἰώνια Σοφία.

Ἄλογο με τήν ἐννοια, ὅτι μιά ἀγνή ἀπορροια τοῦ Παγκοσμίου Πνεύματος δέν μπορεῖ νάχει δική τῆς ἀτομική λογική ὁ αὐτό το πεδίο τῆς ὕλης, ἀλλ' ὅπως ἡ σελήνη δανεῖζεται το φῶς τῆς ἀπ' τόν ἥλιο καί τῆ ζωῆ τῆς ἀπ' τῆ γῆ, εἶται καί το Μπούντι δεχεται το φῶς τῆς σοφίας ἀπ' τό Ἄτμα, καί τίς λογικές του ἰδιότητες ἀπ' το Μάνας. Το Μπούντι, ὡς κάτι «ἐν εαυτῶν ὁμοιογενες δέν ἔχει ἰδιότητες.

Ἐρ.– Εἶχα τὴν ἐντύπωση, ὅτι μόνο ἡ ζωϊκὴ, ἐνστικτώδης ψυχὴ ἦταν ἀλογη κι' ὄχι τὸ «θεῖο πνεῦμα».

Ἄπ.– Πρέπει νὰ μάθετε τὴ διαφορὰ, πού ὑπάρχει ἀνάμεσα σ' ἐκεῖνο ποῦναι ἀρνητικὰ ἢ παθητικὰ «ἄλογο», γιατί δὲν εἶναι διόλου διαφορισμένο, διαχωρισμένο, καί σ' αὐτό πού ἐπίσης γίνεται ἄλογο, γιατί εἶναι ὑπερβολικὰ ἐνεργητικὸ, ὑπερβολικὰ θετικὸ. Ὁ ἄνθρωπος εἶναι ἓνα σύνολο ἀπὸ πνευματικὲς δυνάμεις, καθὼς καί φυσικοχημικὲς, κι' ὅλες μαζί μπαίνουν σὲ κίνηση μὲ τὴν ὠθησὴ ἐκείνου πού ὀνομάζουμε «ἀρχή» ἢ «στοιχεῖο».

Ἐρ.– Διάβασα πολλὰ σχετικὰ μ' αὐτὸ τὸ θέμα. Μοῦ φαίνεται, ὅτι οἱ ἀντιλήψεις τῶν ἀρχαίων φιλοσόφων, διαφέρουνε πολὺ ἀπ' τὶς θεωρίες τῶν Καρβαλιστῶν τοῦ Μεσαίωνα, μολονότι σὲ μερικὰ σημεῖα παρουσιάζουνε κάποια σχέση.

Ἄπ.– Ἡ πιὸ οὐσιαστικὴ διαφορὰ ἀνάμεσα σ' ἐμᾶς καί σ' ἐκείνους εἶναι αὕτη: Ἐνῶ ἐμεῖς πιστεύουμε μὲ τοὺς Νεοπλατωνικοὺς καί τοὺς Διδασκάλους τῆς Ἀνατολῆς, ὅτι τὸ πνεῦμα (Ἄτμα), ποτέ δὲν κατεβαίνει ὀλόκληρο μέσα στοῦ ζωντανό ἄνθρωπο, παρά μονάχα ἐκπέμπει τὴν ἀκτινοβολία του στὸν ἐ σ ὄ τ ε ρ ο ἄ ν θ ρ ω π ο , τὴν ψυχικὴ καί πνευματικὴ σύνθεση τῶν ἀστρικῶν στοιχείων, οἱ Καρβαλιστὲς ὑποστηρίζουνε, ὅτι τὸ ἀνθρώπινο πνεῦμα, ἀφοῦ ἀποσπασθεῖ ἀπ' τὸ φωτεινὸ ὠκεανὸ τοῦ παγκόσμιου πνεύματος, μπαίνει μέσα στὴν ἀνθρώπινη ψυχὴ, ὅπου μένει σ' ὅλη τὴ διάρκεια τῆς ζωῆς φυλακισμένο μὲς στοῦ ἀστρικό κέλυφος. Ὅλοι οἱ χριστιανοὶ Καρβαλιστὲς πιστεύουνε τὸ ἴδιο, γιατί εἶναι ἀνίκανοι ν' ἀποφύγουν ὀλωσδιόλου τὶς ἀνθρωπόμορφες ἀρχὲς τῆς Βίβλου.

Ἐρ.– Καί σεῖς τί πρὸςβεῦετε;

Ἄπ.– Ἐμεῖς παραδεχόμεστε τὴν παρουσία τῆς ἀκτινοβολίας τοῦ πνεύματος ἢ τοῦ Ἄτμα μὲς στοῦ ἀστρικό κέλυφος καί μόνο, ἐφ' ὅσον πρόκειται γι' αὐτὴν. Ὁ ἄνθρωπος κι' ἡ ψυχὴ χρειάζεται νὰ κατακτήσουνε τὴν ἀθανασία τους μὲ τὴν ἀνύψωσή τους μέχρι τὴν Μονάδα. Ἄν τὸ κατορθώσουνε, τότε ἐνώνονται, συγχωνεύονται μαζί της. Ἡ ἀτομικότητα τοῦ ἀνθρώπου μετὰ τὸ θάνατο ἐξαρτάται, ἀπ' τὸ πνεῦμα, κι' ὄχι ἀπ' τὴν ψυχὴ του καί τὸ σῶμα του. Μολονότι ἡ λέξη «προσωπικότητα», στὴ συνηθισμένη της ἔννοια, μοιάζει παραλογισμὸς, ἂν τὴν ἐφαρμόσουμε κατὰ γράμμα στὴν ἀθάνατη οὐσία μας, ὅμως ἡ τελευταία αὐτὴ εἶναι, ὅπως καί τὸ ἀτομικὸ μας Ἐγὼ, μιά ξεχωριστὴ ὄντοτητα, ἀθάνατη κι αἰώνια, «ἐν ἑαυτῇ». Μόνο στοὺς μαύρους Μάγους καί στοὺς πο-

ρωμένους ἐγκληματίες, πού ἔμειναν βυθισμένοι στό ἐγκλημα, σέ μιά μακριά σειρά υπάρξεων, τό φωτεινό νῆμα πού συνδέει τό Πνεῦμα μέ τήν προσωπική ψυχή ἀπ' τή στιγμή τῆς γέννησης τοῦ παιδιοῦ, κόβεται βίαια. Ἡ ἄσαρκη τότε ὄντοτητα χωρίζεται ἀπ' τήν προσωπική ψυχή καί δέν διατηρεῖ τήν παραμικρή ἀνάμνηση ἀπ' αὐτήν, πού ἐκμηδενίζεται ἐντελῶς. Ἄν κατά τή διάρκεια τῆς ζωῆς δέν γίνει ἡ ἔνωση τοῦ κατώτερου προσωπικοῦ Μάνας μέ τό ἀτομικό μετενσαρκωνόμενο Ἐγώ, τότε τό προσωπικό Μάνας ἀκολουθεῖ τή μοίρα τῶν κατώτερων ζώων. Διαλύεται σιγά-σιγά στόν αἰθέρα κι' ἡ προσωπικότητά του ἐξαγνίζεται. Καί στήν περίπτωση αὐτή, ὅμως τό πνευματικό Ἐγώ, μένει ἕνα ξεχωριστό ὄν, μόνο πού χάνει – ὕστερα ἀπό μιά τέτοιας ποιότητας κι' ἄχρηστη σ' ἀλήθεια ζωῆ– τήν εὐδαιμονία τοῦ Ντεβαχάν, πού θά χαιρόταν ἀλλιῶς σάν ἐξιδανικευμένη προσωπικότητα. Μετενσαρκώνεται σχεδόν ἀμέσως, ἀφοῦ γιά λίγο διάστημα ἀπολαύσει τήν ἐλευθερία του σάν πλανητικό πνεῦμα.

Ἐρ.– Στό βιβλίο, ἡ «Ἴσις χωρίς πέπλο» ἀναφέρεται ὅτι τέτοια Πλανητικά Πνεύματα ἢ Ἄγγελοι – οἱ «Θεοί στούς εἰδωλολάτρεις καί οἱ Ἀρχάγγελοι στούς Χριστιανούς»– δέν γίνονται ποτέ ἄνθρωποι στόν πλανήτη μας.

Ἄπ.– Πολύ σωστά. «Ὅχι τέτοια πλανητικά πνεύματα», ἀλλά μερικές τάξεις ἀπό ἀνώτερα πλανητικά πνεύματα. Δέν θά γίνου-νε ποτέ ἄνθρωποι στόν πλανήτη μας, γιατί εἶναι πνεύματα λυτρωμένα σ' ἕνα περασμένο κόσμο κι' ἐπομένως δέν μποροῦνε νά ξαναγίνουν ἄνθρωποι πάνω στή γῆ. Θά ξαναζήσουν ὅμως ὅλα στό ἐπόμενο πολύ ἀνώτερο μαχαμανβαντάρα, ὅταν αὐτή ἡ «Μεγάλη Ἐποχή» καί τό βραχμικό pralaya (μιά μακρά περίοδος μέ κάπου 60 ἀριθμητικά στοιχεῖα) περάσουν. Γιατί δίχως ἄλλο, θ' ἀκούσατε, πῶς ἡ φιλοσοφία τῆς Ἀνατολῆς διδάσκει, ὅτι ἡ ἀνθρωπότητα ἀποτελεῖται ἀπό τέτοια «Πνεύματα φυλακισμένα μέσα σ' ἀνθρώπινα κορμιά. Ἡ διαφορά ἀνάμεσα στούς ἀνθρώπους καί τά ζῶα εἶναι ἡ ἐξῆς: Τά ζῶα ἐμψυχώνονται ἀπό τά στοιχεῖα «δυναμικά», ἐνῶ οἱ ἄνθρωποι «ἐνεργητικά». Καταλαβαίνετε τή διαφορά;

Ἐρ.– Ναι, ἀλλά σ' ὅλες τίς ἐποχές ἡ διάκριση αὐτή στάθηκε τό μεγάλο ἐμπόδιο τῶν μεταφυσικῶν.

Ἄπ.– Βέβαια. Ὁλος ὁ ἐσωτερικισμός τῆς βουδδιστικῆς φιλοσοφίας βασιζέται πάνω σ' αὐτή τή μυστηριακή διδασκαλία, πού λίγοι κατανοοῦνε, κι' οἱ περισσότεροι ἀπ' τοὺς πιό μορφωμένους σύγχρονους σχολιαστές παρερμηνεύουν ἐντελῶς. Ἀκόμη κι' οἱ

μεταφυσικοί κάνουνε συχνά τό λάθος νά συγχέουνε τήν αίτία μέ τό άποτέλεσμα. Ένα Έγώ, πού κέρδισε τήν άθάνατη ζωή σάν πνεύμα, θά μείνει πάντα ό ίδιος έσώτερος Έαυτός σ' όλες τίς γενήσεις πάνω στή γή. Αυτό δέν σημαίνει ότι θά μείνει πάντα ό κ. Σμίθ ή ό κ. Μπράουν, πού ήτανε στή γήϊνη ζωή, ούτε ότι θά χάσει τήν άτομικότητά του. Γι' αυτό τό λόγο, έστω κι' άν στό ύπερπέραν ή άστρική ψυχή και τό γήϊνο σώμα του άνθρώπου μπορούνε ν' άπορροφηθοῦνε μέσα στόν Κοσμικό Όκεανό τών μετουσιωμένων στοιχείων, και παύσουν νά αισθάνονται τό τελευταίο π ρ ο - σ ω π ι κ ό Έγώ (έφ' όσον δέν κατόρθωσε ν' άνυψωθή περισσότερο), παρ' όλα αυτά τό θείο Έγώ μένει ή ίδια άμετάβλητη όντότητα. Μπορεϊ μόνο νά λησμονήσει όλοσδιόλου τή γήϊνη πείρα τής προσωπικότητας, πού έκπορευθήκε άπ' αυτό, τήν ίδια στιγμή του χωρισμού του άπ' τόν άνάξιο φορέα του.

Έρ.- Άν τό πνεύμα ή τό θείο μέρος τής ψυχής, έχει προϋπάρξει στην αιωνιότητα σάν ξεχωριστό όν, όπως διδάξαν ό Όριγένης, ό Συνέσιος κι' άλλοι μεσο-χριστιανοί, μεσο-πλατωνικοί φιλόσοφοι, κι' άν εϊναι τό ίδιο πράγμα μέ τή μεταφυσική άντικειμενική ψυχή, τότε πώς μπορεϊ νά μη εϊναι αιώνια; Και στην περίπτωση αυτή, τί σημασία έχει άν ό άνθρωπος διάγει ζωή άγνή ή κτηνώδικη; Άφου, ό,τι κι' άν κάνει, δέν πρόκειται νά χάσει τήν άτομικότητά του;

Άπ.- Η άρχή αυτή έχει συνέπειες τόσο βλαπτικές, όσο κι' ή άρχή τής έξιλαστήριας θυσίας. Άν τό τελευταίο αυτό δόγμα, καθώς κι' ή σφαλερή ιδέα τής παγκόσμιας άθανασίας του άνθρώπινου γένους, μπορούσανε νά παρουσιασθοῦνε μέ τήν άληθινή τους όψη, τότε πραγματική ωφέλεια θά μπορούσε νά προκύψει για τήν εξέλιξη όλης τής άνθρωπότητος. Θά σās τά έπαναλάβω, άλλη μιá φορά. Ό Πυθαγόρας, ό Πλάτων, Τιμαίος ό Λοκρός κι' ή παλιά Άλεξανδρινή Σχολή πρεσβεύουνε, πώς ή ψυχή του άνθρώπου, ή τ' άνωτερα στοιχεία κι' οι ιδιότητές του πηγάζουν άπ' τήν παγκόσμια ψυχή του Κόσμου, πούναι, σύμφωνα μέ τή διδασκαλία τους, ό Α ι θ ή ρ (Ζεύς-πατήρ). Κανένα λοιπόν άπ' αυτά τά στοιχεία δέν μπορεϊ νά εϊναι ή ά γ ν ή ούσία τής «Μ ο ν ά - δ α ς » του Πυθαγόρα, ή του δικου μας A t m a , γιατί ή Anima Mundi (ψυχή του κόσμου) δέν εϊναι παρά τό άποτέλεσμα, ή υποκειμενική έκπόρευση ή μάλλον ή άκτινοβολία τής «Μονάδας». Και τ' άνθρώπινο πνεύμα ή ή άτομικότητα, και τό πνευματικό μετενσαρκωνόμενο Έγώ, καθώς και τό Μπούντι, ή πνευματική ψυχή, προϋπάρχουνε. Ένώ όμως, τό πρώτο ύπάρχει σάν ξεχωριστή όντότητα, άτομικοποιημένο, ή ψυχή εϊναι ή προϋπάρχουσα

πνοή, τὸ ἀσυνειδήτο μέρος ἑνὸς συνειδητοῦ προικισμένου μενομήσουνη ὄλου. Καί τὰ δυὸ προέρχονται ἀπ' τὸν αἰώνιο Ὠκεανὸ φωτός· ὅπως ὁμως ἔλεγαν οἱ Φιλόσοφοι «τοῦ πυρός», οἱ θεόσοφοι τοῦ Μεσαιῶνα, στή φωτιά ὑπάρχει ἓνα ὄρατό κι' ἓνα ἀόρατο πνεῦμα. Ξεχωρίζαν τὴν anima bruta (ζωώδικη ψυχὴ), ἀπ' τὴν anima divina (θεία ψυχὴ). Ὁ Ἐμπεδοκλῆς πίστευε σταθερά, ὅτι ὄλοι, ἄνθρωποι καί ζῶα, ἔχουνε δυὸ ψυχές. Ὁ Ἀριστοτέλης παραδεχότανε τὸ «νοῦ», τὴ λογικευόμενη ψυχὴ, καί τὴν «ψυχὴ», τὴ ζωώδικη ψυχὴ. Σύμφωνα μ' αὐτοὺς τοὺς φιλοσόφους, ἡ λογικευόμενη ψυχὴ προέρχεται ἀπ' τὰ ἔσω τῆς Παγκόσμιας Ψυχῆς, καί ἡ ἄλλη ἀπ' τὰ ἔξω.

Ἐρ.- Θὰ μπορούσατε νὰ ὀνομάσετε ὕλη τὴν ψυχὴ, δηλαδὴ τὴν ἀνθρώπινη σκεπτόμενη ψυχὴ, αὐτὸ πού λέτε Ἐγώ;

Ἀπ.- Ὅχι ὕλη, ἀλλὰ δίχως ἄλλο «Οὐσία» (substance). Θὰ μπορούσαμε νὰ χρησιμοποιήσουμε τὸν ὄρο ὕλη, ἀλλὰ μὲ τὸ ἐπίθετο «πρωτογενῆς» μπροστά. Αὐτοῦ τοῦ εἶδους ἡ ὕλη συνυπάρχει αἰώνια μὲ τὸ Πνεῦμα, δὲν εἶναι ἡ δικὴ μας ὕλη, πού βλέπουμε, ἀγγίζουμε καί διαιρούμε, ἀλλὰ ἡ ὑπέρτατη ἔξαρσὴ τῆς. Τὸ ἀγνὸ Πνεῦμα δὲν ἀπέχει παρά ἓνα βαθμὸ ἀπ' τὸ Μὴ-Πνεῦμα, τὸ ἀπόλυτο ὄλο. Πῶς εἶναι δυνατόν νὰ θεωρήσουμε τὸν ἔσω τ ε ρ ο ἄνθρωπο ἀθάνατο, νὰ τὸν δεχθοῦμε σάν ταυτόχρονα πνευματικὴ ὄντοτητα καί θνητὴ ὑπαρξὴ, ἂν δὲν πιστεύουμε, ὅτι προέρχεται ἀπ' αὐτὸ τὸ πρωταρχικὸ Πνεῦμα—Ἦλη, κι' ὅτι ἀντιπροσωπεύει μιὰ πραγματικὰ διαδοχικὴ διαβάθμιση ὄλων τῶν «στοιχείων», ἀρχίζοντας ἀπ' τὸ Ὑπέρ-Πνεῦμα, μέχρι τὴν πιὸ χονδροειδῆ ὕλη;

Ἐρ.- Τότε λοιπόν, γιατί δὲν θεωρεῖτε καί τὸ θεὸ μιὰ ἀνάλογη ὄντοτητα;

Ἀπ.- Γιατί, ὅτι εἶναι ἄπειρο κι' ἀπεριόριστο, δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι ἓνα Ὄν, σύμφωνα μὲ τὴν πιὸ ἀξιόλογη φιλοσοφικὴ διδασκαλία τῆς Ἀνατολῆς. Μιὰ «ὄντοτητα» εἶναι ἀθάνατη μόνο στὴν ἐσώτατη οὐσία τῆς (essence), ὄχι στὴν ἀτομικὴ μορφή τῆς. Ὄταν φθάσει στὸ τελευταῖο σημεῖο τοῦ κύκλου τῆς, ἀπορροφᾶται ἀπ' τὴν πρωταρχικὴ οὐσία, χάνει τ' ὄνομά τῆς, σάν ὄντοτητα, καί γίνεται πνεῦμα.

Ἡ ἀθανασία τῆς στὴ μορφή περιορίζεται μόνο στὸν Κύκλο Ζωῆς ἢ τὸ μαχαμανβαντάρ. Ὑστερα ἀπ' αὐτὸν ταυτίζεται μὲ τὸ Παγκόσμιο Πνεῦμα καί δὲν εἶναι πιά μιὰ ξεχωριστὴ ὄντοτητα. Ὄσον ἀφορᾶ τὴν «προσωπικὴ» ψυχὴ (μ' αὐτὴν ἐννοοῦμε τὸ σπινθῆρα συνειδητότητας, πού μέσα στὸ πνευματικὸ Ἐγὼ διατη-

ρεϊ τήν ιδέα τῆς προσωπικότητας τῆς τελευταίας ἐνσάρκωσης), αὐτὴ διαρκεῖ σάν ξεχωριστὴ, διαφορετικὴ ἀνάμνηση στὴ Ντεβαχανικὴ περίοδο μόνο. Ἀθροίζεται ὕστερα στὴ σειρά ὄλων τῶν ἀναρίθμητων ἐνσαρκώσεων τοῦ Ἐγῶ, ἀκριβῶς ὅπως στὴ μνήμη μας μένει ἡ θύμηση μιᾶς μέρας ἀπο τὶς μέρες ὅλες στοὶ τέλος τοῦ χρόνου. Πῶς θὰ δεσμεύσετε μέτρα σέ περιορισμένους ὅρους ὑπαρξης τὸ Θεό σας, πού τὸν θέλετε ἄπειρο; Μόνο ἐκεῖνο ποῦναι ἀξεδιάλυτο ἐνωμένο γιὰ τὸ Ἄτμα εἶναι ἀθάνατο, δηλαδὴ τὸ Μπούντι-Μάνας. Ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου, δηλαδὴ τῆς προσωπικότητας «ἐν ἑαυτῇ», δὲν εἶναι οὔτε ἀθάνατη, οὔτε αἰώνια, οὔτε θεία. Ὅπως λέει τὸ Ζοχάρ:

«Ὅταν ἡ ψυχὴ ἐκπέμπεται στὴ γῆ, περιτυλίγεται μ' ἓνα γήινο ἐνδύμα γιὰ νὰ προφυλαχθεῖ. Γιὰ τὸν ἴδιο λόγο, κεῖ ἐπάνω ἀποκτᾶ μιὰ λαμπερὴ περιβολή, ὥστε νὰ μπορεῖ χωρὶς κίνδυνο νὰ κυττάζει τὸν καθρέφτη, πού ἀντανακλᾷ τὸ φῶς, πού πηγάζει ἀπ' τὸν Κύριο τοῦ φωτός».

Τὸ Ζοχάρ διδάσκει ἀκόμη, ὅτι ἡ ψυχὴ δὲν μπορεῖ νὰ φθάσει στοὶ πεδίο τῆς εὐδαιμονίας, ἂν δὲν λάβει τὸ «ἅγιο φίλημα», κι' αὐτὸ σημαίνει, ἂν δὲν ἐνωθεῖ μὲ τὴν οὐσία ἀπ' τὴν ὁποία ἐπήγαγε, τὸ πνεῦμα. Ὅλες οἱ ψυχές εἶναι διπλές. Ἡ ψυχὴ ἡ ἴδια εἶναι θηλυκὸ στοιχεῖο, τὸ πνεῦμα εἶναι ἀρσενικό. Φυλακισμένος μὲς στοὶ σῶμα ὁ ἀνθρωπος εἶναι τριάδα, ἐκτός ἂν ἡ διαφθορὰ του φθάσει σέ τέτοιο σημεῖο, ὥστε νὰ διακοπεῖ ὁ δεσμός του μὲ τὸ πνεῦμα «Ἀλλοίμονο στὴ ψυχὴ, πού προτιμᾷ ἀπ' τὸ θεῖο τῆς σύζυγο (τὸ πνεῦμα) τὸν ὑλικὸ δεσμό τῆς μὲ τὸ γήινο σῶμα», ἀναφέρει ἓνα Ἑρμητικὸ σύγγραμμα. «Τὸ βιβλίο τῶν κλειδιῶν». Ἀλλοίμονο πραγματικά, γιὰ τὴν δὲν θ' ἀπομείνει τίποτε ἀπ' τὴν ἀνάμνηση αὐτῆς τῆς προσωπικότητας στοὺς ἄφθαρτους πίνακες τῆς μνήμης τοῦ Ἐγῶ.

Ἐρ.- Πῶς εἶναι δυνατόν, σύμφωνα μὲ τὰ δικά σας λόγια, αὐτὸ πού εἶναι ἀπ' τὴν ἴδια οὐσία μὲ τὴ θεία οὐσία, μολοντί δὲν τὸ ἔχει ἐμφυσησει ὁ Θεός στον ἀνθρωπο, νὰ μὴ εἶναι ἀθάνατο;

Ἄπ.- Κάθε ἄτομο, κάθε μόριο ὕλης κι' ὄχι μόνο οὐσίας, εἶναι ἄφθαρτο «ἐν ἑαυτῶ», ὄχι ὁμως στὴν ἀτομικὴ του συνείδηση. Ἡ ἀθανασία δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο, ἀπὸ μιὰ κατάσταση συνείδησης χωρὶς διακοπή. Ἡ προσωπικὴ συνείδηση δὲν μπορεῖ νὰ διαρκέσει, ὅπως σᾶς ἔχω ἐξηγήσει, ζεῖ σ' ὅλη τὴ διάρκεια τοῦ Ντεχαβάν, ὕστερα ἀπορροφιέται πάλι, πρῶτα μέσα στὴν ἀτομικὴ κι ὕστερα στὴν παγκόσμια συνείδηση. Καλλιτερε νὰ ἐρωτήσετε τοὺς θεολόγους σας, πῶς καταφέρανε νὰ

δημιουργήσουνε τόση σύγχυση μέ τις έβραϊκές βίβλους. Διαβάσετε τή Βίβλο και θά βρείτε τήν πειστική απόδειξη, ότι οι συγγραφείς τής Πεντατεύχου κι' ιδιαίτερα τής Γένεσης, ποτέ δέν θεωρήσανε τή Nephesh –τήν πνοή του Θεού μέσα στον άνθρωπο– σαν άθανατη ψυχή (Γέν. Β' 7). 'Ιδού μερικά παραδείγματα: «Κι ό Θεός δημιούργησε... κάθε nephesh (ζωή), πού κινείται (Γέν. Α' 21)» Αυτό αναφέρεται στά ζωά. «Κι' ό άνθρωπος έγινε μία ζωντανή ψυχή (nephesh) «Γέν. Β' 7), αυτό δείχνει ότι ή λέξη nephesh εφαρμόζεται άδιάφορα στον άθανατο άνθρωπο και στό θνητό ζωό. «Και δίχως άλλο θά σās ξαναζητήσω τό αίμα άπ' τις ψυχές σας (nepheshim). Θά τό ξαναζητήσω από κάθε ζωό, κι' άπ' τον άνθρωπο». (Γέν. Θ' 5). «Σώσε τή ζωή σου (nephesh)». (Γέν. ΙΘ' 17). «'Ας μή τόν σκοτώσουμε» (Γέν. ΛΖ' 21) λέγει τό 'Αγγλικό κείμενο. «'Ας μή σκοτώσουμε τό nephesh του» λέγει τό έβραϊκό κείμενο. «Nephesh αντί nephesh» (Λευιτικόν ΙΖ 8). «Όποιος σκοτώνει άνθρωπο δίχως άλλο θά πεθάνει», είναι ή μετάφραση. Στο κείμενο κατά γράμμα, γράφει: «Όποιος σκοτώνει τή nephesh (ψυχή) ενός ανθρώπου» (Λευιτικόν ΚΔ', 17). Στο στίχο 18 και στους επόμενους, διαβάζουμε: «Κι' όποιος σκοτώνει ένα ζωό, θ' ανταποδώσει ζωό αντί ζωού», ενώ στό πρώτότυπο ή φράση είναι «nephesh αντί nephesh». Πώς όμως ό άνθρωπος μπορεί νά σκοτώσει κάτι άθανατο; Έτσι εξηγείται, γιατί οι Σαδδουκαίοι δέν παραδέχονται τήν άθανασία τής ψυχής, και γι' αυτό τό λόγο επίσης μπορούμε νά δεχθοῦμε, πώς πολύ πιθανόν είναι, οι 'Ιουδαίοι του Μωσαϊκού νόμου –όσοι άμύητοι βέβαια– νά μή πιστευσαν ποτέ στην έπιβίωση τής ψυχής.

Ε. Π. ΜΠΛΑΒΑΤΣΚΥ

‘Η τύχη τής Ψυχής

ΑΠΟ ΤΟ «ΚΛΕΙΔΙ ΤΗΣ ΘΕΟΣΟΦΙΑΣ»

Έρ.– Έχετε μιλήσει γιά τό Κάμα–Λόκα. Τ' είν' αυτό;

Άπ.– Όταν ό άνθρωπος πεθάνει, τά τρία κατώτερα στοιχεία του τόν έγκαταλείπουν γιά πάντα, δηλαδή τό σῶμα, ή ζωή, κι ό φορέας τής, τό άστρικό σῶμα ή τό αιθερικό σῶμα (τό Διπλό) του ζωντανού ανθρώπου. Τότε, τό τέταρτο, ένδιάμεσο ή κεντρικό στοιχείο (ή ζωική ψυχή ή Κάμα Ρούπα) μαζί μ' ό,τι άφομοίωσε

ἀπ' τὸ κατώτερο Μάνας καὶ τὴν ἀνώτερη Τριάδα, πηγαινούν στο Κάμα-Λόκα. Αὐτὸ εἶναι ἓνας ἀστρικός τόπος τὸ *l i m b u s ** τῆς Σχολαστικῆς Θεολογίας, ὁ Ἄδης τῶν ἀρχαίων. Γιά νά μιλήσουμε ἀκριβέστερα, ἡ ἔννοια τοῦ τόπου εἶναι πολὺ σχετική. Δέν καθορίζεται ἀπὸ ὠρισμένη ἔκταση ἢ ὅρια, ὑπάρχει μὲς στὸν ὑποκειμενικὸ χῶρο, δηλαδή ἐξω ἀπ' τὸν κόσμον τῶν αἰσθήσεων μας. Ὅμως ὑπάρχει, κι ἐκεῖ τὰ ἀστρικά εἰδῶλα ὅλων ὄσων ἔχουν ὑπάρξει, ἀκόμη καὶ τῶν ζῶων, περιμένουν τὸ *δ ε ὑ τ ε ρ ο θ ἄ ν α τ ο*. Στὰ ζῶα συμβαίνει μὲ τὴν ἀποσύνθεση κι' ὀλοκληρωτικὴ ἐξαφάνιση ὅλων τῶν ἀστρικῶν μορίων τους. Γιά τὸ ἀνθρώπινον ἀστρικό εἶδῶλο ἀρχίζει, ὅταν ἡ Τριάδα Μάνας-Μπουντι-Ἄτμα «χωρίζεται» ἀπ' τὰ κατώτερα στοιχεῖα τῆς, ἀπ' τὴν ἀνάκλαση δηλαδή τῆς περασμένης προσωπικότητας, καὶ πορεύεται στο Ντεχαβάν.

Ἐρ.- Καὶ τί συμβαίνει ὕστερα;

Ἄπ.- Χωρὶς ἐγκέφαλο γιά νά ἐκδηλωθεῖ χωρὶς ἀνώτερο σκεπτόμενο στοιχεῖο, δηλαδή χωρὶς ἀνώτερο Μάνας κι οὔτε κατώτερο Μάνας, ἀφοῦ αὐτὸ φωτίζεται ἀπ' τὸ προηγούμενο, τὸ κάμα-ρουπικό φάσμα ἐξαφανίζεται.

Ἐρ.- Μὲ ποῖο τρόπο;

Ἄπ.- Ἡ ὄντοτητα αὐτὴ γίνεται ὅ,τι κι ὁ βάτραχος ἀπ' τὸν ὁποῖο ὁ ἀνατόμος ἀφαιρεῖ ὠρισμένα τμήματα τοῦ ἐγκεφάλου. Δέν μπορεῖ πιά νά σκεφτεῖ, οὔτε κατὰ τὸν πιὸ κατώτερο ζωώδικο τρόπο. Δέν εἶναι πιά οὔτε κἀν κατώτερο Μάνας, ἀφοῦ τὸ τελευταῖο δέν εἶναι τίποτε χωρὶς τὸ ἀνώτερο Μάνας.

Ἐρ.- Κι αὐτὴ ἡ μὴ-ὄντοτητα εἶναι πού ὑλοποιεῖται στίς συγκεντρώσεις τῶν πνευματιστῶν μὲ τὴ βοήθεια τοῦ μέντιουμ;

Ἄπ.- Μάλιστα, αὐτὴ ἡ μὴ-ὄντοτητα. Μὴ-ὄντοτητα σ' ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν ἱκανότητα σκέψης καὶ λογικευσῆς. Δέν παύει ὅμως νά εἶναι μιὰ ρευστὴ ἀστρική ὄντοτητα, ὅπως ἀποδεικνύουν μερικά παραδείγματα. Ἄν ἀσυνεῖδητα τὴν ἐλκύσει μὲ τὸ μαγνητισμὸ του ἓνα μέντιουμ, τότε ἡ ὄντοτητα αὐτὴ ξαναζεῖ γιά λίγο καιρὸ, ξαναζεῖ μέσα του δανεικὴ ζωὴ, σάν νά ποῦμε. Μποροῦμε νά συγκρίνομε αὐτὸ τὸ Κάμα-ρουπικό φάσμα μὲ τὴ Μέδουσα, πού ὅσο βρίσκεται στο νερό τὸ στοιχεῖο τῆς, (γιά τὸ φάσμα εἶναι ἡ ἰδιαίτε-

* Τόπος ὅπου πηγαινέτε, κατὰ τὴν Θεολογία, οἱ ψυχές τῶν δικαίων πρὶν ἔρθει ὁ Χριστὸς, κι' ὅπου τώρα κατοικοῦν οἱ ψυχές ἀπὸ τὰ ἀβάπτιστα παιδιὰ. (Σημ. Μετάφρ.)

ρη αὔρα τοῦ μέντιουμ), μοιάζει νά ἔχει ἓνα σῶμα ἀπό διάφανη πηκτικὴ οὐσία. Ἄν τὴν βγάλετε ἀπὸ τὸ νερό καὶ τὴν κρατήσετε στό χέρι, ἢ τὴν ἀφίσετε στήν ἄμμο, διαλύεται ἀμέσως μέ τὸ φῶς τοῦ ἡλίου. Αὐτὴ λοιπόν ἡ ὄντοτητα ζεῖ μέσα στήν αὔρα τοῦ μέντιουμ τῆ δανεικῆ ζωῆ, μιλεῖ καὶ λογικεύεται διὰ μέσου τοῦ ἐγκέφαλου τοῦ μέντιουμ ἢ τῶν ἄλλων γύρω. Τό θέμα ὅμως αὐτό μᾶς τραβάει πολύ μακριά σέ περιοχές ἀνθρώπων, πού κατ' οὐδένα λόγο θέλω νά πειράξω. Ἄς περιοριστοῦμε στή Μετενσάρκωση.

*Ἐρ.– Τί ἔχετε νά μᾶς πεῖτε γι' αὐτήν; Πόσον καιρό τὸ ἐνσάρκω-
νόμενο Ἐγὼ μένει στό Ντεβαχάν;*

Ἄπ.– Αὐτό ἐξαρτᾶται ἀπ' τὸ βαθμὸ πνευματικότητας, ἀπ' τὴν ἀξία ἢ ἀναξιοτήτα τῆς τελευταίας ἐνσάρκωσης. Ὁ συνηθισμένος χρόνος εἶναι δέκα ἕως δεκαπέντε αἰῶνες.

*Ἐρ.– Γιατί ὅμως αὐτό τὸ Ἐγὼ δὲν μπορεῖ νά φανερωθεῖ στοὺς
κοινοὺς θνητοὺς, δὲν μπορεῖ νά ἐπικοινωνήσῃ μαζί τους, ὅπως
ἰσχυρίζονται οἱ Πνευματιστές; Τί εἶναι ἐκεῖνο πού θά ἐμποδίσῃ μιὰ
μητέρα νά ἐπικοινωνεῖ μέ τὰ παιδιά της, πού ἄφησε στὴ γῆ, ἓνα σύ-
ζυγο μέ τὴ γυναῖκα του κ.ο.κ.; Σᾶς ὁμολογῶ ὅτι αὐτό εἶναι γιὰ μένα
μιὰ παρήγορη σκέψη, καὶ πιστεύω, ὅτι κι ὅσοι πιστεύουν σ' αὐτὴ τὴν
ἀποψη δὲν ἔχουνε καμμιά διάθεση νά τὴν ἐγκαταλείψουνε.*

Ἄπ.– Κανεὶς δὲν τοὺς ὑποχρεώνει, ἐκτός ἂν οἱ ἴδιοι προτιμή-
σουνε τὴν Ἀλήθεια ἀπὸ μιὰ ὅσοδῆποτε παρήγορη φαντασιοπλη-
ξία. Οἱ θεωρίες μας δὲν γίνονται δεκτές μέ συμπάθεια ἀπ' τοὺς
πνευματιστές, κι ὅμως ὅτι πιστεύουμε καὶ διδάσκουμε, εἶναι
πολύ λιγώτερο σκληρό, πολύ λιγώτερο ἐγωιστικὸ ἀπὸ τίς δικές
τους δοξασίες.

Ἐρ.– Δὲν σᾶς καταλαβαίνω. Τί εἶναι ἐγωιστικὸ;

Ἄπ.– Ἡ θεωρία τους γιὰ τὴν ἐπάνοδο τῶν πνευμάτων, πού
κατὰ τὴν ἀντίληψή τους εἶναι πραγματικὲς προσωπικότητες. Νά
σᾶς ἐξηγήσω τὸ γιατί; Ἄν ὑπάρχει τὸ Νεβαχάν –ὁ παράδεισος,
ἂν προτιμᾶτε– ἓνας τόπος ὑπέρτατης εὐτυχίας, εὐδαιμονίας, ἂν
ὑπάρχει κάτι τέτοιο, μιὰ θέση, ἢ μᾶλλον μιὰ κατάσταση τέτοια, ἢ
λογικὴ ἐπιβάλλει νά σκεφτοῦμε, πῶς ἐκεῖ δὲν μπορεῖ νά ὑπάρχει
διόλου πόνος, οὔτε ἴχνος λύπης. Ὁ «Θεὸς θά σφουγγίσει ὅλα τὰ
δάκρυα ἀπὸ τὰ μάτια» ὅσων βρίσκονται στὸν Παράδεισο, αὐτό,
γράφει τὸ βιβλίον τῶν πολλῶν ὑποσχέσεων. Ἄν ὅμως τὰ πνεύμα-
τα τῶν νεκρῶν ἔχουν τὴν δυνατότητα νά ἐπιστρέψουν καὶ νά
δοῦνε ὅ,τι γίνεται στὴ γῆ καὶ προπαντὸς στό σπίτι τους, τί εἶδους
εὐδαιμονία δοκιμάζουν;

Ερ.– Τί έννοεΐτε; Σε τί θά έζημιώνετο ή εύτυχία τους;

Άπ.– Νά σās δώσω ένα άπλό παράδειγμα. Μιά μητέρα πεθαίνει αφήνοντας πίσω της άπροστάτευτα τά μικρά της παιδιά, πού λατρεύει, κι ίσως άκόμη ένα πολυαγαπημένο σύζυγο. Έμείς πρεσβεύουμε, ότι τό πνεύμα της ή τό Έγώ της, ή άτομικότητα πού σ' όλη τή Ντεβαχανική περίοδο διαπνέεται άπ' τά πιό εύγενικά αισθήματα πού δόνησαν τήν τελευταία της προσωπικότητα (δηλαδή αγάπη για τά παιδιά της, οίκτος γι' αυτούς, πού πονούνε κ.λπ. κ.λπ), βρίσκεται τώρα έντελώς χωρισμένη άπ' τήν κοιλάδα τών δακρύων». Η μελλοντική της εύδαιμονία συνίσταται στην εύτυχισμένη άγνοια όλης τής δυστυχίας, πού άφησε πίσω της. Οί πνευματιστές, αντίθετα, θεωρούνε ότι έχει ζωηρή συναίσθηση όλων αύτών κι άλλων περισσότερων άκόμη πραγμάτων, γιατί τά «πνεύματα βλέπουν πολύ περισσότερα άπ' τούς ένσαρκωμένους θνητούς». Σύμφωνα μέ τήν άποψη μας, ή εύδαιμονία του Ντεβαχάν στηρίζεται στην πλήρη πεποίθηση ότι ποτέ δέν έφυγε άπ' τή γη και στην άπόλυτη άγνοια ότι ύπάρχει κάτι, πού λέγεται θάνατος. Η μεταθανάτια πνευματική συνείδηση τής μητέρας θά τήν κάνει νά πιστεύει ότι έξακολουθει νά ζει τριγυρισμένη άπ' τά παιδιά της κι όλους τούς άλλους αγαπημένους της. Δέν ύπάρχει κανένα κενό, κανένας δεσμός δέν λείπει, για νά μειώσει και κατά τό ελάχιστο τήν μεταθανάτια κατάσταση τής πιό άπόλυτης εύτυχίας. Αυτό οί πνευματιστές τό άρνούνται έντελώς. Σύμφωνα μέ τήν άποψη τους, ούτε ό θάνατος δέν λυτρώνει τόν άνθρωπο άπ' τις λύπες τής ζωής. Καμιά σταγόνα άπ' τά βάσανα και τις κακομοιρίες δέν θά του χαρισθει άπ' τό ποτήρι τής Ζωής «έκών άκών», άφοϋ τά βλέπει όλα τώρα, θά πιει μέχρι τέλους όλες τις πικρίες. Κι έτσι ή στοργική γυναίκα, ή έτοιμη όσο ζούσε, νά γλυτώσει μέ τό αίμα τής καρδιάς της άπό κάθε θλίψη τόν άντρα της, είναι τώρα καταδικασμένη νά στέκει μάρτυς άνίσχυρος τής άπελπισίας του, νά μετράει κάθε φλογερό δάκρυ, πού χύνει γιατί τήν έχασε. Η, άκόμη χειρότερα, ίσως ιδεί τά δάκρυά της νά στεγνώνουνε σέ λίγο κι' ένα άλλο αγαπημένο πρόσωπο νά χαμογελάει τώρα στον πατέρα τών παιδιών της, μία άλλη γυναίκα νά τήν αντικαθιστάει. Θα είναι ύποχρεωμένη ν' άκούει τά παιδιά της νά δίνουν τό άγιο όνομα τής μάνας σέ κάποια, πού τούς είναι όλωσδιόλου άδιάφορη, και νά βλέπει νά τά παραμελούν, ή και νά τά κακομεταχειρίζονται. Σύμφωνα μ' αύτή τή θεωρία τό «ανάλαφρο φτερούγισμα προς τήν άθάνατη ζωή» γίνεται ένα άπ' εύθείας καινούργιο μονοπάτι πνευματικής οδύνης. Κι' όμως οί στήλες τών έφημερίδων τών πνευματιστών είναι γεμάτες από έπικοινων-

νίες με τούς νεκρούς «τούς προσφιλείς αποβιώσαντες», πού ὅλοι δηλώνουνε, πώς εἶναι ἀπόλυτα εὐτυχεῖς. Πῶς μπορεῖ μιὰ τέτοια γνώση νά συνδυασθεῖ με τήν εὐτυχία; Στ' ἀλήθεια μιὰ τέτοια εὐδαιμονία ἰσοδυναμεῖ με τήν πιό μεγάλη κατάρρα πού μπορεῖ κανεῖς νά φαντασθεῖ, κι ἡ ὀρθόδοξη κόλαση εἶναι, σέ σύγκριση, μιὰ πραγματική ἀνεση.

Ἐρ.— Πῶς ἡ δική σας θεωρία ἀποφεύγει αὐτή τήν περιπλοκή; Πῶς μπορεῖτε νά συμβιβάσετε τήν παντογνωσία τῆς ψυχῆς με τήν ἀγνοιά της σχετικά μ' ὅσα συμβαίνουνε στή γῆ;

Ἄπ.— Γιατί αὐτός εἶναι ὁ Νόμος τῆς Ἀγάπης καί τῆς Εὐσπλαγχνίας. Τό Ἐγώ, πού «ἐν εαυτῷ» εἶναι παντογνώστης, περιβάλλεται σ' ὅλη τῆ Ντεβαχανική περίοδο με τήν ἀνάκλαση τῆς προσωπικότητας, πού δέν ὑπάρχει πιά. Σᾶς ἔχω σέ προηγούμενη συζήτηση ἐξηγήσει, ὅτι ἡ ἰδανική ἀνθιση, ἡ πεμπτουσία ἀπ' ὅλες τίς ιδιότητες, ἀπ' ὅλα τὰ ἀφηρημένα κι ἐπομένως αἰώνια προτερήματα, πού εἶχανε κάποια ἀπήχηση μέσ τήν καρδιά τῆς ζωντανῆς προσωπικότητας ὅπως ἡ Ἀγάπη, ἡ Εὐσπλαγχνία, ἡ ἀγάπη τοῦ καλοῦ, τοῦ ἀληθινοῦ, τοῦ ωραίου, συνδέεται με τό Ἐγώ, καί μετά θάνατον τό ἀκολουθεῖ στό Ντεβαχάν. Ἐτοι γιά ἓνα χρονικό διάστημα τό Ἐγώ γίνεται ἡ ἰδανική προβολή τῆς προηγούμενης ἀνθρώπινης ὑπαρξης, ὅπως ἦτανε ὅταν ζοῦσε πάνω στή γῆ. Κι αὐτή καταλαβαίνετε, δέν μπορεῖ νά εἶναι παντογνώστης, γιατί ἀλλοιῶς ποτέ δέν θά μπορούσε νά βρεθεῖ στήν κατάσταση, πού ὀνομάζουμε Ντεβαχάν.

Ἐρ.— Γιά ποιό λόγο;

Ἄπ.— Ἄν ἐπιθυμεῖτε μιὰ ἀπάντηση, πού νά εἶναι αὐστηρά συντονισμένη με τή φιλοσοφία μας, θά σᾶς πῶ, γιατί ὅλα εἶναι πλάνη, Μάγια, ἐκτός ἀπ' τήν αἰώνια Ἀλήθεια, πού δέν ἔχει μορφή, οὔτε χρῶμα, οὔτε ὅρια. Ὅποιος βρίσκεται ἐξω ἀπ' τόν πέπλο τῆς Μάγια—ὅπως οἱ μεγάλοι Διδάσκαλοι κι οἱ πιό προχωρημένοι Μύστες— δέν μπορεῖ νά ζήσει τό Ντεβαχάν. Γιά τόν κοινό θνητό στό Ντεβαχάν ἡ μακαριότητά του εἶναι ἀπόλυτη. Πέφτει σε μιὰ ἀπόλυτη λήθη ὅλων ὧσων τοῦ δῶσανε θλίψη καί πόνο στήν τελευταία του ἐνσάρκωση. Ξεχνάει ἀκόμη καί τό ὅτι ὑπάρχει αὐτό, πού λέγεται λύπη ἢ ὀδύνη. Ἐκεῖνος πού βρίσκεται στό Ντεβαχάν, στόν ἐνδιάμεσο κύκλο μεταξύ δυό ἐνσαρκώσεων, εἶναι τριγυρισμένος μ' ὅ,τι μάταια πόθησε, μαζί μ' ὅσους ἀγάπησε πάνω στή γῆ. Βλέπει τήν ἐκπλήρωση ὅλων τῶν πόθων τῆς ψυχῆς του. Κι ἔτσι περνάει αἰῶνες ὀλόκληρους μιὰ ζωῆ γνήσιας εὐτυχίας, πού

ἀντισταθμίζει πραγματικά όλες τις ταλαιπωρίες τῆς γήϊνης ζωῆς του. Μὲ λίγα λόγια βρίσκεται βυθισμένος μέσα σ' ἓνα ὠκεανὸ ἀδιατάρακτης εὐδαιμονίας, ὅπου ἐναλλάσσονται γεγονότα ἀκόμη μεγαλύτερης εὐφροσύνης.

Ἐρ.— Μ' αὐτό δὲν εἶναι κάτι χειρότερο ἀπὸ μιὰ ἀπλή πλάνη; Δὲν πρόκειται γιὰ μιὰ κατάσταση ἀπὸ τρελλές φαντασιώσεις;

Ἄπ.— Ἴσως, ἀπ' τὴ δική σας, ὄχι ὅμως ἀπ' τὴν δική μας φιλοσοφική ἀποψη. Μήπως ἐξ ἄλλου ὀλόκληρη ἡ γήϊνη ζωὴ μας δὲν εἶναι γεμάτη ἀπὸ τέτοιου εἴδους ψευδαπάτες; Δὲν συναντήσατε ποτέ ἄνδρες καὶ γυναῖκες, πού ζήσανε γιὰ χρόνια χίμαιρες; Ἄν ποτέ μαθαίνατε, ὅτι κάποιος σύζυγος, πού ἡ γυναῖκα του λατρεύει, καὶ πού νομίζει ὅτι κι ἐκεῖνος τῆς ἀνταποδίδει τὴν ἀγάπη τῆς, εἶναι ἄπιστος θὰ πηγαίνατε νὰ διακόψετε τ' ὠραῖο τῆς ὄνειρο, νὰ τῆς συντριψετε τὴν καρδιά τῆς ἀποκαλύπτοντας τὴν ἀλήθεια; Δὲν πιστεύω. Σὰς ἐπαναλαμβάνω, μιὰ τέτοια λήθη, ἢ φαντασίωσι (ἂν προτιμᾶτε τὴ λέξη), εἶναι ἓνας αὐστηρὰ δίκαιος κι εὐσπλαγχνικός νόμος τῆς φύσης. Κι αὐτὴ ἡ προοπτικὴ εἶναι ὅπως ὅποτε πιό γοητευτικὴ ἀπ' τὴν ὀρθόδοξη χρυσὴ ἄρπα μὲ δυὸ φτερά. Πιθανὸν σὲ μερικὸς νὰ φαίνεται πιό εὐλαβικὴ ἢ βεβαιότητα, πὼς «ἡ ψυχὴ πού ζεῖ, συχνὰ ἀνεβαίνει καὶ περιφέρεται μ' οἰκειότητα στοὺς δρόμους τῆς Οὐράνιας Ἱερουσαλήμ, ἐπισκέπτεται τοὺς Πατριάρχες καὶ τοὺς Προφῆτες, χαιρετᾶει τοὺς Ἀποστόλους κι ἀποθαμᾶζει τὴ στρατιὰ τῶν Μαρτύρων». Δὲν παύει ὅμως νὰ εἶναι μιὰ πλάνη πολὺ πιό ἀπίθανη. Ὅλοι μας ξεύρουμε ὅτι οἱ μητέρες ἀγαποῦνε τὰ παιδιά τους μὲ μιὰ ἀθάνατη ἀγάπη, ἐνῶ τὰ πρόσωπα τῆς «Οὐράνιας Ἱερουσαλήμ» εἶναι πολὺ πιό ἀμφισβητήσιμης ὑπόστασης. Ὡστόσο, βρίσκω πολὺ προτιμότερη τὴ «Νέα Ἱερουσαλήμ» μὲ τοὺς δρόμους τῆς στολισμένους σὰν βιτρίνα κοσμηματοπωλεῖου, ἀπ' τὴν ἀσπλαγχνή θεωρία τῶν Πνευματιστῶν. Κι ἡ σκέψη μόνο, ὅτι πνευματικὲς ἐνσυνειδητὲς ψυχὲς ἐνός πατέρα, μιᾶς μητέρας, μιᾶς κόρης ἢ ἐνός ἀδελφοῦ μποροῦν νὰ βροῦν τὴν εὐτυχία τους σ' ἓνα Σάμμερλαντ, πού ἡ περιγραφή του ἂν καὶ πιό φυσικὴ, δὲν παύει νᾶναι ἐξ ἴσου γελοία μὲ τῆς «Νέας Ἱερουσαλήμ» θ' ἄρκοῦσε γιὰ νὰ χάσουμε κάθε εἶδους σεβασμοῦ πρὸς τοὺς «νεκροὺς μας». Εἶναι πραγματικὴ τρέλλα, νὰ σκεφτεῖ κανεὶς, πὼς ἓνα γνήσιο Πνεῦμα μπορεῖ νὰ νιώθει εὐτυχία, ὄντας καταδικασμένο νὰ γίνεταί μάρτυς κάθε ἁμαρτίας, κάθε πλάνης, κάθε προσδοκίας, καὶ προπαντὸς κάθε πόνου τῶν ἀνθρώπων, ἀπ' τοὺς ὁποίους τὸν ἐχώρισε ὁ θάνατος, καὶ πού εἶναι γι' αὐτόν, ὅτι προσφιλέστερο ἔχει στὸν κόσμον, κι ὅλα αὐτὰ χωρὶς νὰ μπορεῖ νὰ κάνει τίποτε, γιὰ νὰ τοὺς βοηθήσει.

Ερ.— Υπάρχει κάποια αλήθεια στο έπιχειρημά σας. Ομολογώ, ότι ποτέ ως τώρα δεν είχα αντιμετώπισει το ζήτημα απ' αυτή την πλευρά!

Απ.— Το πράγμα είναι φανερό. Πρέπει κανείς να είναι ριζικά εγωϊστής, να του λείπει κάθε ίχνος ισορροπημένης δικαιοσύνης μέσα στην ψυχή του, για να μπορέσει να έφεύρει μία τέτοια κατάσταση. Είμαστε μαζί μ' εκείνους, που χάσαμε στο φυσικό πεδίο, και πολύ πιο κοντά μάλιστα, παρά όταν ζούσανε στο σώμα τους. Κι' αυτό δέν είναι φαντασιοπληξία κανενός κατοίκου του Ντεβαχάν, όπως μπορεί να πιστέψουν μερικοί, αλλά είναι μία πραγματικότητα. Η γνήσια θεία αγάπη είναι άθανατη, και τό Κάρμα άργά ή γρήγορα ένώνει όλους όσους αγαπήθηκαν με μία τέτοια πνευματική αγάπη, τούς ένσαρκώνει άλλη μία φορά στην ίδια οικογενειακή ομάδα. Σας επαναλαμβάνουμε, ότι ή πέρα απ' τόν τάφο αγάπη, όσο κι αν τή θεωρείτε ίσως ψευδαπάτη, έχει μία θεία μαγική δύναμη, που έπιδρά επάνω στον ζωντανό άνθρωπο. Τό Έγώ μιάς μητέρας γεμάτης αγάπης για τά παιδιά της, που ή ίδια νομίζει κοντά της ζώντας τή ζωή της εύδαιμονίας της —τόσο πραγματικής, όσο κι ή γήινη ζωή της— θα κάνει αισθητή τήν έπιρροή αυτής τής αγάπης πάνω στα ένσαρκωμένα παιδιά της. Θα έκδηλώνεται σ' όνειρα και συχνά σε διάφορα γεγονότα, σε προσασίες «θείας πρόνοιας» σε διαφυγές, σαν από θαύμα, γιατί ή αγάπη είναι μία ισχυρή άσπίδα, που δέν περιορίζει ούτε ό χώρος, ούτε ό χρόνος. Ό,τι γίνεται με τή «Ντεβαχαϊκή» μητέρα, τό ίδιο συμβαίνει και με τούς ανθρώπινους δεσμούς και σχέσεις, έκτός απ' τις καθαρά υλιστικές εγωϊστικές. Αναλογα μπορείτε να φαντασθείτε και τ' άλλα.

Ερώτ.— Επομένως, σε καμιά περίπτωση δέν παραδέχετε τή δυνατότητα επικοινωνίας ανάμεσα στους ζωντανούς και τ' άσαρκα πνεύματα;

Απ.— Ναι, υπάρχουν όμως δυό εξαιρέσεις στον κανόνα. Η πρώτη περίπτωση είναι οι πρώτες μέρες μετά τό θάνατο και πριν τό Έγώ περάσει στο Ντεβαχανικό πεδίο. Τό κατά πόσον όμως έχει τίποτε να κερδίσει ένας κοινός θνητός απ' τήν έπιστροφή ενός Πνεύματος στο αντικειμενικό πεδίο, μένει αμφίβολο. Μόνο σε μερικές, πολύ σπάνιες, περιπτώσεις, όταν ή ένταση τής έπιθυμίας αυτού που πεθαίνει είναι τόσο μεγάλη σχετικά με τήν έπιστροφή του στη γή για κάποιο σκοπό, ώστε να συ γ κ ρ α τ ε ι ξ ύ π ν ι α τήν άνώτερη συνείδηση. Τότε πρόκειται πραγματικά για ά τ ο μ ι κ ό τ η τ α , συμβαίνει δηλαδή επικοινωνία με «πνευ-

μα». Γενικά, μετά θάνατον τό Πνεῦμα πέφτει σέ μιά κατάσταση λήθαργου, σ' αὐτό πού ὀνομάζουμε «προντεβαχανική ἔλλειψη συνειδήσης».

Ἡ δευτέρη ἐξαίρεση ἀφορᾶ τοὺς Νιρμανακάγια.

Ἐρ.– Ποιοί εἶναι αὐτοί; Τί σημαίνει αὐτό τ' ὄνομα;

Ἄπ.– Εἶναι τ' ὄνομα ἐκείνων πού κέρδισαν τό Νιρβᾶνα καί τήν κυκλική ἀνάπαυση* καί πού παραιτοῦνται ἀπ' αὐτό ἀπό συμπόνια γιά τήν ἀνθρωπότητα καί γιά ὅσους δικούς τους ἄφησαν πάνω στή γῆ. Ἕνας τέτοιος μύστης, ἡ ἅγιος, ἡ ὅπως ἀλλιῶς θέλετε νά τόν ὀνομάσετε, πιστεύοντας, ὅτι εἶναι πολύ ἐγωϊστικό ν' ἀπολαύσει τήν ἀνάπαυση τῆς μακαριότητος, ὅταν ἡ ἀνθρωπότητα βογγάει κάτω ἀπ' τό βάρος τῆς δυστυχίας της, πού δημιουργεῖ ἡ ἄγνοια, παραιτεῖται ἀπ' τό Νιρβᾶνα, κι ἀποφασίζει νά μείνει στή γῆ ἀόρατο πνεῦμα. Οἱ Νιρμανακάγια δέν ἔχουν ὑλικό σῶμα, τό ἔχουν ἐγκαταλείψει γιά πάντα. Ἐξω ἀπ' αὐτό διατηροῦνε ὅλα τους τά στοιχεῖα, ἀκόμη καί στό ἀστρικό πεδίο τῆς σφαίρας μας. Τέτοια ὄντα μποροῦν κι ἐπικοινωνοῦνε μόνο ὁμως μέ μερικούς ἐκλεκτοῦς, κι ὄχι βέβαια μέ συνηθισμένα μέντιουμ.

Ἐρ.– Σᾶς ἐρώτησα γιά τοὺς Νιρμανακάγια, γιατί διάβασα σέ μερικά γερμανικά κι ἄλλα βιβλία, ὅτι τ' ὄνομα αὐτό δίνει ἡ βουδδιστική διδασκαλία τοῦ Βορρᾶ στίς γήινες ἐμφανίσεις, ἡ στά σώματα τοῦ Βούδδα.

Ἄπ.– Κι αὐτό εἶναι πραγματικά, μόνο πού οἱ Ἀνατολιστές ἔχουν κάμει σύγχυση μέ τό «γῆινο σῶμα», νομίζοντας ὅτι πρόκειται γιά τό φυσικό, ἀντικειμενικό σῶμα, ἀντί τό καθαρά ἀστρικό κι ὑποκειμενικό.

Ἐρ.– Καί ποῖο εἶναι τό καλό, πού κάνουν οἱ Νιρμανακάγια στή γῆ;

Ἄπ.– Ὅχι τόσο μεγάλο, ὅσον ἀφορᾶ τά ἄτομα, γιατί δέν ἔχουνε δικαίωμα νά ἐπέμβουν στόν καρμικό νόμο· μποροῦνε μόνο νά συμβουλεύσουν καί νά ἐμπνέουν τοὺς θνητοῦς πρὸς τό γενικό καλό. Ὡστόσο ἡ εὐεργετική τους δράση, εἶναι πολύ πιό μεγάλη, ἀπ' ὅ,τι μπορεῖτε νά φαντασθεῖτε.

* Δέν πρόκειται γιά τό Ντεβαχάν, πούναι μιά ψευδαίσθηση τῆς συνειδήσης μας, ἕνα εὐτυχισμένο ὄνειρο. Ὅσοι εἶναι ἐτοιμοί γιά τό Νιρβᾶνα ἔχουν χάσει ἐντελῶς τήν ἐπιθυμία τῆς ψευδαπάτης αὐτοῦ τοῦ κόσμου, καί δέν ἔχουν νομικά δυνατότητα νά τήν ἀπολαύσουν.

Έρ.– Στο Ντεβαχάν κατέχουμε περισσότερες γνώσεις απ' όσες είχαμε στη γή;

Άπ.– Κατά ένα τρόπο, μπορούμε να πλουτίσουμε τη γνώση μας. Μπορούμε δηλαδή ν' αναπτύξουμε περισσότερο κάθε ιδιότητα πού αγαπούμε και πού καλλιεργήσαμε στη γή και πού άφορᾶ, βέβαια, άφηρημένα ιδανικά θέματα, ὅπως μουσική, ζωγραφική ποίηση κ.λπ. Τό Ντεβαχάν εἶναι ἡ ἐξιδανικευμένη ὑποκειμενική συνέχιση τῆς γήινης ζωῆς.

Έρ.– Ἄν στό Ντεβαχάν τό πνεῦμα εἶναι λυτρωμένο ἀπό κάθε ὕλη, γιατί τότε δέν εἶναι πάνσοφο;

Άπ.– Ἐπειδή, ὅπως σᾶς εἶπα, τό Ἐγώ εἶναι σάν νά ποῦμε, αἰχμαλωτισμένο ἀπ' τήν ἀνάμνηση τῆς τελευταίας ἐνσάρκωσης. Ἄν λοιπόν σκεφθεῖτε ὅσα σᾶς εἶπα καί συνδέσετε τά γεγονότα μεταξύ τους, θά κατανοήσετε, ὅτι ἡ Ντεβαχανική κατάσταση, δέν εἶναι κατάσταση πανσοφίας, ἀλλά μιά ὑπερβατική συνέχιση τῆς προσωπικῆς ζωῆς, πού τέλειωσε. Εἶναι ἡ ἀνάπαυση τῆς ψυχῆς ἀπό τίς ταλαιπωρίες τῆς ζωῆς.

Έρ.– Οἱ ἐπιστήμονες ματεριαλιστές βεβαιοῦνε, ὅτι μετά τό θάνατο δέ μένει τίποτε. Τό σῶμα διαλύεται στά συστατικά του στοιχεῖα. Αυτό πού ὀνομάζουμε ψυχή, εἶναι μονάχα μιά πρόσκαιρη συνειδηση τοῦ ἑαυτοῦ μας, παραπροϊόν ὀργανικῆς λειτουργίας πού ἐξατμίζεται σάν τόν ἀτμό. Δέν εἶναι περιεργή αὐτή τους ἡ νοοτροπία;

Άπ.– Ὅχι καί τόσο. Ἄν δηλώνουν, ὅτι ἡ συνειδηση τοῦ ἑαυτοῦ στάματάει μαζί μέ τό σῶμα, ἄσυνειδητα κάνουν μιά προφητεία σ' ὅ,τι τούς ἀφορᾶ. Ἐφ' ὅσον εἶναι βαθειά πεπεισμένοι, γι' αὐτό πού λένε, καμμιά συνειδητή μεταθανάτια ζωῆ δέν τούς εἶναι δυνατή. Γιατί ὑπάρχουνε ἐξαιρέσεις σέ κάθε κανόνα.

Έρ.– Ἄν γενικός κανόνας εἶναι νά ἐπιζει ἡ συνειδηση τοῦ ἑαυτοῦ μας μετά τό θάνατο, γιατί νά ὑπάρχουν κι ἐξαιρέσεις;

Άπ.– Καμμιά ἐξαιρεση δέν εἶναι δυνατή στίς βασικές ἀρχές τοῦ πνευματικοῦ κόσμου. Ἐπάρχουν ὅμως κανόνες, πού ἀφοροῦνε ἐκείνους, πού βλέπουνε, καί κανόνες γιά ἐκείνους πού προτιμοῦμε νά μείνουνε τυφλοί.

Έρ.– Πολύ καλά, τό καταλαβαίνω. Εἶναι ἡ πλάνη τοῦ τυφλοῦ, πού ἀρνιέται τήν ὑπαρξη τοῦ ἡλίου γιατί δέν τόν βλέπει. Ἄμα πεθάνει ὅμως, ἡ πνευματική του ὄραση θά τόν ὑποχρεώσει δίχως ἄλλο νά τόν δεῖ. Αυτό δέν θέλατε νά πείτε;

Ἄπ.– Κανείς δέν θά τόν ὑποχρεώσει νά ἰδεῖ, καί δέν θά ἰδεῖ τίποτε. Ἄφοῦ σ' ὅλη του τή ζωή καλλιέργησε μ' ἐπιμονή, τήν ἰδέα ὅτι δέν ὑπάρχει μετά τό θάνατο ἐπιβίωση, ἔγινε ἀνίκανος νά τήν ἰδεῖ, οἱ πνευματικές του ἰκανότητες πάθανε ἀτροφία. Ἐπειτα ἀπ' τό θάνατο δέν μποροῦνε πιά ν' ἀναπτυχθοῦνε, κι ἔτσι θά μείνει τυφλός. Ἄν ἐπιμένετε, ὅτι «πρέπει» νά ἰδεῖ, ἐννοεῖτε κάτι ἄλλο ἀπό ἐμένα. Θά μιλάτε γιά τό «Πνεῦμα τοῦ πνεύματος», γιά τή «φλόγα τῆς φλόγας», γιά τό Ἄτμα, μέ μία λέξη, πού μπερδεύετε μέ τήν ἀνθρώπινη ψυχή, μέ τό Μάνας... Δέν μέ καταλαβαίνετε, θά προσπαθῶ νά σᾶς ξεκαθαρίσω τή σκέψη μου. Ὅλος ὁ σκοπός αὐτῆς τῆς συζήτησης εἶναι νά ἰδοῦμε, ἂν σ' ἓνα τέλειο ματεριαλιστή εἶναι δυνατή ἡ συνολική ἀπώλεια τῆς συνείδησης τοῦ Ἐαυτοῦ, τῆς ἀντίληψης τοῦ ἑαυτοῦ του μετά τό θάνατο. Ἔτσι δέν εἶναι; Σᾶς ἀπαντῶ: Εἶναι δυνατή. Πιστεύοντας σταθερά στήν Ἑσωτερική μας Διδασκαλία, πού θεωρεῖ ὅτι ἡ μετά τό θάνατο περίοδος, τό διάστημα δηλαδή ἀνάμεσα σέ δύο βίους, ἡ δύο γεννήσεις, εἶναι μεταβατικό, σᾶς λέγω ὅτι: εἴτε αὐτό τό διάστημα ἀνάμεσα σέ δύο πράξεις τοῦ ὅλο ψευδαίσθησης δράματος τῆς ζωῆς διαρκέσει ἓνα χρόνο, εἴτε διαρκέσει ἓνα ἑκατομμύριο χρόνια μπορεῖ νά μήν εἶναι τίποτε ἄλλο ἀπ τήν κατάσταση ἑνός ἀνθρώπου, πού ἔχει πάθει βαθεῖα λιποθυμία. Τίποτε ἔτσι δέν ἀλλάζει τό νόμο.

Ἐρ.– Πῶς γίνεται αὐτό, ἀφοῦ πρό ὀλίγου τονίσατε ὅτι καμμιά ἐξαιρεση δέν εἶναι δυνατή στούς βασικούς νόμους τῆς μεταθανάτιας ζωῆς;

Ἄπ.– Οὔτε καί τώρα ἀναφέρω καμμιά ἐξαιρεση. Ὁ πνευματικός νόμος τῆς συνέχειας ἐφαρμόζεται μόνο σέ ὅ,τι εἶναι ἀληθινό, πραγματικό. Ἄρκει νά κατανοήσετε τό δυαδισμό τοῦ Μάνας καί τό τί σημαίνει Μπούντι, γιά ν' ἀντιληφθεῖτε τό λόγο, γιά τόν ὁποῖο ὁ ματεριαλιστής δέν συνειδητοποιεῖ τήν ἐπιβίωσή του μετά τό θάνατο. Ἐφ' ὅσον τό Μάνας στήν κατώτερή του ὄψη εἶναι ἡ ἔδρα τῆς γήϊνης νοημοσύνης, δέν μπορεῖ νά δώσει ἄλλη ἀντίληψη τοῦ σύμπαντος, ἔξω ἀπ' ἐκείνην πού βασιζεται στήν διατύπωση αὐτῆς τῆς νοημοσύνης. Δέν μπορεῖ ν' ἀναπτύξει τήν πνευματική ἐνόραση. Ἡ Σχολή τῆς Ἀνατολῆς μᾶς λέει ὅτι στήν πραγματικότητα ἡ διαφορά ἀνάμεσα στό Μπούντι καί τό Μάνας τό Ἐγῶ, ἡ τήν Ἰσβαρα* καί τήν Πράζνα, δέν εἶναι ἄλλη ἀπ' ἐκείνη

* Ἰσβαρα εἶναι ἡ ὁμαδική συνείδηση τῆς ἐκδηλωμένης θεότητας, Βράχμα, δηλαδή ἡ ὁμαδική συνείδηση τῆς στρατιάς τῶν Ντιαν Τσόχαν (Μουσική Διδασκαλία). Πράζνα εἶναι ἡ ἀτομική τους σοφία.

πού υπάρχει ανάμεσα στο δάσος και τα δέντρα του, τή λίμνη και τὰ νερά της. Ένα ή εκατό ξερά, ή ξερριζωμένα δέντρα δέν έμποδίζουνε, τó δάσος νά είναι δάσος.

Έρ.— Άν, άφου διαλυθεϊ τó σώμα μου, τó Έγώ μου μπορεϊ νά βυθισθεϊ σέ μιά κατάσταση óλικης άναισθησίας, πώς τότε θά τιμωρηθούνε οί άμαρτίες τής περασμένης ζωής;

Άπ.— Η φιλοσοφία μας διδάσκει ότι τó Έγώ θά ύποστεϊ τήν καρμική τιμωρία μόνο στην έπόμενη ένσάρκωση. Μετά τó θάνατο δέχεται τήν άμοιβή του γιά όσες άδικες τλαιπωρίες πέρασε στην περασμένη του ένσάρκωση. Καί γιά τó ματεριαλιστή έπομένως ή μόνη τιμωρία, πού θά ύποστεϊ άμα πεθάνει, είναι νά μή γευτεϊ καμιά άνταμοιβή, νά μή έχει συνείδηση τής εύδαιμονίας και τής άνάπαυσης του Ντεβαχάν. Τó Κάρμα είναι τó παιδί του γήϊνου Έγώ, καρπός του δέντρου τής άντικειμενικής, όρατής προσωπικότητας, καθώς κι όλων τών σκέψεων και τών κινήτρων του πνευματικού «Έγώ». Είναι επίσης τó Κάρμα ή στοργική μητέρα, πού θεραπεύει τίς πληγές, πού δημιούργησε ή ίδια στην προηγούμενη ζωή πριν άρχισει νά βασανίζει τó Έγώ έπιβάλλοντάς του άλλες. Άν, άπ' τή μιά μεριά μπορούμε νά πούμε, πώς δέν υπάρχει πόνος σωματικός ή ψυχικός, στή ζωή του άνθρώπου, πού νά μήν είναι άμεση καρπός, άμεση συνέπεια κάποιας άμαρτίας τής προηγούμενης ύπαρξης άπ' τήν άλλη μεριά, έφ' όσον ó άνθρωπος δέν συγκρατεϊ τήν παραμικρότερη άνάμνηση στην τωρινή του ζωή, μένει μέ τó αίσθημα πώς δέν είναι άξιος μιάς τέτοιας τιμωρίας, πώς ύποφέρει όχι έξ αίτίας του. Αυτό είναι άρκετό γιά νά έχει δικαίωμα νά δοκιμάσει στή μεταθανάτια ύπαρξη άπόλυτη παρηγοριά, άνάπαυση και μακαριότητα. Γιά τόν πνευματικό έαυτό μας ó θάνατος είναι πάντα φίλος και λυτρωτής. Γιά τó ματεριαλιστή, πού ανεξάρτητα άπ' τó ματεριαλισμό του δέν είναι κακός άνθρωπος, τó διάστημα ανάμεσα σέ δυό ζωές κυλάει σαν ένας άδιατάρακτος κι ήσυχος ύπνος ενός παιδιού, χωρίς όνειρα, γεμάτος ακαθόριστες εικόνες. Γιά τούς συνηθισμένους άνθρώπους είναι ένα όνειρο πολύ ζωντανό όσο κι ή ζωή, γεμάτο όράματα και πραγματική εύτυχία.

Έρ.— Κι έτσι ó προσωπικός άνθρωπος είναι ύποχρεωμένος νά ύπομένει τυφλά τίς καρμικές πηγές, πού βαρύνουν τó Έγώ;

Άπ.— Όχι άκριβώς. Στην έπίσημη στιγμή του θανάτου, άκόμη και του αίφνιδίου, κάθε άνθρωπος βλέπει νά περνάει έμπρός του, όλη ή περασμένη του ζωή και στίς μικρότερες λεπτομέ-

ρειες. Για μία σύντομη στιγμή ή προσωπικότητα γίνεται ένα μέ την άτομικότητα, τό πάνσοφο Έγώ. Είναι αρκετή όμως για νά δειξει στον άνθρωπο όλη τήν άλυσσιδα από τίς αίτιες, πού τίς συνέπειές τους δέχτηκε σ' όλο του τό βίο. Βλέπει τώρα και καταλαβαίνει τόν έαυτό του, όπως είναι χωρίς κολακειές κι αυταπάτες. Διαβάζει τή ζωή του, σαν τό θεατή, πού άγναντεύει τό στίβο, πού έγκαταλείπει. Αισθάνεται και γνωρίζει, ότι δίκαια υπέφερε όλα τά βάσανα πού πέρασε.

Έρ. – Αυτό συμβαίνει σ' όλους;

Άπ. – Σ' όλους, χωρίς εξαίρεση. Μας διδάσκουν, ότι πολλοί καλοί, κι άγιοι άνθρωποι βλέπουν όχι μόνο τή ζωή πού άφίνουν, αλλά και άρκετές προηγούμενες, στίς όποιες δημιουργήθηκαν, οι αίτιες τής τωρινής τους διαμόρφωσης στον τελευταίο αυτό ένσαρκο βίο. Αναγνωρίζουν τό νόμο του Κάμμα σ' όλη του τή μεγαλοπρέπεια και τή δικαιοσύνη.

Έρ. – Συμβαίνει τίποτε ανάλογο πριν από τή γέννηση;

Άπ. – Ναι. Όπως τήν ώρα του θανάτου ο άνθρωπος ρίχνει μία σύντομη ματιά στη ζωή πού πέρασε, έτσι κι όταν ξαναγεννιέται στη γή, τό Έγώ, ξυπνώντας άπ' τό Ντεβαχάν, βλέπει μπροστά του τό προφητικό όραμα τής ζωής, πού τόν περιμένει και κατανοεί όλες τίς αίτιες, πού τόν όδήγησαν σ' αυτή. Τίς βλέπει και προβλέπει τό μέλλον, γιατί τό Έγώ ξαναβρίσκει ολοκληρη τή Μανασική του συνείδηση μεταξύ του Ντεβαχάν και τής στιγμής τής ξαναγέννησης. Γίνεται πάλι για λίγο ο θεός, πού ήτανε πριν ο καρμικός νόμος τόν κατεβάσει στην ύλη για νά ένσαρκωθεί στον πρώτο ένσαρκο άνθρωπο. Τό «χρυσό νήμα» βλέπει όλα τά μαργαριτάρια, χωρίς νά παραλείπει ούτε ένα.

(Μετάφρ. Μαρίκας Σακελλαρίου-Κανδήλη)

Η ΘΕΟΣΟΦΙΑ

πρὶν ἀπὸ τὴν Μπλαβάτσκι

«ΓΗ ΚΑΙ ΟΥΡΑΝΟΣ»

τοῦ Ζάν Ρεϋνῶ,

Παρίσι, 1854

ὑπὸ ΧΡΙΣΤΟΥ Α. ΡΙΖΟΠΟΥΛΟΥ

«Λέγοντες Θεοσοφία—ἀναφέρει ἡ Ε.Π.Μ. στὸ «Κλειδί τῆς Θεοσοφίας»— ἐννοοῦμε τὴ θεία σοφία ἢ τὴ σοφία τῶν θείων ὄντων». Συνεπῶς, μόνον ἡ λέξις εἶναι ἀνθρωπῖνο δημιούργημα, ὄχι τὸ περιεχόμεο. Καὶ ἡ ἐννοια τῆς Θεοσοφίας πρέπει νὰ εἶναι ἡ βαθμιδα τῶν γνώσεων τῶν ἀνθρώπων γιὰ τὴ θεία σοφία. Ὅχι ἐπομένως μιά ὠρισμένη θεωρία, πολὺ λιγώτερο ἓνα ὠρισμένο δόγμα.

Ἕνας ἀκόμη ὠραιότερος χαρακτηρισμὸς πρὶν ἀπὸ 20 περίπου χρόνια, ἐδόθη ἀπὸ τὸν ἀλησμόνητο διεθνή πρόεδρο τῆς Θεοσοφικῆς Ἑταιρίας, τὸν ἀδελφὸ Ν.Σρί Ράμ – καὶ θεωρῶ μεγάλη μου τιμὴ, ὅτι αὐτὸς ὁ χαρακτηρισμὸς ἐδόθη σ' ἐπιστολὴ πρὸς τὴν ταπεινότητά μου, σὰν ὑστερόγραφο σὲ μακρὰ ἐπιστολή.

«Ἡ ἀποψὶς μου –λέγει ὁ Ν.Σρί Ράμ– εἶναι, ὅτι πᾶσα Ἀλήθεια, ὅπουδῆποτε εἶναι δυνατόν νὰ εὑρεθῇ, εἶναι μέρος τῆς Θεοσοφίας».

Στὴν συνέχεια τοῦ χαρακτηρισμοῦ του διευτύπωνε τὴν ἀποψὶ του, πῶς «ἡ ἀλήθεια, πού μπορεῖ νὰ περιέχεται στίς διδασκαλίαι τοῦ Κρισηναμουῦρτι, πρέπει, ἐπομένως, νὰ θεωρηθῇ ὡς Θεοσοφία».

Ἐπεκτείνοντας τὸν ὅρισμό – καὶ πᾶσα ἐπέκτασις δικαιολογεῖται ἀφ' ἑαυτῆς – εὐρίσκομε, ὅτι ἡ Θεοσοφία ταυτίζεται μὲ τὴν Ἀλήθεια καὶ ἔχει δύο κύρια μέρη. Τὸ πρῶτο μέρος εἶναι τὸ γνωστὸ καὶ περιέχεται, ὄχι σὲ μιά ὠρισμένη διδασκαλία, πού νὰ μονοπωλῇ τὴν Θεοσοφία, ἀλλὰ σὲ κάθε διδασκαλία, πού τὴν φωτίζει, ἔστω καὶ μιά σπιθα τῆς Ἀλήθειας, συνεπῶς τὸ πρῶτο μέρος τῆς Θεοσοφίας εἶναι ἡ Ἀλήθεια, τὴν ὁποία διαπιστώνουμε σὲ ὁποιαδήποτε διδασκαλία καὶ ὁποιαδήποτε ἀποψη, καὶ δικαιωματικὰ τὴν ἐνσωματώνουμε στὴν Θεοσοφία. Τὸ δεῦτερο μέρος εἶναι ἡ Ἀλήθεια, πού ἀκόμη δὲν μπορέσαμε νὰ προσεγγίσουμε, διότι, φυσικά, εἶναι παράτολμο νὰ σκεφθοῦμε πῶς εἶναι δυνατόν ποτέ νὰ γίνουμε κάτοχοι ἀκέρειας τῆς Ἀλήθειας.

Ἄπό τούς ὀρισμούς αὐτούς συνάγεται ὅτι Θεοσοφία εἶναι ἡ ὀ λ ο ἔ ν κ α τ α κ τ ω μ ἔ ν η Ἄληθεια.

Μοῦ φαίνεται, πῶς αὐτός ὁ ὀρισμός ἀποκλείει κάθε ἀποκρυστάλλωση καί κάθε δογματισμό, γιατί εἶναι πολύ δυνατόν μιά μεταγενέστερη ἀλήθεια νά φωτίση σάν πλάνη μιά παλαιότερη ἄποψη, πού τήν περνούσαμε γιά Ἄληθεια.

Δηλαδή, στάσις θεοσοφική εἶναι τό νά ἐρευνᾶ κανεῖς πανταχοῦ, νά συλλέγη τό ἄρωμα καί τό μέλι ἀπό κάθε λουλούδι, καί νά εἶναι πάντα ἔτοιμος ν' ἀπορριψη μιά παλαιότερη ἄποψη γιά χάρη μιᾶς καινούργιας, ὅταν αὐτό τοῦ ἐπιβάλλεται ἀπό τήν σωστή ἐρευνα τῆς Ἄληθείας. Στάσις θεοσοφική ἀποκλείει τήν δογματική ἢ συναισθηματική ἢ κάθε εἶδους προσκόλλησις σέ μιά ἄποψη.

Πολύ ὠραία τό εἶχε περιγράψει ἡ Μπέζαντ: «Ἐγίναμε θεόσοφοι –εἶπε– σπάζοντας τίς ἀλυσίδες ἐνός παλιοῦ δόγματος. Ἄλλά, δέν σπάσαμε τίς παλιές ἀλυσίδες γιά νά τίς ἀλλάξουμε μέ τίς νέες».

Αὐτά ἰσχύουν ἀπόλυτα. Ὡστόσο, λέγοντας θεοσοφία ἐννοοῦμε ἓνα ἄθροισμα ἀπόψεων γιά τόν κόσμον καί τόν ἄνθρωπον, καθῶς ἔχει διατυπωθῆ ἀπό τήν Ε.Π.Μ. καί τούς ἄλλους συγγραφείς τῆς ἰδρυτικῆς περιόδου τῆς Θ.Ε., ὅσο καί νά μὴν εἶναι, ὅ π ω ς δ ἔ ν ε ἶ ν α ι, ὑποχρεωτική καμμία ἀπό τίς ἀπόψεις αὐτές. Καί λέγοντας «Θεοσοφία πρὶν ἀπό τήν Μπλαβάτσκι» –πού εἶναι τό θέμα μας– ἐννοοῦμε ἀνάλογες ἀπόψεις, πού εἶχαν διατυπωθῆ παλαιότερα.

Πόσο παλαιότερα ὅμως;

Ὁ ὀρος «Θεοσοφία» καθιερώθηκε ἀπό τόν Ἀμμώνιο Σακκά –τόν Γ' αἰῶνα π.Χ.– τόν περιώνυμον νεοπλατωνικό φιλόσοφον, πού θέλησε νά συμφιλιώσῃ ὅλα τὰ θρησκευτικά δόγματα, ἐν ὀνόματι κοινῆς καταγωγῆς καί κοινῆς ἐσωτερικῆς οὐσίας, ὥστε ν' ἀποκαταστήσῃ μιά παγκόσμια πίστις, βασιζόμενη στίς αἰώνιες καί ἠθικές ἀλήθειες. Ἡ σχολή του ἦταν μιά θεοσοφική εἰταιρία. Ἄλλά ἡ θεοσοφία του δέν ἦταν μιά δική του ἀνακάλυψις, γιατί τό ἐκλεκτικό σύστημα ἀπαντᾶται καί στά ἄδυστα πολλῶν Μυστηρίων τῆς ἀρχαιότητος.

Ἡ λέξις ἀρχίζει ἀπό τότε, ἀλλά ἡ ἐννοία τῆς Θεοσοφίας εἶναι τόσο ἀρχαία, ὅσο καί ὁ ἄνθρωπος, ἀφοῦ, σύμφωνα μέ τόν βασικό ὀρισμό, ἡ πρώτη σπῖθα πού φώτισε τό μυαλό τοῦ πανάρχαιου προγόνου μας ἦταν τό πρῶτο ψηφί σ' αὐτό τό συγκρότημα ἰδεῶν, πού σήμερον ἀποκαλοῦμε Θεοσοφία.

Ὅχι ὅμως τόσο παλιά –δέν θά ἀνατρέξουμε. Εἶναι ἀσύγκριτα πῶς μετριόφρων ἢ πρόθεσις μας.

Θά ήταν πιά κυριολεκτικός ό τίτλος άν είχε συνταχθῆ ἔτσι: Ἡ Θεοσοφία, λίγα χρόνια πρίν από τήν Μπλαβάτσκι. Ἄκριβώς, 21 χρόνια πρίν.

Τό ἔτος 1854 ἐξεδόθη στό Παρίσι τό σύγγραμμα τοῦ Ζάν Ρεϋνώ «Γῆ καί Οὐρανός».

Εἶναι μιά εὐχάριστη ἐκπληξις γιά ἓνα θεόσοφο, νά βρισκῆ στίς γραμμές αὐτοῦ τοῦ βιβλίου τήν φιλοσοφία καί τήν διδασκαλία, πού τοῦ εἶναι τόσο ἀγαπητές. Καί ὅμως ἡ Θεοσοφία δόθηκε τυπικά στόν δυτικό κόσμο από τήν Μ. τό ἔτος 1875.

Σκοπός μας λοιπόν εἶναι ἓνας μικρός περίπατος ἀνάμεσα στίς ἐκτεταμένες σελίδες τοῦ βιβλίου τοῦ Γάλλου φιλόσοφου καί ἐπιστήμονος Ζάκ Ρεϋνώ.

«Ἡ γῆ –γράφει στήν ἀρχή– ἐδόθηκε στούς ἀνθρώπους σάν μακροπρόθεσμο δάνειο. Ἔχουν νά τήν ἀξιοποιήσουν, ὄχι μόνον γιά τήν συντήρηση τοῦ σώματός των, ἀλλά καί γιά τήν πνευματική καί ψυχική τους ἐξέλιξη».

Περιγράφει κατόπιν τήν μεγαλειώδη πορεία τοῦ ἀνθρώπου γιά τήν κατάκτηση τοῦ ὕλικου κόσμου καί τήν ἐξουδετέρωση τῶν ἀντιξοοτήτων. Καί φθάνει στό μεγάλο πρόβλημα τοῦ μέλλοντος τοῦ ἀνθρώπου, μ' ἓναν πολύ τρυφερό παραβολικό τρόπο.

«Ὅποιος –γράφει– κοιμᾶται στόν Θεό, καθώς τό βρέφος στήν ἀγκαλιά τῆς μάνας του, βέβαιο πώς θά ξανανοίξῃ τά μάτια του στό φῶς, δέν ἔχει τίποτε νά φοβηθῆ ἀπό τόν ὕπνο. Ἀλλά σέ τί θά χρησίμευε νά διαμορφώσουμε γῆινες ἀφοσιώσεις, άν πρόκειται ὁ θάνατος νά τις ἀποσυνδέσῃ τελείως;

Ὡ θάνατε, πού συντριβεις τά πιό ὁμορφα πεπρωμένα στό μέσον, πού ἀνατρέπεις τά πιό λεπτολογημένα σχέδια, πού κάνεις νά δεσπόζῃ γύρω μας ἡ ἀβεβαιότητα, σύ πού κάνεις νά χύνωνται στή γῆ τόσα δάκρυα, γιατί προσαρμόζεσαι στήν παρούσα μας ἀτέλεια, ὦ μή μείνεις γιά πάντα ἀθεράπευτη μάλιστα!

»Εἶθε ὁ Θεός νά μᾶς ἐπιτρέψῃ νά ἀξιοθούμε τῆς ἀθανασίας, εἶθε ν' ἀγρυπνῆ στήν προσπάθειά μας γιά νά γίνωμε τέτοιας ἀνταμοιβῆς ἄξιοι, εἶθε νά μᾶς ἐνδυναμώσῃ στήν ἰδέα, ὅτι μέ τά ἔργα μας τά προσωπικά, μέ τήν ζωῆ μας τήν ἴδια, θά κάμωμε τήν ζωῆ μας εὐκολώτερη καί θά γίνουν οἱ ἀπόγονοί μας εὐτυχέστεροι... Εἶθε νά βροῦμε τόν δρόμο, πού δέν εἶναι ἄλλος ἀπό τήν συνεργασία, γιά νά ἀνοίξουμε πρὸς τό ἀπειρον ἓνα παραθυράκι ἀπό τήν μεταβατική μας ὑπαρξη...».

Ὁ Ρεϋνώ ἐν συνεχείᾳ ἐξετάζει τήν διαδοχή τῶν αἰώνων, ἀπό τήν Γένεση ὡς τά σήμερα, λέγοντας χαρακτηριστικά, πώς «ἡ

ιστορία τῆς γῆς δέν εἶναι παρά ἓνα κεφάλαιο τοῦ βιβλίου τοῦ οὐρανοῦ, καί ἡ ἱστορία τοῦ ἀνθρωπίνου γένους μονάχα μιά παράγραφος τοῦ κεφαλαίου».

«Γιά τόν ἄνθρωπο –λέγει– ἡ Ἐκκλησία δέν διδάσκει τίποτε τό βέβαιο σχετικά μέ τήν προέλευση τῆς ψυχῆς, καί αὐτή ἡ σιωπή, ὁμολογία ἀγνοίας, εἶναι μιά παρότρυνσις γιά τό ἀνθρώπινο πνεῦμα, ὥστε κάποια ἡμέρα νά μπορέση νά γίνη ἱκανό καί νά διαλύση τήν τωρινή ἀβεβαιότητα, βγαίνοντας θριαμβευτικά μέσ' ἀπό τήν νεφελώδη κατάσταση.

Θά παραθέσω μερικές ωραιότατες, νομίζω, περικοπές αὐτοῦ τοῦ κεφαλαίου:

«Εἶναι ἀδιάψευστο, πῶς οἱ ἀνθρώπινες ψυχές ἐμφανίζονται προικισμένες, ἐκ γενετῆς τῶν ὄντων, μέ ποικίλες ἱκανότητες. Αὐτή ἡ ποικιλία μπορεῖ νά θεωρηθῆ ἀποτέλεσμα τύχης, μέ τήν ὁποία ἐπιτελεῖ τά ἔργα του ὁ Πλάστης; Τί θά λέγαμε τότε γιά τόσες ψυχές, πού ἀπό τό λίκνο τους ἀκόμη ἐκδηλώνουν κακότητα; Ὑπάρχουν παιδιά, πού πρὶν ἀκόμη σχηματίσουν ὁποιαδήποτε ἀντίληψη, ἔχουν στά χαρακτηριστικά τοῦ προσώπου τους τήν ἐκδήλωση κακῶν ἐνστικτῶν, πού δέν περιμένουν παρά τήν ἀφύπνιση γιά νά σταδιοδρομήσουν. Εἶναι ἀδύνατο νά πιστέψη κανεὶς, πῶς τέτοιες ψυχές βγῆκαν σέ τέτοια κατάσταση ἀπό τοῦ Θεοῦ τὰ χέρια. Ὑπάρχουν ἄλλοι πού γεννῶνται τελείως ἡλίθιοι.

» Ὁ Ἅγιος Ἰερώνυμος καί ὁ Ἅγιος Αὐγουστίνος διεπίστωσαν τίς περιπτώσεις καί τίς ἐμελέτησαν, χωρὶς νά μποροῦν νά τίς ἐξηγήσουν, γιὰτί δέν ὑπάρχει ἀμφιβολία σέ ὅσους ἔχουν παρακολουθήσει τήν παιδική ἡλικία, ὅτι οἱ μὲν ἔχουν ἀγνή ψυχὴ σέ καθαρὸ σῶμα, χωρὶς σαρκικές ἐξάψεις, καί οἱ δὲ μαρτυροῦν ἀπὸ τὰ πρῶτα τους χρόνια ψυχὴ ἐκφυλισμένη σέ σῶμα αἰσθησιακὸ καί εὐερέθιστο.

» Ἔτσι, οἱ ἄνθρωποι ἀμέσως μόλις βγοῦν ἀπὸ τοὺς κόλπους τῆς μάνας των, ἔχουν διαμορφωμένον κατὰ μεγάλο μέρος τόν χαρακτήρα τους καί ὁ Θεός, πού ξέρει τό μυστικὸ τῆς παιδικότητος, γνωρίζει ὅτι γιά τοὺς μὲν ἡ ζωὴ θά εἶναι ἓνα δῶρον, γιά τοὺς δὲ μιά τιμωρία.

» Ἡ ἴδια μητέρα ἔφερε στὸν κόσμον τὸν Ἡσαῦ καί τὸν Ἰακώβ... Μήπως θά πρέπει νά συμπεράνουμε πῶς οἱ ψυχές, πού φαίνονται ἀδελφές, δέν προῆλθαν ἀπὸ τὴν ἴδια στιγμή τῆς θεϊκῆς δημιουργίας, ἀλλὰ ἀπὸ διαφορετικὴ καί, ὅτι ὁ Θεός, ὁ δημιουργῶν διὰ τῆς καλωσύνης, προώρισε τοὺς μὲν γιά τὴν εὐτυχία καί τοὺς δὲ γιά τό μαρτύριο; Θά ἦταν βλασφημία».

Στό σημείο αυτό, ο Ρεϋνώ αναφέρει περικοπή από τόν Ἅγιο Αὐγουστῖνο: «Ὅταν παρατηρῶ τὰ μαρτύρια τῶν παιδιῶν –ἐλεγε ὁ Ἅγιος Αὐγουστῖνος– πιστέψτε με, ἀγωνιῶ καὶ ἀδυνατῶ ν' ἀπαντήσω... διότι δέν εἶναι δυνατόν νά λεχθῆ ὅτι τὰ παιδιά ὑποφέρουν χωρίς νά τό ξέρη ὁ Θεός, οὔτε ὅτι ὁ Θεός εἶναι ἀνίσχυρος νά τό ἀποτρέψη, οὔτε ὅτι στέλλει τὰ μαρτύρια ὁ ἴδιος, χωρίς νά εἶναι δίκαια. Ἡ κραυγή ἑνός παιδιοῦ πού πονάει, ἔχει μιὰ ζωηρή εὐφράδεια καί δέν μπορῶ νά τήν ἀκούω, χωρίς νά σκεφθῶ, πώς δέν εἶναι δυνατόν νά ἔθεσε ὁ Θεός δωρεάν αὐτήν τήν ψυχὴ σέ τέτοιες ὀδυνηρές συνθήκες».

Κατόπιν ὁ Ρεϋνώ ἀσχολεῖται μέ τό θάνατο παιδιῶν μετά τή γέννησή τους. Τό θέμα αὐτό εἶναι ἰδιαίτερος ἐνδιαφέρον, γιατί, χωρίς τήν ἐξήγηση τῶν διαδοχικῶν ὑπάρξεων τοῦ ἀνθρώπου, θά ἦταν ἀκατανόητο νά φεύγουν ὄντα ἀπό τή ζωὴ σχεδόν πρὶν φθάσουν. Καθώς λέγει ὁ Ρεϋνώ, ἂν ἡ γῆ ἦταν ὁ μοναδικός σταθμός μεταξύ τοῦ μηδενός καί τοῦ οὐρανοῦ, θά ἦταν παράλογο νά φθάνουν καθημερινῶς χιλιάδες ψυχῶν καί νά ἀναχωροῦν ἀμέσως, χωρίς νά πραγματοποιοῦν τόν σκοπό τῆς ἐνσαρκώσεώς των.

Πάλι μιὰ περικοπή ἀπό τόν Ἅγιο Αὐγουστῖνο: «Εἶναι ξένο πρὸς τήν ἀντίληψη τοῦ ἀνθρώπου, ἢ τουλάχιστον τήν δική μου, νά γεννιέται ἓνα παιδί πού εἶναι προωρισμένο νά πεθάνη πάνω στή γέννα ἢ λίγο ἀργότερα. Τί ἔρχεται νά κάμη ἐδῶ κάτω ἡ ψυχὴ πού πρόκειται νά φύγη ἀμέσως προτοῦ νά προλάβη ν' ἀφυπνισθῆ; Καί τι πάει νά κάμη ἀλλοῦ;»

Ὁ Ρεϋνώ θέτει καί ἓνα ἄλλο σοβαρό πρόβλημα σχετικά μέ τὰ παιδιά, γιά νά παραδεχθῆ ὅτι ἡ ψυχὴ δέν πλάθεται κάθε φορά, γιά κάθε περίπτωση γεννήσεως, ὅποτε θά ἦταν ἀκατανόητο νά μὴ μένη στή ζωὴ, γιά νά ἐκπληρώση τόν προορισμό της. Τό πρόβλημα πού θέτει, εἶναι ἂν, στίς περιπτώσεις τῆς κλεψιγαμίας, ἢ ὅποια εἶναι παραβίασις θεῶν καί ἀνθρωπίνων ὁμῶν, γίνεται ἐκ μέρους τῶν δραστῶν «ἓνα νεῦμα» στόν Παντοδύναμο, ὁ ὁποῖος ἀνταποκρίνεται, παρέχοντας τή ζωὴ σέ μιὰ ἄτυχη ψυχὴ, ἢ ὅποια στόν κόσμο μας ἀντιπροσωπεύει τόν καρπὸ τῆς ἀκολασίας.

«Ὅχι –λέγει ὁ Ρεϋνώ– δέν θά παραδεχθῶ ποτέ ὅτι σέ κάθε γέννηση ἐνσωματώνεται μιὰ νέα ψυχὴ, γιατί θά ἦμουν ὑποχρεωμένος τότε νά παραδεχθῶ τήν συνενοχὴ τοῦ θεοῦ στίς παράνομες συλλήψεις».

Ἡ δημιουργία καινούργιας ψυχῆς σέ τέτοιες περιστάσεις –συνεχίζει– παρουσιάζει ἐμπόδιο πού δέν μπόρεσε κανεὶς θεολόγος νά τό περάση. Εἶναι βράχος, πού δέν κατῶρθωσαν οὔτε νά τόν παρακάμψουν».

Σχετικά με τό θέμα αυτό, ὁ Ἅγιος Αὐγουστῖνος διερωτᾶται: «Ἡ ψυχὴ προέρχεται ἀπὸ τὸν Θεό, ἀλλὰ ἀμέσως ἢ ἐμμέσως, τὴν στιγμή τῆς γεννήσεως ἢ πρωύτερα;»

Πάντως, δὲν ἀπεφάνθη καμμιά Ἐκκλησιαστικὴ Σύνοδος.

Ὁ ἴδιος ὁ Ἅγιος Αὐγουστῖνος δὲν μπόρεσε νὰ καταλήξει σὲ ἱκανοποιητικὸ συμπέρασμα. Ἡ ἐπιστολὴ του πρὸς τὸν Ἅγιο Ἰερώνυμο εἶναι χαρακτηριστικὴ: «Διδάξατέ με, ἐὰν αἱ ψυχαὶ δημιουργοῦνται ἰδιαιτέρως γιὰ ἐκείνους πού εἶναι νὰ γεννηθοῦν κάθε ἡμέρα καὶ πῶς μπορεῖ νὰ διατελοῦν σὲ κατάσταση ἀμαρτίας στὰ παιδιὰ; Ἐν ὀνόματι ποίας δικαιοσύνης τοῦ Πλάστου μπορεῖ νὰ ὑποχρεωθοῦν νὰ φορτωθοῦν τὶς ἀμαρτίες ἄλλων; Καὶ μπορούμε νὰ ποῦμε πῶς ὁ Θεὸς ὑποχρεώνει τὶς ψυχές νὰ γίνουν ἀμαρτωλές ἢ τιμωρεῖ ἀθώους; Ἐὰν ὁμως ὁ Θεὸς δὲν μᾶς ἀνοίγει ὠρισμένες πόρτες, ἔστω κι' ἂν χτυποῦμε, ὀφείλω νὰ ἐνθυμηθῶ τί εἶπε στοὺς Ἀποστόλους: «Ἐτι πολλὰ ἔχω λέγειν ὑμῖν, ἀλλ' οὐ δύνασθε βαστάζειν ἄρτι». (Κατὰ Ἰωάννην, 16:12)».

Τό συμπέρασμα τοῦ Ρεϋνῶ εἶναι, ὅτι ἡ ἰδέα περὶ ἀθανασίας τῆς ψυχῆς δὲν κλονίζεται μέ τό νὰ μὴ βλέπουμε τί γίνεται μετὰ θάνατον. Πρέπει –λέγει– νὰ συνηθίσουμε τό μάτι μας μέσα στό σκοτάδι ν' ἀναζητῆ τό φῶς.

«Ἡ πύλη, ἀπὸ τὴν ὁποία εἰσερχόμεθα στὴ γήινη ζωὴ, δὲν εἶναι λιγώτερο σημαντικὴ, γιὰ τὴν ἠθικὴ μας οἰκοδόμηση, ἀπὸ ἐκείνην, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐξερχόμεθα. Ἡ μία εἶναι πύλη τῆς προϋπάρξεως, ἡ ἄλλη πύλη τῆς ἐπιβιώσεως».

Ὁ Ρεϋνῶ σ' αὐτό τό σημεῖο ἀναφέρει τὶς ἀντιλήψεις τῶν ἀρχαίων, Πλατωνικῶν καὶ Ἀλεξανδρινῶν, γιὰ τὴν ἀθανασία τῆς ψυχῆς καὶ φθάνει στὴν ἐποχὴ τοῦ Χριστοῦ. Ἡ ἰδέα τῆς ἐπιβιώσεως –λέγει– παρουσιάζεται σὲ διάφορα χωρία τῶν Εὐαγγελίων. Ὁ Ναζωραῖος δὲν ἐρωτᾶ ποιοὶ εἶναι οἱ γονεῖς του, ποιά ἡ γενέθλιος πόλις του, ἀλλὰ ποιός εἶναι αὐτός ὁ ἴδιος, δηλαδὴ πῶς πρόσωπο παλαιότερων ἐποχῶν ἀναζητῆ σ' αὐτόν. Εἶναι ὁ Ἡλίας; Εἶναι ὁ Ἰερειῆς; ἢ κάποιος ἄλλος; Καὶ ὁ Ἰησοῦς στρέφεται πρὸς τοὺς μαθητάς Του γιὰ νὰ τοὺς ἐρωτήσῃ, κι' αὐτοὶ «ποῖός νομίζουν πῶς εἶναι».

Τό περιστατικὸ ἀναφέρεται ἀπὸ τοὺς Εὐαγγελιστὰς Λουκᾶν καὶ Μᾶρκον. Ὁ Λουκᾶς (Θ' 18-20), διηγεῖται πῶς ὁ Ἰησοῦς ἐρώτησε τοὺς μαθητάς Του «τίνα μέ λέγουσιν οἱ ὄχλοι εἶναι;» καὶ ἔλαβε τὴν ἀπάντηση: «Ἰωάννην τὸν Βαπτιστὴν, ἄλλοι δὲ Ἡλίαν, ἄλλοι δὲ ὁ μ ε ἰ ς δὲ τίνα μέ λέγεται εἶναι;». Καὶ ἀποκρίθηκε ὁ Πέτρος: «Τὸν Χριστὸν τοῦ Θεοῦ». (06:14). Ὁ Μᾶρκος ἀναφέρει περὶ τοῦ τᾶ ἴδια (8:27-30), προσθέτει ὁμως πῶς ὁ Ἡρώδης ὁ ἴδιος

είχε τήν γνώμη ὅτι ἐπρόκειτο περί ἀναβιώσεως τοῦ Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ, ἐνῶ ἄλλοι ἔλεγαν γιά τόν Ἥλία ἢ κάποιον ἀρχαῖο προφήτη».

Ἐπῆρχε λοιπόν στά χρόνια τοῦ Χριστοῦ γενική ἀντίληψις γιά τήν δυνατότητα ἐνσαρκώσεως καί ὁ Ἰησοῦς δέν τήν ἀπέκρουσε.

Τώρα, ποῖο εἶναι τό σύστημα πού ἀναπτύσσει ὁ Ρεϋνώ; Αἱ γενικαί ἀρχαί τοῦ σύμπαντος εἶναι τέσσαρες, λέγει. Ἡ πρώτη εἶναι ὅτι ἡ δημιουργία συνεχίζεται. «Ὁ πατήρ μου ἐργάζεται ἕως ἄρτι» καθώς εἶπε ὁ Ἰησοῦς (Ἰω. 5, 17).

Ἡ δευτέρη εἶναι ἡ ἔνωσις ψυχῆς καί σώματος ἡ ἡ τάσις ὅλων τῶν ὄντων νά ἐκδηλωθοῦν μέ αἰσθητά ὄργανα.

Ἡ τρίτη, θαυμασίως ἐκτιθεμένη στήν Γένεση, εἶναι ἡ προοδευτική ἐξέλιξις τῆς ζωῆς.

Ἡ τέταρτη, εἶναι ἡ πλειονότης τοῦ κόσμου.

«Ἔτσι λοιπόν –λέγει ὁ Ρεϋνώ– κάθε ψυχή κάνει τήν πρώτη της ἐμφάνιση στή ζωῆ σέ ἱεραρχικό βαθμό, ἐκεῖ ὅπου σταματάει τό ζῶον καί ξεκινάει τό ἐλεύθερο ὄν. Μιά ὠρισμένη στιγμή, ἡ ψυχή δέχεται τή θεία πνοή τῆς τελειοποιήσεως καί ἀφυπνίζεται γιά τήν ἐπιτέλεσι τοῦ προορισμοῦ της. Τό λογικό λάμπει, ἡ καρδιά χτυπάει, ἡ συνειδησις ἀνοίγει, ὁ ἄνθρωπος ἐπλάσθηκε. Ξεκινάει γιά τίς πρώτες γνώσεις, δέν ξέρει ἀκόμη νά διακρίνη τό καλό καί τό κακό, ἡ ψυχή του ἔχει ν' ἀγωνισθῆ γιά νά ξεριζώση μέσα της τά τυφλά ἐνστικτα καί νά ἀφυπνισῆ τίς ἠθικές δυνάμεις. Ἀπό ζωῆς εἰς ζωήν, ἀπό κόσμου εἰς κόσμον, ἡ ψυχή περνάει τίς διαδοχικές φάσεις τῆς τελειοποιήσεώς της. Συνεχῶς, μέ τήν ἀδιάκοπη ἐνέργεια τοῦ Δημιουργοῦ, νέες ψυχές βγαίνουν ἀπό τό μηδέν καί ἀρχίζουν τήν πορεία του. Ἐδῶ εἴμεθα σέ μιὰ ἐπισταθμία. Θά εἶναι ἀνόητος ὁποῖος γελασθῆ ἀπό τά φαινόμενα καί θεωρήσῃ τή γῆ σάν τό θέατρο τῶν καθημερινῶν δημιουργιῶν. Τί σημασία ἔχει ὁ χρόνος καί ὁ ἥλιος πού εἶδαμε γιά πρώτη φορά; Ξέρουμε τάχα τ' ὄνομά μας; Μᾶς ἔδωσαν χθές ἓνα καί θά τό χάσουμε αὔριο, ἀλλά ὁ Θεός ξέρει ποῖο θά ἔχουμε τήν ἀθανασία! Κάθε πλάσμα εἶναι χωρίς ἐλάττωμα τήν ὥρα τῆς δημιουργίας του, εἶναι ἐλεύθερο καί μέ τήν ἐλευθερία του τεινεί στήν τελειοποίησιν».

Ἄλλά, ὁ συγγραφεύς πέφτει σ' ἓνα ἄλλο θέμα. Ἀφοῦ κάθε ψυχή γεννιέται ἀθάνα, τί γίνεται μέ τό προπατορικό ἀμάρτημα; Φυσικά πρόκειται γιά μιὰ ἀλληγορία, ἀλλά ποιά ἐρμηνεία δίνει; Ὑποστηρίζει τήν ἄποψη ὅτι ἡ ἐξέλιξις τοῦ ἀνθρώπου ὑπῆρξε βαθμιαία, κάπως σάν τήν μεταμόρφωση τῶν θηλαστικῶν ἀπό τό ἐσωτερικό τῆς μητέρας των, τῶν πουλιῶν ἀπό τό αὐτό, τῶν ψα-

ριών από τὰ αὐγά ἐπίσης. Ὁ ἄνθρωπος, ὁ βασιλεὺς τῆς δημιουργίας, ὠνομάσθηκε ἔτσι ἐπειδὴ, περνώντας ἀπὸ τὴν ζωικὴ φάση, ἐπρόκειτο νὰ τὴν κατανικήσῃ. Ἡ Ἐδέμ συμβολίζει τὸ πλαίσιο τῆς ἀρχικῆς ἐξελιξέως.

Ὁ ἄνθρωπος εἶναι, καθὼς εἶπε ὁ Πασκάλ, μεταξύ ἀγγέλου καὶ κτήνους. Ἀπὸ τὸ ἓνα κατέχει τὶς βλέψεις, ἀπὸ τὸ ἄλλο τὶς συνήθειες. Ὑπὸ τὴν κυριαρχία τῶν ἐνοστίκων, δὲν ὑπάρχει κακὸ, ὅπως δὲν ὑπάρχει καὶ ὑπὸ τὴν κυριαρχία τῆς νοήσεως. Στὴν ἐνδιάμεση ὅμως φάση, ἡ ψυχὴ τείνει πρὸς τὰ ὑψηλά, ἐνῶ τὸ ἐνοστικό σύρει πρὸς τὰ χαμηλά. Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἔχει περιγράψει τὴν σύγκρουση τῶν δύο δυνάμεων ἐντὸς μας. «Οὐ γάρ ὁ θέλω ἐγὼ τοῦτο ποιῶ, οὐκέτι ἐγὼ κατεργάζομαι αὐτό, ἀλλ' ἡ οἰκοῦσα ἐν ἐμοὶ ἁμαρτία» (8:19).

Ὁ Ρεϋνὼ σχολιάζει: «Τὸ παιδί πού βυζαίνει, δὲν ἁμαρτάνει μὲ τὸ νὰ τὰ θέλῃ ὅλα δικά του. Ὄταν ὅμως ἀρχίσῃ νὰ διακρίνῃ τὸ δικό «μου» καὶ τὸ δικό «σου» τότε γεννᾶται ἡ δυνατότης τοῦ κακοῦ. Τὸ κακὸ γεννήθηκε τὴν ἡμέρα πού ἓνας ἄνθρωπος ἄρπαξε ἀπὸ ἓναν ἄλλον ἄνθρωπο τὸν καρπὸ, πού ἐκεῖνος εἶχε κόψει. Μὲ τέχνη, ὑπὸ τὴν μορφὴ τοῦ ἀπαγορευμένου καρποῦ, μᾶς δίδεται ἡ ἀφήγησις γιὰ τὸ πρῶτο ἁμάρτημα. Πάντως ὁ ἄνθρωπος δὲν πρέπει νὰ παραπονῆται πού ἐγκατέλειψε τὴν Ἐδέμ ἀφοῦ ἐξῆλθε ἀπὸ τὴν ἀδράνεια τοῦ πρώτου αἰῶνος διὰ τῆς πύλης τῆς ἁμαρτίας, γιὰ νὰ εἰσέλθῃ στὴν περιοχὴ τοῦ μόχθου καὶ τῶν τρικυμιῶν. Τὸ καθεστῶς τῆς μονιμότητος θὰ ἦταν κατώτερο τοῦ καθεστώτος τῆς τελειοποιήσεως. Ἄς ἀναγνωρίσουμε λοιπὸν τὸ σφάλμα καὶ σὰν τὸν Ἅγιο Αὐγουστῖνο ἅς τὸ εὐλογοῦμε: Εὐτυχὲς σφάλμα! «Εἴμεθα ὅλοι ἀλληλέγγυοι τοῦ ἁμαρτήματος τοῦ Ἀδάμ, διότι ὅλοι τὸ διεπράξαμε. Στὰ σκοτάδια τῶν προηγουμένων ὑπάρξεων, ὅλοι μας στὴν ὥρα μας, ὑπήρξαμε ὁ πρῶτος...»

Ἐχει λοιπὸν τὴν δόξα τῆς καὶ τὸ μεγαλεῖο τῆς ἡ γῆϊνη ζωῆ, γιατί σηματοθεῖ τὴν πορεία τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὴν τελειοποίησιν καὶ γιατί ἐξασφαλίζει τὴν συνειδητὴ ἄνοδο. Ὁ ἄνθρωπος –ἀναφέρω πάντοτε τὶς ἀπόψεις τοῦ Ρεϋνὼ– δὲν εἶναι ἀδρανῆς. Περικλείει τὴν δημιουργικὴ σπῆθα καὶ μπορεῖ ἐλεύθερος ν' ἀνέλθῃ, νὰ γίνῃ καλύτερος. Ἐργάζεται γιὰ τὸν ἑαυτό του, ἐργαζόμενος γιὰ τοὺς ἄλλους, ἐνῶ ἂν ἔμενε ἀκίνητος σὲ ἀτένιση τοῦ θεοῦ, δὲν θὰ ἀναπαρῆγε τὸ ὑπόδειγμά του. Κι' ἂν καταργεῖτο ἡ ἀρχὴ τῆς δράσεως, πού δίνει τὰ πλάσματα μεταξύ τους καὶ τὸ συνδέει μὲ τὸ Θεό, θὰ ἔσπαγε τοῦ κόσμου ἡ ἄρμονία. Δὲν τὸ κατάλαβαν αὐτὸ στὸν μεσαίωνα, ὅταν ὑπεστήριζαν τὸ παγερό δόγμα τῆς ἐσχάτης κρίσεως. Ὅλα θὰ ἔπαιρναν θέσιν σταθερῆ καὶ ἀναλ-

λοιώπη, οί έκλεκτοί γιά πάντα στόν παράδεισο, οί άμαρτωλοί γιά πάντα στήν κόλαση. Οί παραπλανημένοι δέν θά μπορούσαν νά ξαναγυρίσουν στό φώς και δέν θά υπήρχε πλέον στους ερχόμενους αιώνες καμμία πρόοδος. Οί έκλεκτοί θά έμεναν στίς βαθμίδες τοῦ παράξενου αὐτοῦ οὐρανοῦ, τοποθετημένοι στήν ανάλογη μέ τήν άξία τους θέση και ένδεδυμένοι αιώνίως μέ τά γήινα σώματα, στά όποία θά τους είχε αίφνιδιαάσει ό θάνατος.

«Ώ, Χριστέ! –άναφωνεῖ ό Ρεϋνώ– πόσο μέ τρομάζει ένας τέτοιος παράδεισος και πόσο προτιμῶ άκόμη τίς δυστυχίες τής ζωής άπό τήν μακάρια άθανασία!. Άπό έναν τέτοιο παράδεισο θά έλειπαν όλες οί προσφιλείς άρετές πού άγαπούμε στή γή. Χαίρε δύναις χαρακτήρος, έπιείκεια, έλευθεροφροσύνη, μεγαλοψυχία, εύγνωμοσύνη, ύπομονή, δικαιοσύνη, άρετές δημιουργικές πού γεννούν τόσες άλλες...».

Ό Ρεϋνώ δέν ίκανοποιεῖται μέ τήν μοναδική άρετή πού ύπόσχονται οί θεολόγοι, τήν άρετή τής άτενίσεως τοῦ Θεοῦ, ή όποία όμως άρετή θά έκανε τήν ψυχή νά δέχεται άπαθῶς τά μαρτύρια τών κολασμένων και νά μη μπορή νά τους βοηθήσει.

Ύποστηρίζοντας ότι τό σώμα δέν είναι παρά μία σκιά τής άστρικῆς δημιουργίας και πώς ή άθανασία είναι μία σκιά τής αιωνιότητας, δέν ίκανοποιεῖται άπό τήν ιδέα τής άναστάσεως τής σάρκας, γιατί αύτή ίκανοποιεῖ μόνον τά χονδροειδέστερα τών ένστικτων μας, εκείνα πού μᾶς κάνουν νά ταυτίζομε τό άτομο μέ τήν ύλη.

Θά τελειώσω μέ μία άκόμη περικοπή άπό τόν Ρεϋνώ κατα λέξις, άπό τό τελευταίο κεφάλαιο τοῦ βιβλίου του.

«Ό θάνατος είναι ή άφετηρία γιά έναν άλλο κόσμο, άλλ' άν δέν ήταν τυλιγμένος άπό τήν νύχτα, αύτός ό μεγάλος ύπνος θ' άλλαζε χαρακτήρα και αντί νά τόν θεωρούμε ήμέρα πένθους, θά τόν γιορτάζαμε, γιατί ή άπογύμνωσις άπό τό σώμα είναι τό άπαραίτητο διαβατήριο γιά τήν μετανάστευσι. Η ήμέρα τοῦ θανάτου είναι ή λήξις ενός δανείου πού συνάψαμε πάνω στό άστρο πού ζοῦμε. Πρέπει νά έπιστρέψομε τά ύλικά πού μᾶς δόθηκαν γιά τήν έκδήλωσι μας. Αύτή είναι όλη ή ιστορία τής τελευταίας μας πνοής.

Γιατί μία τέτοια ώρα νά τήν κάνομε μακάβρια; Τί έχομε νά φοβηθοῦμε άν ή συνείδησις μας είναι ήσυχη, άνη ή προσμονή μας γιά τήν άθανασία είναι άπόλυτα άσφαλής και άν ή πίστις μας γιά τήν θεία δικαιοσύνη είναι άνέφελη;

Φεύγοντας απ' αυτόν τόν κόσμο, προηγούμεθα εκείνων που αφήνομε πίσω μας. Έάν δέν εἶμεθα κύριοι τῆς ὥρας ἀναχωρήσεως, εἶμεθα ὁμως κύριοι τῶν συνεπειῶν. Δέν θά φθάσωμε στό στεφάνωμα τῆς ἐξελιξεῶς μας, ἂν δέν μᾶς ἀποδοθοῦν ὅλες οἱ ἀναμνήσεις τῶν περασμένων υπάρξεων, δεμένες μία πρὸς μία. Naί, οἱ θεμελιώδεις συνθήκες τῆς γῆϊνης ζωῆς, ἡ φυσική τάξις τῆς ὑδρογείου, ἡ δραστηριότης τῆς ψυχῆς, ἡ ὀργάνωσις τοῦ σώματος, ἡ γέννησις, οἱ ἀφοσιώσεις, ὁ θάνατος, ὅλα συσχετίζονται σ' ἓνα οὐράνιο ἰδεῶδες, πού οἱ ἄνθρωποι τό προσεγγίζουν συνεχῶς, ἀπό ἐνσαρκώσεως εἰς ἐνσάρκωσιν... Ἐνῶ, παραλλήλως, ἀπό αἰῶνος εἰς αἰῶνα, τό ἀνθρώπινο γένος ἐπὶ τῆς γῆς, προσεγγίζεται ἀμοιβαίως...».

Στίς τελευταῖες αὐτές λέξεις βλέπομε, στά ὁμορφα λόγια τοῦ Ζάν Ρεϋνώ, ν' ἀστράφτη τό βασικό ἰδεῶδες τῆς Θεοσοφίας, τό ἰδεῶδες τῆς παγκόσμιας ἀδελφότητος.

Η ΘΕΟΣΟΦΙΑ

+ ΔΙΟΝ. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΥ
Δ/ΝΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΒΟΥΛΗΣ

Ἀπό τά σπουδαιότερα μυσταγωγικά καί φιλοσοφικά συστήματα, τά ὁποῖα ἐπιδίδκουν τήν ἠθικήν ἐξύψωσιν καί πνευματικήν βελτίωσιν τῆς ἀνθρωπότητος εἶναι καί ἡ Θεοσοφία.

Αὕτη εἶναι ἡ σύνθεσις τῶν οὐσιωδῶν ἀληθειῶν τῆς Θρησκείας τῆς Ἐπιστήμης καί τῆς Φιλοσοφίας καί δέν ἀποτελεῖ ἴδιον κλάδον τῆς ἐπιστήμης, ἀλλά τμῆμα τοῦ ἀποκρυφολογικοῦ κλάδου, τοῦ ὑποδιαιρουμένου, ὡς ἡ Μπλαβάτσκι ἐδίδαξεν, εἰς τήν κυρίως ἀποκρυφολογίαν καί τήν Θεοσοφίαν.

Ἡ πρώτη περιλαμβάνει τήν πρᾶξιν καί ἡ δευτέρα τήν θεωρίαν, ἀμφοτέραι δέ σχηματίζουν γέφυραν, συνδέουσιν τήν ἔρευναν τῶν συγκεκριμένων γεγονότων πρὸς τήν τοῦ αἴλου αἰτίου.

Καί οἱ δύο μελετῶσι τά ἐν τῇ φύσει φαινόμενα, ἡ ἀποκρυφολογία, διὰ νά δεῖξη εἰς ἡμᾶς τήν παρελθοῦσαν, παροῦσαν καί μέλλουσαν κατάστασιν τῶν ὄντων· καί ἡ Θεοσοφία, διὰ νά μᾶς ὠθήσῃ πρὸς διερεῦνησιν τοῦ πνευματικοῦ θεμελίου τοῦ Σύμπαντος, τῆς πηγῆς, τῆς τροφοδοτοῦσης πᾶσαν ὑπαρξιν, τῆς δυνάμεως, ἐξ ἧς ἀπορρέει καί εἰς τήν ὁποῖαν ἐπιστρέφει πᾶσα ὄντοτης. Τοιοῦτον ἔργον ἡ Θεοσοφία ἐπιτελοῦσα, παρεξηγήθη καί

ἐξεληφθη ὡς θρησκευτική αἵρεσις, ἐπελθούσης συγχύσεως τῶν ὀρίων τῆς πρὸς τὰ τῆς μυστικολογίας, ἣτις διδάσκει τὴν ἄμεσον γνῶσιν τῆς θείας οὐσίας καὶ τὴν μυστικὴν ἔνωσιν μετὰ τοῦ Θεοῦ.

Ἡ θεοσοφία δὲν εἶναι θρησκευτικὴ αἵρεσις, οὐδὲ δύναται νὰ ταυτισθῆ πρὸς τὴν θρησκευτικὴν τάσιν, τὴν προτιθεμένην μυστικῶς νὰ συνενώσῃ τὸν ἄνθρωπον μετὰ τοῦ Θεοῦ, τῇ βοήθειᾳ τοῦ συναισθήματος, τῆς φαντασίας, τῆς ἐκστάσεως καὶ τῆς προσευχῆς, ἀλλὰ διὰ τῶν διδαγμάτων τῆς προτίθεται νὰ ἀφυπνίσῃ τὰς λανθανούσας δυνάμεις τοῦ ἀνθρώπου, αἰτινες ἀποτελοῦν τὸ ἐν ἑαυτῷ οἰκοῦν θεῖον πνεῦμα. Ὡς ἐκ τούτου, ἡ θεοσοφία διαφέρει οὐσιωδῶς τῆς θρησκείας, καίτοι καὶ οἱ δύο ἀσχολοῦνται μετὰ τὴν κοινὴν ἀλήθειαν, ἐκ τῆς ὁποίας τὰ πάντα ἀπορρέουν.

Διακρίνονται ὁμως εἰς τὸ ὅτι ἡ μὲν θρησκεία κέκτηται τὴν ἀλήθειαν ταύτην ἐξ ἀποκαλύψεως, ἡ δὲ θεοσοφία προσπορίζεται αὐτὴν διὰ μεθοδικῆς ἐνεργείας τοῦ νοῦ.

Πᾶς λοιπὸν γενόμενος Θεόσοφος, διατηρεῖ τὴν θρησκείαν τὴν ὁποίαν εἶχε πρὶν ἢ εἰσελθῆ εἰς τὴν παγκόσμιον ἀδελφότητα, σπουδάζει τὰς θρησκευτικὰς μυσταγωγικὰς καὶ φιλοσοφικὰς παραδόσεις τῶν διαφόρων λαῶν καὶ οὐδέποτε θίγει τὰ δόγματα, τὰ ὁποία εἶναι ἡ κυριωτέρα ἀφορμὴ τῶν θρησκευτικῶν αἱρέσεων καὶ τῆς δυσαρμονίας, τῆς διαχωριζούσης τοὺς ἀνθρώπους.

Ὡσαύτως ἡ θεοσοφία διακρίνεται τῶν περισσοτέρων φιλοσοφικῶν συστημάτων εἰς τὸ ὅτι αὐτὰ μὲν ὀρμῶνται ἀπὸ τὰ φαινόμενα καὶ ἐξαγούσιν συμπεράσματα σχετικὰ πρὸς τὸν Θεόν, ἐνῶ ἡ θεοσοφία ἐκκινεῖ ἀπὸ τὸ σύνολον τῶν περὶ Θεοῦ γνῶσεων καὶ ἐπιτυγχάνει τὸν σκοπὸν τῆς, προχωροῦσα διὰ τῆς πνευματικῆς ἐπικοινωνίας εἰς τὴν σπουδὴν καὶ τὴν ἐρμηνείαν τῶν φαινομένων, φιλοσοφεῖ περὶ τὴν πρώτην ἀρχὴν τῶν ὄντων καὶ προσπαθεῖ διὰ παντός μέσου νὰ καταστήσῃ αὐτὴν ὀρατὴν καὶ εἰς τοὺς πλέον ἄδαεις.

Ἡ θεοσοφία ἐπίσης διακηρύττει ὅτι μία εἶναι ἡ ἀλάθητος, ἡ ἀδιαίρετος, ἡ ἀληθὴς καὶ καθολικὴ ἀρχή, τῆς ὁποίας ἐκφάνσεις εἶναι τὰ ὄντα.

Ὡς δὲ ἡ λευκὴ ἀκτίς εἶναι σύνθεσις τῶν ἑπτὰ ἀποχρώσεων τοῦ ἡλιακοῦ φάσματος, τοιοῦτοτρόπως καὶ ἡ αἰωνία αὕτη ἀρχὴ ἀποτελεῖται ἐκ τῆς συνθέσεως τῶν περὶ αὐτῆς δοξασιῶν πάντων τῶν συστημάτων, τὰ ὁποία ἔρχονται καὶ παρέρχονται, ἀφίνοντα ἀναλλοίωτον τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος ἀρχὴν.

Ἡ θεοσοφία ἦτο γνωστὴ ἀπὸ ἀρχαιοτάτων χρόνων, ἐκαλεῖτο ὁμως θεία σοφία ἢ θεία φιλοσοφία.

Τάς πρώτας ἀρχάς τῆς ἀρχαίας θεοσοφίας, πρέπει ν' ἀναζητήσωμεν εἰς τοὺς ἀρχαίους Ἑλληνας φιλοσόφους καὶ δὴ εἰς τὸν Ξενοφάνη, τὴν θεϊαν φιλοσοφίαν τοῦ ὁποίου ἡρμήνευσεν ὁ Σιμπλίκιος.

Ὁ Ἀλεξανδρινὸς φιλόσοφος Ἀριστόβουλος ὁ καὶ διδάσκαλος τοῦ Πτολεμαίου Φύσκωνος καὶ τοῦ Φίλωνος, θεωρεῖται κατὰ τινὰς ὁ ἰδρυτὴς τῆς θεοσοφίας τῶν χρόνων του.

Τέλος ἡ Ἑλενα Πετρόβνα Μπλαβάτσκι εἶναι ἡ ἰδρύτρια τῆς νέας θεοσοφίας. Αὕτη τῷ 1875 διεκήρυξεν ὅτι δὲν ὑπάρχει ὑψηλοτέρα θρησκεία τῆς ἀληθείας.

Ὁ Ξενοφάνης ἐδίδασκε τὴν ἐνότητα τοῦ κόσμου καὶ τοῦ Θεοῦ καὶ ἀπεφήνατο ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι εἷς καὶ ἀγέννητος, διότι τό γεννητὸν εἶναι φθαρτὸν, ἐνῶ ὁ Θεὸς εἶναι ἀφθαρτος, αἰώνιος καὶ ἀναλλοίωτος, εἶναι κυβερνήτης τῶν πάντων διὰ τῶν σκέψεων τοῦ πνεύματός του, εἶναι ἓν καὶ τό πᾶν τούτέστι εἶναι ἡ ἀρχὴ τῶν πάντων. Εἰς τὴν ἀρχὴν αὐτὴν ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος φιλόσοφος ἀπέδιδεν μόνον αἰσθήσεις, δι' ὅ ἐκήρυξε τὸν πόλεμον κατὰ τῶν θεωρούντων τό θεῖον ὡς ἀνθρωπόμορφον καὶ ἀνθρωποπαθές.

Ὁ Ἀριστόβουλος ἔγραψεν πρὸς Πτολεμαῖον τὸν Φιλομήτορα: «Ἐξηγήσεις ἢ ἐρμηνείας τῶν ἱερῶν νόμων ἤτοι τῆς Πεντατεύχου». Εἰς τό ἔργον τοῦτο ὑπεστήριξεν ὅτι ἡ πηγὴ τῆς ἀρχαίας Σοφίας εἶναι ἡ Πεντάτευχος. Ἐξ αὐτῆς ἐνεπνεύσθησαν ὁ Ὀμηρος, ὁ Ἡσίοδος, ὁ Μουσαῖος καὶ ὁ Ὀρφεύς. Ἴνα δὲ ὁ φιλόσοφος οὗτος καταστήσῃ εὐσπρόδεκτον εἰς τὴν ἑλληνικὴν νοοτροπίαν, τὴν βρῖθουσαν ἀνθρωπομορφισμῶν Πεντάτευχον, ἐφήρμοσε τὴν ἀλληγορικὴν ἐρμηνείαν, διδάξας μεταξὺ τῶν ἄλλων καὶ τὰ ἐξῆς:

«Ἐκ τῆς σοφίας, διεκήρυξεν ὁ Ἀριστόβουλος, τό Φῶς ἐστίν. Δι' ὅ καὶ τινες εἰρήκασιν... λαμπτήρος αὐτὴν εἰς τὴν ἐπίγνωσιν τῶν ὄντων, ἔχειν τάξιν. Ἀκολουθοῦντες γὰρ αὐτῇ συνεχῶς ἀτάραχοι (ἀπαθεῖς), καταστήσονται δι' ὅλου τοῦ βίου».

Ἰουστίνος ὁ μάρτυς, ἀναγράφει ὡς μίαν τῶν κυριωτέρων διδασκαλιῶν τοῦ Ἀριστοβούλου τό «διακρατεῖσθαι θεία δύναμις τά πάντα καὶ γεννητὰ ὑπάρχειν καὶ ἐπὶ πάντων εἶναι τὸν Θεόν» ὅστις εἶναι «κόσμοιο τυπωτής», «αὐτοῦ δι' ὑπὸ πάντα τελεῖται ἐν δ' αὐτοῖς αὐτὸς περιníσεται κ.λπ.».

Τέλος ἡ Μπλαβάτσκι ἀπεφήνατο ὅτι ἡ γνῶσις τῆς θείας Σοφίας εἶναι ἡ θεοσοφία. Πρὸς ἀπόκτησιν δὲ ταύτης, πρέπει νὰ σπουδάσωμεν τοὺς μεγάλους νόμους τῆς Φύσεως, τοὺς ἰδρυμένους ὑπὸ τοῦ Θεοῦ πρὸς κανονισμόν τοῦ προορισμοῦ τοῦ Συμπαντος καὶ τοῦ ἀνθρώπου.

Τό αὐτό ὅμως μελετοῦν καί τά μυστήρια, ἐξ ὧν ὡς φαίνεται, προήλθεν καί ἡ θεοσοφία, ἣτις ἰδρύθη, διά νά διαδοθοῦν εἰς εὐρύτερον κύκλον αἱ μυσταγωγικά διδασκαλία. Δι' ὃ καί δύο θεοσοφικά ρεύματα ὑπάρχουν: τό Ἀνατολικόν, τό ὁποῖον ἔχει τήν ἀρχήν του εἰς τά ἑλληνικά καί ἰνδικά μυστήρια καί τό Δυτικόν ἢ Ροδοσταυρικόν, τό γεννηθέν ἐκ τῶν νεωτέρων μυστηρίων.

Ὁ ὅρος Θεοσοφία ἀποδίδεται εἰς τόν Πότ Ἄμουν, ζήσαντα κατά τούς πρώτους χρόνους τῶν Πτολεμαίων. Παράγεται δέ ἐκ τοῦ ἑλληνικοῦ Θεία Σοφία καί ἐχρησιμοποιήθη τό πρῶτον ὑπό τοῦ Ἀμμωνίου Σακκά τοῦ θεοδιδάκτου πρὸς ἔκφρασιν τῶν γνώσεων τῆς τότε γνωστῆς ἐπιστήμης.

Ὁ Σακκάς ἐδίδασκεν ὅτι ὅλα τά φιλοσοφικά καί μυσταγωγικά συστήματα, διατελοῦν ἐν ἀρμονίᾳ πρὸς ἄλληλα καί ὅτι πασῶν τῶν δοξασιῶν κοινή εἶναι ἡ πηγή, προσεπάθει δέ παντί σθένει νά ἀρη τās ὑπαρχούσας μεταξύ τῶν φιλοσόφων διαφοράς καί νά συμβιβάσῃ τās διϊσταμένας γνώσεις.

Τόν Ἀμμώνιον εἰς τās θεοσοφικάς του δοξασίας ἠκολούθησαν καί οἱ λοιποὶ τῆς Ἀλεξανδρινῆς σχολῆς φιλόσοφοι, οἱ ἐκλεκτικοί, οἱ νεοπλατωνικοί, οἱ γνωστικοί, οἵτινες διεκήρυξαν τήν ἀρχήν τῆς αἰωνιότητος καί ὅτι τό μέγα μυστικόν τῆς δημιουργίας ἐγκείται εἰς τήν θείαν σοφίαν.

Τά διδάγματα τῆς Ἀλεξανδρινῆς σχολῆς, ἠκολούθησαν πλεῖστοι ὅσοι φιλόσοφοι, οἱ ὁποῖοι περιέλαβον εἰς τά συστήματά τωv οὐκ ὀλίγας θεοσοφικάς δοξασίας. Τούτων κατά πρῶτον ἀναφερόμεν τούς Ἐγελον καί Σπινόζαν, οἵτινες ἐδίδαξαν ὅτι ὁ κόσμος εἶναι προϊόν ἐξελίξεως τῆς θείας φύσεως.

Κατ' αὐτούς, ὁ Θεός εἶναι ἡ ἀρχή τῆς ἐνότητος, ἡ συνδέουσα ὅλα τά ὄντα, ἡ πηγή πάσης ὑπάρξεως.

Ἐπί τά ἴχνη τῶν δύο αὐτῶν φιλοσόφων ἐβάδισαν ἕτεροι δύο: ὁ Ἐκχαρτ καί ὁ Μπαϊμε.

Ὁ πρῶτος ὑπέλαβε τόν Θεόν, ὡς τήν οὐσίαν τῆς δυναμικότητος ὄλων τῶν πραγμάτων καί ἐδίδαξεν ὅτι πάντα τά ὄντα τείνουν νά ἐξομοιωθοῦν πρὸς τήν οὐσίαν αὐτήν, διότι ὁ Θεός ὑπάρχει ἐντός τῶν ἐμψύχων καί ἀψύχων ὑπάρξεων.

Ἐάν ὁ Θεός δέν ὑπῆρχεν ἐντός ὄλων τῶν πραγμάτων, ἡ Φύσις θά ἔστερεῖτο δράσεως καί ἐπιθυμίας.

«Ἐάν ἐντός τοῦ ποτοῦ δέν ὑπῆρχεν ὁ Θεός, ὁ ἄνθρωπος δέν θά ὠρέγετο αὐτοῦ, ὅσην δίψαν καί ἂν ὑποτεθῆ ὅτι ἠσθάνετο.

Ὁ ἄνθρωπος γεννᾶται ἐν τῷ Θεῷ καί ὁ Θεός γεννᾶται ἐν τῷ ἀνθρώπῳ.

Ἡ φύσις τοῦ πατρός εἶναι τό νά γεννᾶ τόν υἱόν, τοῦ δέ υἱοῦ τό νά γεννᾶται καί νά γεννῶμαι ἐγώ ἐν αὐτῷ. Τοῦ δέ πνεύματος τό νά φλέγωμαι ἐν αὐτῷ καί νά μεταβάλλωμαι εἰς καθάραν ἀγάπην».

Ἐν ἐνί λόγῳ ὁ Ἐκχαρτ ἐπίστευσεν ὅτι ἐν τῇ οὐσίᾳ, τήν ὁποίαν ἀπεκάλει Θεόν, ὑπάρχουν τρία πρόσωπα, νοούμενα ὡς στάδια μιᾶς καί τῆς αὐτῆς ὑπάρξεως.

Ἡ αἰωνία γενεά τοῦ υἱοῦ, ἰσοδυναμεῖ μέ τήν αἰωνίαν δημιουργίαν τοῦ κόσμου. Αἱ αἰσθήσεις καί τά φαινόμενα δέν δύνανται νά νοηθοῦν ἀνεξάρτητα τοῦ Θεοῦ, διότι ἄνευ αὐτοῦ δέν ὑφίστανται τά πράγματα· ὑπάρχουν μόνον διὰ τῆς παρουσίας τοῦ Θεοῦ ἐν αὐτοῖς καί ὁ σκοπός τῆς δημιουργίας, ὅπως καί ἡ ἀρχή τῆς εἶναι ἡ ἀνάπαυσις τῆς Θεότητος.

Ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου, ἥτις, ὡς μικρόκοσμος περιλαμβάνει τήν φύσιν τῶν πραγμάτων, προσπαθεῖ διὰ τῆς ἀπαρνήσεως τοῦ ἑαυτοῦ τῆς ἢ αὐτομηδενίσεως νά ἐπιτύχη τήν ἀνέκφραστον ἔνωσιν πρὸς τήν Θεότητα, ἡ ὁποία, ὡς ἄβυσσος, παρά τῷ Μπαῖμε ἐμφανίζεται. Ἡ ἄβυσσος αὕτη εἶναι τό αἰώνιο μηδέν, ἡ αὐλος ἡσυχία. Αὕτη εἶναι ἡ αἰωνία φύσις, τό μέγα μυστήριον, ὅπερ εἶναι, ὅπως ἡ ὀργή εἰς τήν ἀγάπην, τό σκότος εἰς τό φῶς καί γενικῶς τό ἀρνητικόν εἰς τό θετικόν.

Κατά τόν Μπαῖμε, πάντα τά ὄντα εἶναι ἀγαθὰ, ἅμα καί κακά, ὡς δέ τό ἀγαθόν, οὕτω καί τό κακόν, προέρχεται ἐκ τοῦ Θεοῦ, διότι ἐν ἀρχῇ τό πᾶν ἐμφανίζεται ἐν τῇ ἀντιθέσει του καί κατά συνέπειαν ὁ Θεός θά ἔμενεν ἄγνωστος, ἂν δέν ὑπῆρχεν ἐν αὐτῷ ἡ ἀντιθεσις δηλ. τό κακόν.

Ὁ Μπαῖμε εἰς τήν ἄβυσσόν του εἶδεν ἐκδηλουμένην τήν αἰωνίαν βούλησιν εἰς ἐπτὰ δυνάμεις, διηρημένας εἰς δύο τρίγωνα, τῶν ὁποίων τό κατώτερον περιλαμβάνει τήν ἔλξιν, ὠθησιν καί ἐνέργειαν, τό δέ ἀνώτερον τό φῶς, τόν ἤχον καί τήν ὄντότητα. Περαιτέρω ὁ αὐτός φιλόσοφος, ἀναπτύσσει ὡς ἐξῆς τό Θεοσοφικόν του σύστημα:

«Ὡς τό πνεῦμα τοῦ ἀνθρώπου, γράφει, κυριαρχεῖ τοῦ ὅλου σώματος καί ἐκπληροῖ τόν ὅλον ἄνθρωπον, οὕτω πληροῖ καί τό ἅγιον πνεῦμα ὀλοκλήρον τήν φύσιν. Εἶναι ἡ καρδιά τῆς φύσεως καί ἐκφαίνεται εἰς ὅλας τὰς καλὰς ιδιότητας τῶν ὄντων. Οἱ ἄνθρωποι ἐδημιουργήθησαν ἐκ τῆς φύσεως τῶν ἀστέρων καί τῶν στοιχείων, ὁ δέ δημιουργός Θεός κυριαρχεῖ ἐν πᾶσιν ὡς ὁ χυμός δι' ὀλοκλήρου τοῦ δένδρου. Καθὼς τὰ ἄνθη ἴστανται ὅλα ἐπὶ τῆς γῆς καί αὐξοῦσι τό ἐν παρά τό ἄλλο καί οὐδέν ἐξ αὐτῶν δάκνει τό ἄλλο, χάριν τοῦ χρώματος ἢ ἀρώματος, ἀλλ' ἀφίνουν τήν γῆν καί τόν ἥλιον, τήν βροχὴν καί τόν ἀνεμον, τήν θερμότητα καί τό

ψῦχος νά κάμνουν ὅ,τι θέλουν μαζί των, αὔξοντα ἕκαστον κατά τήν ἴδιαν των φύσιν, τοῦτο ἀκριβῶς συμβαίνει καί μέ τά τέκνα τοῦ Θεοῦ».

*

Ἐκ τῶν Ἑλλήνων φιλοσόφων δύο ἀξίζει νά μνημονευθοῦν. Θεόφιλος ὁ Καΐρης καί Βραΐλας Ἀρμένης. Ὁ πρῶτος δύναται νά θεωρηθῆ ὡς ὁ ἰδρυτής τῆς νεωτέρας θεοσοφίας, διότι ἐν Ἀγγλία εὐρισκόμενος πολύ πρό τῆς Μπλαβάτσκου συνέστησε τό 1833 τόν ἐν Λονδίῳ «Ἑλληνικόν σύλλογον τῆς Θεοσοφίας» ἐν συνεργασία μετά τῶν ἐκεῖ ἐγκατεστημένων ὁμογενῶν Γεωργίου καί Λασκάρως Λασκαριδου καί τοῦ Κασσαβέτη.

Ὁ Καΐρης τήν Θεοσοφίαν ἀπεκάλει καί Θεοσεβείαν, ὑπεδήλου δέ δι' αὐτῆς τήν ἐπιστήμην τῆς φύσεως, ἡ ὁποία ἀπορρέει ἐκ τοῦ Θεοῦ. Ὁ Θεός κατά τās φιλοσοφικάς θεωρίας αὐτοῦ, ἦτο τό ὑπέρτατον ὄν, τό πανταχοῦ παρόν καί διέπον τās δυνάμεις τοῦ Σύμπαντος, ὅπερ ἀποκαλύπτεται εἰς πάντα λογικόν ἄνθρωπον, ἐπιχειροῦντα νά ἐρευνήσῃ τά καθ' ἑαυτόν.

Ὅταν ὁ ἄνθρωπος γνωρίσῃ τί αὐτός ὁ ἴδιος εἶναι, τότε θά δυνηθῆ νά εὔρῃ τούς νόμους, τά στοιχεῖα καί τās δυνάμεις, αἰτινες διέπουν τόν κόσμον.

Θεός λοιπόν, Κόσμος καί Ἄνθρωπος, εἶναι αἱ τρεῖς λέξεις εἰς τās ὁποίας συνοψίζεται ἡ διδασκαλία τοῦ Καΐρη, ἡ ἀσχολουμένη περί τήν ἐρευναν τῆς ἀληθείας ἐπί τῆ βάσει τῆς περὶ τό κρίνειν καί διανοεῖσθαι ἐλευθερίας, ἣν ὁ ἰδρυτής τῆς Θεοσεβείας, ἐθεώρει σύμφυτον πρός τήν φύσιν τοῦ ἀνθρώπου. Τέλος ἡ θεοσεβεία ἀρνεῖται πᾶσαν ὑπερφυσικὴν ἀποκάλυψιν ἐπί τῆς φυσικῆς ἀποκαλύψεως καί τοῦ ὀρθοῦ λόγου.

*

Εἴκοσι περίπου ἔτη μετά τόν Καΐρη, ἀνεφάνη ὁ Βραΐλας Ἀρμένης, ὅστις τήν θεοσοφίαν ἐθεώρησεν ὡς ἀπαραίτητον κλάδον τῆς φιλοσοφίας.

Κατά τόν Βραΐλαν Θεοσοφία εἶναι ἡ διὰ τῶν νοητικῶν δυνάμεων μελέτη τῆς θείας φύσεως. Οὐδέν δέ μέρος τῆς φιλοσοφίας εἶναι πλήρες ἄνευ θεοσοφίας. Ἡ ἐννοια τοῦ ἀπείρου εἶναι ἡ ὑψίστη, εἰς ἣν φθάνει ὁ ἄνθρωπος διὰ τῆς ψυχολογίας, λογικῆς, αἰσθητικῆς κ.λπ.

Ὁ ἄνθρωπος ἀδυνατεῖ μὲν διὰ τήν πεπερασμένην αὐτοῦ φύσιν νά φθάσῃ τελείως τήν ἀπόλυτον ἀλήθειαν, δύναται ὅμως, διαδοχικῆ τινι καί βαθμιαία ἐπιδόσει, νά ἐπιτύχῃ σχετικῆς αὐτοῦ

καταλήψεως, εἰς τὴν ὁποῖαν ἄγει ἡ ὀρθὴ χρῆσις τῆς παρατηρήσεως. Αὐτὴ ἀπαλλάσσει τὸν ἄνθρωπον ἐκ τῆς ἀπάτης τῶν αἰσθήσεων καὶ τῆ βοήθεια τοῦ νοῦ προσποιεῖ τὴν πραγμάτων τῆς τε ἠθικῆς καὶ ὑλικῆς δυνατῆς τελειώσεως.

Ἡ ἔννοια τοῦ ὄντος κατ' αὐτὸν εἶναι πρώτη, ἀπλουστάτη, γενικωτάτη, ἀναγκαῖα καὶ ἐμφυτος, περιλαμβάνει δὲ πέντε στοιχεῖα, τὰ ὁποῖα καὶ συμβεβηκότα ὁ φιλόσοφος ἀποκαλεῖ.

Ἡ συνένωσις τῶν στοιχείων τούτων ἀποτελεῖ τὴν ἁρμονίαν, τῆς ὁποίας συνέπεια εἶναι τῆς τάξεως τοῦ παντός.

Ὁ Βραῖλας διακρίνει εἰς τὸ Σύμπαν τρεῖς διακεκριμένας ὑποστάσεις: τὸ Ἐγώ, τούτεστι τὸν ἄνθρωπον, τὸν κόσμον καὶ τὸν Θεόν.

Εἰκοσαετίαν περίπου μετὰ τὸν Βραῖλαν, ἀνεφάνη ἡ Μπλαβάτοκυ. Αὐτὴ περισυνέλεξε τὰ διδάγματα τῆς Θεοσοφίας, ὅπως τὰ εὖρεν καὶ τὰ ἔφερεν εἰς τὴν ὑποφέρουσαν ἀνθρωπότητα, ἐλπίζουσα ὅτι οὕτω συντελεῖ εἰς τὸ νὰ ἐλαττώσῃ τὴν δυστυχίαν τοῦ κόσμου. Οὐδέποτε ἐκαυχῆθη ὅτι αὐτὴ ἐπενόησε τὰ διδάγματα τῆς θεοσοφίας, τὰ ὁποῖα εἶναι τὸσον παλαιά, ὅσον καὶ ὁ κόσμος, ἀλλ' αὐτὴ ἀνέσυρε τὸν πέπλον δι' ἡμᾶς καὶ μᾶς παρουσίασε τὸ εὐρύ, ὑψηλὸν καὶ αἰώνιον μέλλον. Αὐτὴ μᾶς ὑπέδειξε τὴν ἀτραπὸν, τὴν ὁποῖαν πρέπει νὰ ἀκολουθήσωμεν, διδάξασα ὅτι ὁ ἄνθρωπος εἶναι μικρογραφία τῆς Θεότητος καὶ μόνον διὰ τῆς γνώσεως τῆς αὐτοῦ ὑποστάσεως δύναται πνευματικῶς ν' ἀναγεννηθῇ.

Γνωρισθεῖσα ἐν Νέα Ἰόρκη μετὰ τοῦ συνταγματάρχου Ὀλκοττ συνέστησε τὴν 17ην Νοεμβρίου 1875 τὴν πρώτην θεοσοφικὴν ἐταιρίαν, τῆς ὁποίας βραδύτερον τὴν ἔδραν μετέφερον ἐκ Νέας Ἰόρκης εἰς τὰς Ἰνδίας. Τῆς ἐταιρίας αὐτῆς τριπλοῦς ἦτο ὁ σκοπός:

I.— Σχηματισμὸς πυρηνος παγκοσμίου ἀδελφότητος ἀνευ διακρίσεως φυλῆς, πίστεως, τάξεως, γένους, χρώματος κ.λπ.

II.— Ἐνθάρρυνσις τῆς συγκριτικῆς μελέτης τῶν θρησκευτικῶν, φιλοσοφικῶν καὶ μυσταγωγικῶν συστημάτων.

III.— Μελέτη τῶν ἀνερμηνεύτων νόμων τῆς φύσεως καὶ ἀφύπνισις τῶν λανθανουσῶν δυνάμεων τοῦ ἀνθρώπου.

Ὁ πρῶτος σκοπὸς προϋποθέτει ἀναγκαίαν ἀλληλεξάρτησιν τῶν ὄντων ἀπὸ τῆς ἀρχικῆς μονάδος.

Ὁ δεῦτερος σκοπὸς προτίθεται νὰ μᾶς ὠθήσῃ πρὸς εὖρεσιν τῶν κοινῶν στοιχείων ὅλων τῶν συστημάτων καὶ διδάσκει ἡμᾶς ὅτι τὰ μεγάλα συστήματα τοῦ κόσμου προήλθον ἀπὸ τὴν αὐτὴν

πηγήν, τῆς ὁποίας ἐκδηλώεις εἶναι αἱ θρησκείαι, τὰ μυστήρια καὶ αἱ φιλοσοφικαὶ παραδόσεις ἐκάστου ἔθνους.

Ὁ τρίτος σκοπὸς μᾶς δεικνύει ὅτι μελετώντες τὸ ἐν ἡμῖν οἰκοῦν πνεῦμα διὰ τῆς μεθόδου τῆς ἐκ τῶν γνωστῶν πρὸς τὰ ἄγνωστα, δυνάμεθα νὰ γνωρίσωμεν τὰ ἀόρατα διὰ τῶν ἐν τῷ κόσμῳ ὀρατῶν.

Ἴνα δὲ καταστῇ δυνατόν τοῦτο, ὁ ἄνθρωπος ὀφείλει νὰ μνηθῆ εἰς τοὺς νόμους τῆς φύσεως, τοὺς διδάσκοντας ὅτι τὸ ἀόρατον ἀρχέτυπον εὐρηται ἐν αὐτῇ τῇ φύσει, τῆς ὁποίας τὰ μυστήρια ἀποκαλύπονται μόνον εἰς ἐκεῖνον, ὅστις δύναται νὰ ἐξεύρη τὴν λύσιν τῶν ἀκολούθων προβλημάτων:

Ποῖος εἶναι ὁ ἄνθρωπος, ὁ κόσμος καὶ ὁ Θεός.

Τίνες σχέσεις καὶ νόμοι διέπουν τοὺς τρεῖς.

Πόθεν, πῶς καὶ διατί ἐγένοντο καὶ ποῖον τὸ μέλλον αὐτῶν.

Κατὰ τὴν Θεοσοφίαν, ὁ ἄνθρωπος εἶναι ἀφθαρτον ὄν θείας καταγωγῆς, δεκτικὸν ἀπείρου τελειοποιήσεως.

Εἶναι προῖον ὄντος διανύσαντος τὸν ὀρυκτὸν, φυτικὸν καὶ ζωικὸν βίον καὶ ἐξελιχθέντος εἰς ἄνθρωπον.

Μέλλει δὲ νὰ προαχθῆ εἰς ἀνώτερον πεδῖον καὶ ἐκεῖ νὰ διανύσῃ ἐκ νέου τὰ περὶ ὧν ὁ λόγος στάδια, λόγω τῆς ἀνεξαντλήτου δημιουργικότητος, τῆς εὐρισκομένης ἐν λανθανούσῃ καταστάσει καὶ ἀναμενούσης ἀνάπτυξιν καὶ χρησιμοποίησιν ἐν τῷ ἔργῳ τῆς κοσμικῆς ἐξελιξεως.

Ἴνα ὁμως τοῦτο ἐπιτευχθῆ, ὀφείλει ἡ ἀνθρωπότης νὰ κατανοήσῃ τὴν παντοδυναμίαν τῆς ἀγάπης, ἡ ὁποία πρέπει νὰ συνδέει ὅλα τὰ ὄντα, διότι αὐτὴ εἶναι ἡ συντελοῦσα πρὸς τελειοποίησιν των.

Ὁ ἄνθρωπος κατὰ τὴν θεοσοφίαν, ἀποτελεῖται ἐκ τριῶν στοιχείων, ἐκ τοῦ φθαροῦ σώματος, τῆς ἀφθάρτου ψυχῆς καὶ τοῦ πνεύματος.

Τὸ σῶμα σύγκεται ἐκ τριῶν φθαρτῶν περιβλημάτων.

I.— Τοῦ ὀρατοῦ ἢ ὑλικοῦ φυσικοῦ σώματος.

II.— Τοῦ αἰθερίου ἢ ἀστροικοῦ σώματος, τὸ ὁποῖον ὑφίσταται πρὸ τῆς γεννήσεως τοῦ ὀρατοῦ καὶ ἀποθνήσκει μετὰ τὸν θάνατον του.

Τοῦτο εἶναι ἐλαστικόν, αὐξομειοῦται κατὰ τὰς περιστάσεις καὶ ἀφίνει ἐνίοτε ἀπομακρυνόμενον τὸ σῶμα ἐν ληθάργῳ.

Τὸ τρίτον στοιχεῖον, τὸ νοητὸν εἶναι διάχυτον εἰς τὴν φύσιν καὶ χρησιμεύει ὡς ἐστία διοχετεύσεως τῆς ζωτικότητος εἰς τὸ αἰθέριον σῶμα.

Ἡ ψυχὴ εἶναι ἄφθαρτος, σύγκειται δὲ καὶ αὐτὴ ἐκ τριῶν στοιχείων τῆς κυρίας ψυχῆς, καὶ δύο περιβλημάτων ἐνός ἐσωτερικοῦ καὶ ἐνός ἐξωτερικοῦ. Καὶ ἡ μὲν κυρίως ψυχὴ ἀποτελεῖ τὸ ἐγὼ τοῦ ἀνθρώπου, τὴν ἀτομικότητά του, χάρις εἰς τὴν ὁποίαν διαχωρίζεται ὁ ἄνθρωπος εἰς ζωῶδη καὶ πεπολιτισμένον.

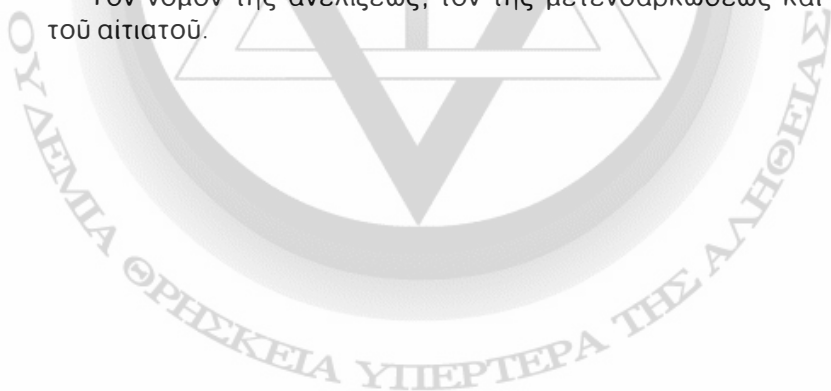
Τὸ ἔσω πρόβλημα εἶναι ἡ ἐστία ἰδιοτήτων τοῦ ἀνθρώπου καὶ τὸ ἔξω ἡ ἐστία τῶν ἐνστικτῶν, τῶν ὀρέξεων καὶ τῶν ἐπιθυμιῶν.

Τὸ πνεῦμα εἶναι τὸ συνδέον τὸν ἄνθρωπον πρὸς πᾶσαν ἄλλην ὑπαρξιν. Εἶναι δὲ ἄφθαρτον, ἀδιαίρετον καὶ ἐνιαῖον.

Ὡς ὁ ἄνθρωπος, οὕτω καὶ ὁ κόσμος ὑποδιαιρεῖται εἰς ἐπτὰ πεδία, τὰ ὁποῖα εἶναι ἀντίστοιχα πρὸς τὴν ἑπταπλὴν φύσιν τοῦ ἀνθρώπου. Οὕτω ἔχομεν τὸ φυσικὸν πεδῖον ἀντιστοιχοῦν πρὸς τὸ ὀρατὸν σῶμα, τὴν καμαλόκα, πρὸς τὴν πνοὴν τῆς ζωῆς, τὸ νοητικὸν ἀντιστοιχοῦν πρὸς τὴν κυρίως ψυχὴν, τὸ δεβαχὰν ἀντιστοιχοῦν πρὸς τὸ ἔξω περίβλημα τὸν θυμάνθρωπον, τὸ ἐνορατικὸν ἢ Βουδδικὸν ἀντιστοιχοῦν πρὸς τὸ ἔσω περίβλημα, τὸν θε-ἄνθρωπον καὶ τὸ νιρβανικὸν ἢ πνευματικὸν πρὸς τὸ πνεῦμα.

Τῶν κόσμων τούτων ὑπερέχει ὁ τοῦ λόγου, ὅστις περικλείει ἐν ἑαυτῷ τὸ πᾶν καὶ μᾶς διδάσκει ὅτι τὸ Σύμπαν διέπεται ὑπὸ νόμων αἰώνιων καὶ ἀναλλοιώτων. Οἱ νόμοι οὗτοι μᾶς δεικνύουν τὰς σχέσεις τοῦ ἀπείρου καὶ πεπερασμένου καὶ συνοψίζονται εἰς τρεῖς κυρίως.

Τὸν νόμον τῆς ἀνελιξέως, τὸν τῆς μετενσαρκώσεως καὶ τὸν τοῦ αἰτιατοῦ.

ΣΠΕΡΜΑΤΙΚΗ ΣΚΕΨΗ ΕΙΝΑΙ...

Του ΠΑΝ. Δ. ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ

«Έχει ή ψυχή λόγον ός έαυτόν αύξει» (ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΣ)

- 1.- Κάτι πού νά παράγει τόν έαυτό του και νά τόν πολλαπλασιάζει.
- 2.- Κάτι στό όποιο νά δώσουμε μιά κυκλική κίνηση, γιά νά επανέρχεται εκεί από όπου ξεκίνησε, διαρκώς φωτιζόμενο και μεταμορφωνόμενο.
- 3.- Μιά κίνηση μέσα στό άστρικό έπιταχύνεται, φωτίζεται και μεταμορφώνεται. Κατόπιν τούτου πρέπει νά δημιουργούμε κάτι μέσα στό άστρικό πεδίο, γιά νά πολλαπλασιάζεται και ένδυναμώνεται, μέ τό πέρασμα του χρόνου, αυτόματα, σε μιά μεταμόρφωση, όχι μόνο ποσοτική, αλλά και ποιοτική, φωτοβόλο.
- 4.- Η προσθήκη, στό άστρικό πεδίο, είναι πολλαπλασιασμός και ή ύψωση του πολλαπλασιασμού, στό πνευματικό πεδίο, είναι γεωμετρική πρόοδος (2, 4, 16, 256, 65336 κ.ο.κ.) πού παράγει ανάλογες δονήσεις άκτινοβόλες μέ ανάλογα πνευματικά άποτελέσματα.

Ἐκείνη ἡμέρα τοῦ Λευκοῦ Λωτοῦ στήν Θεοσ. Ἐταιρεία

8 Μαΐου 1991

ΧΡ. ΚΑΜΑΡΩΤΑΚΗΣ

Ἄδελφέ Πρ/δρε, Ἄδελφοί μου.

Ἀπόψε ὅπως κάθε χρόνο εορτάζουμε σεμνά καί ταπεινά τήν επέτειο τοῦ Λευκοῦ Λωτοῦ πού ἔχει καθιερωθεῖ εἰς μνήμην τῆς ἀλησμόνητης ἀδελφῆς μας Ε.Π. Μπλαβάτοκυ. Ἦδη συνεπληρώθη ἀκριβῶς ἕνας ὀλόκληρος αἰώνας ἀπό τήν ἡμέρα ἐκείνη πού ἡ ἀείμνηστος ἀδελφή μας ἐγκατέλειψε τόν γήϊνο κόσμον. Ψυχή ὠριμη καί καλλιεργημένη ἡ ἐκλεκτή ἀδελφή μας, ἀσχολήθη μέ ζῆλον ἀπό νεαρᾶς ἡλικίας στήν ἔρευνα τῆς ἀληθείας καί ἀφιέρωσε τή ζωή της πρὸς τόν σκοπό αὐτόν.

Τό ἄμεσο ἐνδιαφέρον της περιστράφη πρὸς τίς ἀπόκρυφες ἐπιστῆμες, διότι σ' αὐτές βρῆκε τίς σωστές ἀπαντήσεις στά ἐρωτήματα πού τήν ἀπασχολοῦσαν. Οἱ ἀντιλήψεις πού διεμόρφωσε ἀπό τήν ἔρευνα τοῦ ἀοράτου κόσμου, ὅπως ἦταν φυσικό τήν ἔφεραν ἀντιμέτωπη μέ τούς ὑλιστές τῆς ἐποχῆς της, τίς θεωρίες τῶν ὁποίων κατέρριψε ἀποδείξας διά σοβαρῶν πειραμάτων, ὅτι ἐκτός τοῦ φυσικοῦ κόσμου ὑπάρχουν παράλληλα καί ἄλλοι λεπτότεροι κόσμοι ἐντός τῶν ὁποίων ὑπάρχουν καί ζοῦν αἰὲς ὀντότητες. Οἱ κόσμοι ὅμως αὐτοί πού ἦσαν οἰκεῖοι καί γνώριμοι εἰς αὐτήν, διά τό πλῆθος τῶν ἀνθρώπων ἦσαν ἄγνωστοι. Διατί ἡ ἐμβέλεια τῶν κοινῶν αἰσθητηρίων καί τοῦ νοῦ δέν ἐπεκτείνεται πρὸς αὐτούς.

Ἄπ' ὅτι εἶναι γνωστόν ἡ Ε.Π. Μπλαβάτοκυ ἐγεννήθη στό Ἐκατερινουπόλιν τῆς Ρωσσίας τό 1831 καί ἀπεβίωσε εἰς Λονδίνο στίς 8 Μαΐου 1891 σέ ἡλικία 60 ἐτῶν. Τό 1848 σέ ἡλικία μόλις 17 ἐτῶν παντρεύτηκε τόν 70χρονο Στρατηγό Μπλαβάτοκυ. Ὁ γάμος ὅμως αὐτός διελύθη ἀμέσως, διότι ἡ Μπλαβάτοκυ φύση ἐλεύθερη καί ἀνεξάρτητη δέν μπορούσε ν' ἀνεχθεῖ μιὰ τέτοια παράλογη σχέση. Ἔτσι ἐγκατέλειψε ἕνα βράδυ τόν σύζυγό της καί ἔφυγε ἀπό τήν πατρίδα της. Καθοδηγούμενη ἀπό μιὰ ἐσωτερική φωνή ταξίδευσε σ' ὅλο τόν κόσμο σπουδάζων καί μελετῶν τήν ζωὴν καί τίς παραδόσεις τῶν λαῶν. Ἡ Ἰνδία καί τό Θιβέτ ἦσαν οἱ χώρες ἐκεῖνες πού περισσότερο ἀγάπησε, διότι σ' αὐτές βρῆκε τά στοιχεῖα πού συνθέτουν τό πραγματικό νόημα τῆς Θρησκείας, τῆς Φιλοσοφίας, καί τοῦ Μυστικισμοῦ πού διεμόρφωσαν καί ὀλοκλήρωσαν τό ἰδεολογικό της πιστεῦω τό ὁποῖο

έπαιξε αποφασιστικό ρόλο στην μετέπειτα ζωή της. Σ' αυτές τις χώρες συνήνησε τους Μύστες και διδασκάλους που την διδάξαν και ποδηγέτησαν στην θείαν γνώσιν ή Θεία Σοφία. Τό 1874 μ' έντολή των άοράτων όδηγών της ήλθε στην Άμερική, στο Βέρμοντ και έπεσκέφθη τό κτήμα των άδελφών Έντυ όπου έλάμβαναν χώρα περιεργα ψυχικά φαινόμενα, τά όποια είχαν προκαλέσει δυνατή αίσθηση στην κοινή γνώμην. Έκει θεία τή μοίρα συναντήθη με τόν έν άποστρατεία Συντ/χην Όλκοτ άνταποκριτήν τής εφημερίδος Έλιος. Αύτή ή συνάντηση πού δέν ήταν τυχαία, αλλά προκαθορισμένη από τους Διδασκάλους τής Σοφίας έπαιξε αποφασιστικό ρόλο στην μελλοντική τους συνεργασία πάνω στα θέματα των ψυχικών έρευνών. Τό πλήρωμα του χρόνου είχε φθάσει... ή Ε.Π. Μπλαβάτσκυ μαζί με τόν Όλκοττ και μερικούς άλλους πιστούς ίδρυσαν τήν 17ην Νοεμβρίου 1875 εις Νέαν Υόρκην τήν Θεοσοφικήν Έταιρεία. Ένας από τους τρεις σκοπούς πού έθεσαν οι ίδρυτές στό καταστατικό τής Έταιρείας ήταν «Ή έρευνα των άνερμηνεύτων νόμων τής φύσεως και των λανθανουσών δυνάμεων του άνθρώπου».

Στήν επέτειο αύτή θ' άσχόληθώ δι' όλίγων με τόν σκοπό αύτό πού σχετίζεται άμεσα με τό επίκαιρο θέμα των άποκρύφων έπιστημών, τό όποιο ήταν προσφιλές στην Ε.Π. Μπλαβάτσκυ.

Θά πρέπει όμως νά πούμε και νά τονίσουμε προς άρσιν πάσης παρεξηγήσεως ότι ή Θεοσοφική Έταιρεία δέν είναι άπλώς μία σχολή άποκρυφισμού και μαγείας, αλλά κατά κύριον λόγον ένα σύστημα έσωτερικής γνώσεως και ήθικης έξασκήσεως. Δι' αύτό άλλωστε και προέχει ή δημιουργία πυρηνος παγκοσμίου άδελφότητος χωρίς διάκριση φυλής, πίστεως, φύλου, τάξεως ή χρώματος, και ή συγκριτική έρευνα των Θρησκειών και τής Φιλοσοφίας πού έπεται ή έρευνα των άποκρύφων δυνάμεων τής φύσεως και του άνθρώπου.

Ή Ε.Π. Μπλαβάτσκυ παρ' όλο τό ένδιαφέρον της προς τόν άποκρυφισμό, διατηρούσε έντούτοις πολλές έπιφυλάξεις, διότι έγνώριζε έξ' ιδίων τήν θετική και άρνητική του πλευρά.

Ήδη από τό 1871 όταν πήγε στό Κάιρο, εκεί διά πρώτην φοράν έθεσε τις βάσεις μιās Έταιρείας πού είχε ως άντικειμενικό σκοπό τήν έρευνα του Πνευματισμού διά νά άποκαλύψει όπως είπε τις άπάτες του, τις όποιες έγνώριζε εκ πείρας και διά νά θέση τά διάφορα φαινόμενα σε καθαρώς έπιστημονική βάση. Άργότερα στό κλειδί τής Θεοσοφίας έγραψε τά έξής. «Θέλω νά με καταλάβετε. Δέν είμαι ένάντια στον πραγματικό Πνευματισμό, αλλά στό σύγχρονο ρεύμα πού πήρε αύτό τό όνομα στην έτσι

ονομαζομένη φιλοσοφία πού έφευρέθηκε διά νά έξηγήση αυτά τά φαινόμενα». Καί προσθέτει. «Ή Θεοσοφία είναι ό γνήσιος Πνευματισμός. Ή σύγχρονος κίνηση μέ τόν τίτλο Πνευματισμός δέν είναι παρά υπερβατικός ύλισμός».

Εΐναι αλήθεια ότι ή Μπλαβάτσκι έγαλουχίσθη άρχικώς στήν φιλοσοφία του Πνευματισμού αλλά δέν στάθηκε σ' αυτόν. Προχώρησε θαρετά σέ άλλα πεδία γνώσεως και άξιώθη νά προσεγγίσει τά θεία όντα τούς Διδασκάλους τής Σοφίας μετά τών όποίων είχε άμεσον έπαφή και συνεργασία. Άπό αυτούς ένεπνεύσθη και όραματίσθη τήν θεία Άλήθεια πού πλημμύρισε τήν ψυχήν και τό πνεύμα της. Τήν αλήθεια αυτή κατόπιν έντολής τών Διδασκάλων της μετέδωσε πρός όλο τόν κόσμο και άποκάλυψε εις τούς πολλούς ό,τι ήταν προορισμένο διά τούς όλίγους. Ή μετέπειτα Πρ/δρος τής Θεοσοφικής Έταιρείας Άννι Μπέζαντ τότε μαθήτριά της έλεγε, ότι «ή Ε.Π. Μπλαβάτσκι μέ τις ικανότητες πού είχε απέδειξε τήν ύπαρξη πνευματικού κόσμου, ενός κόμου πού ή έπιστήμη δέν μόρεσε άκόμη ν' ανασύρει τό μαγικό πέπλο του». Ένας βιογράφος της μεταξύ άλλων έγραψε. «Ή γυναίκα αυτή ήταν ένας Γλάδστων στήν εύφράδεια και ένας θηλυκός Καλιόστρο στήν Μαγειαν». Μερικοί είπαν ότι ή γέννησί της άναμένετο διατί τό είχαν αναγγείλει προφητές άπό τήν μακρινή Άνατολή. Τά όσα κατά καιρούς είπε και έγραψε σέ περιοδικά και βιβλία δέν ήσαν άπλές θεωρίες και διανοητικά συμπεράσματα, αλλά προϊόν μεταφυσικής έμπειρίας. Διά ν' άποκτήσουμε και μεΐς τήν έμπειρία αυτή έργον δύσκολο και μακρόπνοο κατ' ανάγκη θά πρέπει κάποτε νά στρέψουμε τήν μελέτη και έρευνά μας πρός τις άπόκρυφες έπιστήμες, οί όποιες όμως άς μή ξεχνούμε ύποκρύπτουν κινδύνους πού δέν μπορούμε άμύητοι όντες ν' άποφύγουμε. Δι' αυτών τών έπιστημών άνάλογα τής κλήσεως ή τής άκτίνας πού άνήκουμε, δυνάμεθα μέ τήν πάροδο του χρόνου νά εισχωρήσουμε στα μυστήρια τής φύσεως, αλλά και του άνθρώπου, άφοϋ προηγουμένως τυχουμε τής δέουσας προπαρασκευής. Μέ τήν μικρά αυτή όμιλία, δέν σκοπεύω ν' άσχοληθώ μέ τό θέμα τών άποκρύφων έπιστημών τό περιεχόμενο τών όποίων είναι άρκετά έκτεταμένο και δυσχερές.

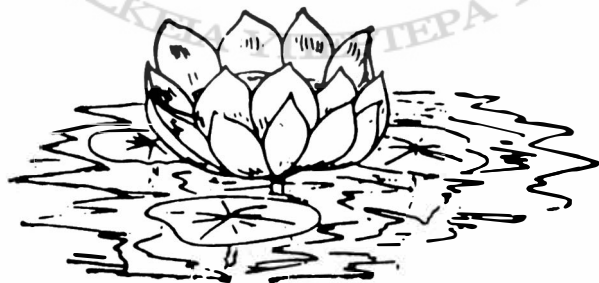
Πρόθεσις μου έν προκειμένω είναι όχι άπλώς νά σάς ένθαρρύνω εις έρευνα και μελέτη αυτών, αλλά προπαντός νά σάς καταστήσω ει δυνατόν προσεκτικούς, διότι καθώς νομίζω ή έπιπόλαια άπασχόλησις του Θεοσόφου μέ αυτές είναι λίαν επικίνδυνη διά τήν σωματικήν και ψυχικήν του ύγείαν. Κατά καιρούς πολλοί άπό τούς έρευνητές παρεσύρθησαν και άκολούθησαν μία ή πε-

ρισσότερες έξ αυτών τών ἐπιστημῶν πρὸς ἱκανοποίηση κυρίως τῶν ἀναγκῶν τῆς προσωπικότητος καὶ ἐπλήρωσαν ἀκριβὰ δι' αὐτό ὅπως ὁ Φαέθων, ὁ Ἴκαρος, ὁ μαθητευόμενος μάγος, ὁ Λούκιος ἢ Ὀνος, καὶ ὁ Φάουστ τοῦ Γκαίτε. Διότι μὴ γνωρίζοντες ἐπαρκῶς τὶς δυνάμεις τῶν ἀνωτέρων πεδίων τῆς φύσεως, εἰσήλθαν λάθρα εἰς αὐτὰ καὶ ἐπῆσαν θύματα τῶν παγίδων πού περικλείουν.

Ὁ ἄνθρωπος πού δὲν ἔτυχε μνητικῆς ἀγωγῆς καὶ παιδείας, μοιραίως τρέπεται πρὸς τοὺς κατώτερους κόσμους μὲ τοὺς ὁποίους ἐπικοινωνεῖ καὶ συντονίζεται διὰ τῶν ἐσωτερικῶν του δυνάμεων. Κατὰ τὴν ἐσωτερικὴ παράδοση, δύο εἶναι οἱ δρόμοι πού ἀκολουθοῦν κατ' ἀρέσκειαν οἱ παντὸς εἶδους ἐρευνητὲς τῆς ἀληθείας. Ὁ ἓνας ἀπ' αὐτοὺς ὀδηγεῖ τὸν ἄνθρωπο στὴν ἀλήθεια καὶ ὁ ἄλλος πρὸς τὴν πλάνην. Νομίζω ὅτι ἐκεῖνο πού ἀκολουθοῦν τὸν δρόμο πρὸς τὶς ἀπόκρυφες ἐπιστῆμες χωρὶς τὴν δέουσα προπαρασκευὴ τους καὶ κάθαρση, βαδίζουν ἐν ἀγνοίᾳ τους στὸν λαβύρινθο τοῦ παραλογισμοῦ καὶ τῆς συγχίσεως. Ὁ δρόμος πού θὰ μᾶς φέρει πρὸς τὴν πηγὴ τοῦ φωτός καὶ τῆς ἀληθοῦς γνώσεως εἶναι ὁ μυσταγωγικὸς ὁ ὁποῖος σταδιακὰ προετοιμάζει τὸν ἄνθρωπο ὅπως συναποκτήσῃ τὴν ἀγιότητα. Ἀδελφοί μου σκοπὸς κάθε εἰλικρινά σκεπτομένου ἀνθρώπου θὰ πρέπει νὰ εἶναι ἡ ἀναζήτησις τῆς ἀληθείας παντοῦ καὶ πάντοτε. Ἡ ἀλήθεια ὅμως αὕτη εἶναι κάτι τὸ πολὺ μεγάλο, καὶ διὰ νὰ τὴν κατανοήσουμε ὀφείλουμε νὰ γίνουμε μαθητὲς, ἀγωνιζόμενοι ἐναντίον τῶν ἰδίων ζωικῶν ἐνστικτῶν τῆς προσωπικότητος. Ὅσοι κατῶρθωσαν νὰ κυριαρχήσουν ἐπὶ τῆς ὑλικῆς των φύσεως ἐδέχθησαν ἐκ τοῦ θείου κόσμου δέσμες πνευματικοῦ φωτός. Διότι χωρὶς τὴν καθυπόταξιν τῶν παθῶν «τὸ καθαρὸν δὲν ἄπτεται τοῦ ἀκαθάρτου διότι τοῦτο οὐ θεμιτὸν εἶναι» ὅπως λέγει ὁ Πλάτων. Ἄς στρέψουμε λοιπὸν ὅσο εἶναι καιρὸς τὸ ἐνδιαφέρον μας, ὄχι βέβαια πρὸς τὰ ἐπικίνδυνα πειράματα τοῦ ἀποκρυφισμοῦ πού ἐντυπωσιάζουν, τοὺς ἀφελεῖς ἀλλὰ στὴν ἀσκησιν τῆς ἀρετῆς διὰ νὰ καταστοῦμε ἱκανοὶ ὅπως ὁ Ἡρακλῆς καὶ ἀξιωθῶμε τοῦ πνευματικοῦ Ὀλύμπου. Διότι σύμφωνα μὲ τὴν ἐσωτερικὴ παράδοση, ὁ ἐξαγνισμὸς διὰ τῆς ἀρετῆς προηγεῖται τοῦ φωτισμοῦ. Οἱ πειραματικὲς ἐμπειρίαι διὰ τὴν ψυχὴν εἶναι κύμβαλα ἀλλαλάζοντα πού παραποιοῦν τὸ ἀνθρώπινο πνεῦμα μὲ τὸ θόρυβο πού δημιουργοῦν καὶ τὸ ἀποπροσανατολίζουν ἀπὸ τὸν ἀντικειμενικὸ του σκοπὸ. Τὸ εἶδος τῆς γνώσεως αὐτῆς πού προέρχεται ἀπὸ τοὺς κατώτερους κόσμους εἶναι ἀμφιβόλου ποιότητος καὶ λιαν παραπλανητικὸ. Οἱ Διδάσκαλοι μᾶς λέγουν ὅτι οἱ γνώσεις πού προέρχονται ἀπὸ τὸν

άστρικό και νοητικό κόσμον δέν είναι μόνον άπατηλές, αλλά συγχρόνως και πολλαπλώς επίζημιες. Διότι ή πλάνη είναι τό στοιχείο πού διάχυτα κυριαρχεί και δεσπόζει στους κόσμους αυτούς. Η έσωτερική παράδοση είναι διά μās ή μόνη συνταγή διά νά μετατρέψουμε ώς άλλοι άλχημιστές τόν μόλυβδον τής κακίας εις χρυσόν αγάπης. Διά του τρώπου αυτού πού είναι ό μόνος ένδεδειγμένος και άσφαλής, άφυπνίζονται σταδιακά χωρίς τόν κίνδυνο οι λανθάνουσες ιδιότητες και δυνάμεις, οι όποιες ανάλογα μέ τήν ψυχική ώριμότητα του μαθητου οδηγούν αυτόν εις ειδικευση πάνω στις άπόκρυφες έπιστήμες. Χωρίς τήν προϋπόθεση αυτή είναι καλύτερα ν' απέχουμε από τήν πρακτική έρευνα του άποκρυφισμού. Ή επίδιωξις του μαθητου όπως γνωρίση άμεσα τόν άόρατο κόσμο χωρίς νά έχει τό ανάλογο ήθικό υπόβαθρο, θά τόν οδηγήση στην τρέλλα ή στον θάνατο. Χωρίς τόν ένάρετο βίο πού οδηγεί στην κάθαρση, τό σκότάδι πού μās περιβάλλει γίνεται πυκνότερο και ή ψυχή τυφλώνεται.

Άς έχουμε υπ' όψιν μας ότι ό έξαγνισμός είναι τό πρώτο σκαλοπάτι στό δρόμο τής μαθητείας και ό φωτισμός τό δεύτερο και ή σειρά δέν αλλάζει.

«ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΛΕΥΚΟΥ ΛΩΤΟΥ»

Γ. ΣΙΒΡΗ

Ἄδελφοί μου,

Ἡ ἐφετινὴ εὐρτή τοῦ Λευκοῦ Λωτοῦ ἔχει ἓνα ἰδιαίτερο ἐορταστικὸ τόνο, διότι δὲν εἶναι ἀπλῶς μία ἀπὸ τίς πολλές ἐπετεῖους τοῦ θανάτου τῆς Ε.Π.Μ. Συμπληρώνεται μία ἑκατονταετηρίδα ἀπὸ τότε πού ἡ ἀείμνηστος ἰδρύτρια τῆς Θ.Ε. ἔφυγε ἀπὸ τὸν πρόσκαιρο αὐτὸ κόσμο. Ἔτσι τὸ 1991 κηρύχθηκε «Παγκόσμιον ἔτος τῆς Ε.Π.Μ.». Καὶ μὲ τὴν εὐκαιρία αὕτη ὀργανώθηκαν εἰδικὰ προγράμματα καὶ τελετὲς σ' ὅλο τὸν κόσμο.

Ἡ Παγκόσμια Πρόεδρος τῆς Θ.Ε. Radha Burnier ἀναφερόμενη στὸ γεγονός αὐτὸ προέβη στὴν ἐξῆς ἀνακοίνωση:

– «Μία τέτοια σημαντικὴ εὐκαιρία δὲν θὰ πρέπει νὰ προκαλέσει ἀπλῶς ἓνα πρόσκαιρο ἐνθουσιασμό. Μπορεῖ ν' ἀποτελέσει τὴν ἀφορμὴ πρὸς ἀναζωπύρωση τοῦ ἐνδιαφέροντός μας γιὰ τὸ πελῶριο καὶ εὐγενὲς ἔργο τῆς παγκοσμίου ἀναμορφώσεως γιὰ τὸ ὅποιο ἔχει ἰδρυθεῖ ἡ Θ.Ε. Θὰ μπορούσαμε νὰ ἐμβαθύνουμε στὶς βασικὲς φιλοσοφικὲς προτάσεις πού διεκήρυξε γιὰ τὴν κατανόηση τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ Σύμπαντος ὡς ἐπίσης καὶ στὶς ὑψηλὲς ἠθικὲς διδασκαλίες καὶ μᾶς μετέδωσε μέσω τῆς Φωνῆς τῆς Σιγῆς καὶ ἄλλων Συγγραμμάτων. Θὰ μπορούσαμε νὰ κάνουμε μίαν ἰδιαίτερη προσπάθεια γιὰ νὰ βεβαιωθοῦμε ὅτι τὰ κείμενά της ἔχουν γίνει γνωστά ἀπὸ τὸν μεγαλύτερο ἀριθμὸ ἀνθρώπων σὲ ὅσο τὸ δυνατόν περισσότερες γλῶσσες».

Ἡ μεγάλη αὕτη Θεοσοφικὴ Ἐπέτειος συνέπεσε μὲ ἓνα ἄλλο σημαντικότερο γεγονός καὶ συνεκλόνησε τὴν ἀνθρωπότητα. Πρόκειται γιὰ τὴν ἀποκατάσταση τῶν ἀτομικῶν ἐλευθεριῶν στὶς ἀνατολικὲς χῶρες. Ἡ μεγάλη αὕτη ἀλλαγὴ, προκάλεσε, ὅπως ἦταν φυσικὸ, τὸ ἐντονο ἐνδιαφέρον τῆς Θ.Ε. ὄχι ἀπὸ πολιτικῆς ἀλλὰ ἀπὸ πνευματικῆς πλευρᾶς. Ἔσπευσε νὰ δώσῃ τὸ παρόν μὲ τὴν ἐπίσκεψη τῆς Παγκοσμίου Προέδρου Randha Burnier στὴ Μόσχα καὶ τὸ Λένινγκραντ ἀπὸ τίς 14-24 Ἰουνίου 1990.

Ἡ ἐπίσκεψη αὕτη ἐγίνε κατόπιν προσκλήσεως ἀπὸ τὴν Ἐνωσὴ Σοβιετικῶν Συγγραφέων καὶ τὸν Σύνδεσμο «Εἰρήνη διὰ τῆς καλλιεργείας». Ἔτσι τὸ ἐνδιαφέρον εἶναι τώρα ζωντανὸ γιὰ τὴ ζωὴ καὶ τὸ ἔργο τῆς Μαντάμ Μπλαβάτσκου στὴ γενέτειρά της. Ἐνα μεγάλο πορτραῖτο τῆς περιβεβλημένο ἀπὸ ἄνθη στόλιζε τὸ βάθρο στὴν τεράστια αἴθουσα τῆς Ἐνώσεως Σοβιετικῶν Συγγραφέων. Ὁ Πρόεδρος τῆς σκιαγράφησε τὴ ζωὴ τῆς Μπλαβάτσκου,

άνεπτυξε τούς σκοπούς τῆς Θ.Ε. καί καλωσόρισε τὴν Παγκόσμια Πρόεδρο, τῆς ὁποίας ἡ ἐπίσκεψη εἶπε, ἀπετέλεσε ἓνα ἱστορικό γεγονός ὕστερα ἀπὸ μιά περίοδο ἑβδομήντα καί πλέον χρόνων ἀπαγορεύσεως τῶν βιβλίων τῆς καί ἀποκλεισμοῦ τῆς Θ.Ε. ἀπὸ τὴν χώρα πού γεννήθηκε. Τὸ πρόγραμμα τῶν δραστηριοτήτων ἐκτός ἀπὸ τίς διαλέξεις καί τίς συζητήσεις προβλέπει γιὰ τὸ ἔτος τῆς Ε.Π.Μ. τὴν ἀνατύπωση τῆς Ρωσικῆς μεταφράσεως τῆς Μυστικῆς Διδασκαλίας καί τὴν τοποθέτησή τῆς στὶς βιβλιοθήκες καί ἄλλα σημαντικὰ ἰδρύματα τῆς Σοβ. Ἐνωσης. Διεθνεῖς ἐπαφές θὰ ὀργανωθοῦν ὡς μέρος τοῦ προγράμματος γιὰ τὸ 1991 καί ἴσως παρευρεθοῦν ἀντιπρόσωποι ἀπὸ τὴν Ρωσία στοῦ ἐπόμενου Συνέδριου στοῦ ADYAR. Ἐν τῷ μεταξύ μελετᾶται νὰ σχηματισθοῦν ὁμάδες «φίλων τῆς Ε.Π.Μ. στὴ Σ. Ἐνωση γιὰ νὰ μελετήσουν τὴν Θεοσοφία καί τὸ ἔργο τῆς.

Ἐνα ἐλπιδοφόρο νέο ξεκίνημα ἔχει γίνει τοιοιτοτρόπως γιὰ τὴν εὐρύτερη διάδοση τῆς Θεοσοφίας στὴν Ἀνατολικὴ Εὐρώπη. Εἶναι παρήγορο τὸ γεγονός ὅτι ἡ πρωτοβουλία ἔχει προέλθει ἀπὸ τούς ἴδιους οὐς κατοίκους τῆς ἀχανοῦς αὐτῆς περιοχῆς οἱ ὁποῖοι παρέμειναν δυστυχῶς βυθισμένοι στοῦ σκότους τῆς ἀμαθείας τόσο καιρὸ καί διψοῦν τώρα γιὰ πνευματικὴ γνώση. Ἀδελφοί μου, μιά ἀπὸ τίς σημαντικώτερες ἐπαγγελίες τῆς Θεοσοφίας εἶναι ἡ ἐλευθερία τῆς σκέψης καί τοῦ λόγου, ἀγαθὸ τόσο πολῦτιμο, πού στεροῦνται δυστυχῶς πολλοὶ ἄνθρωποι σὲ διάφορα μέρη τοῦ κόσμου. Ἡ ὑποδούλωση πού ἐπιβάλλεται ἀπὸ τὰ ὀλοκληρωτικὰ καθεστῶτα δὲν περιορίζεται μόνον στὴ στέρηση τῆς σωματικῆς ἐλευθερίας, ἀλλὰ ἐπεκτείνεται δυστυχῶς στὴ σκέψη καί τὴν ἔκφραση. Δὲν ὑπάρχει χειρότερη μορφή δουλείας ἀπὸ αὐτή, διότι ἐκτός ἀπ' τὴν σωματικὴ βία, στραγκαλιζεται ἡ ἐλευθέρη βούλησις καί καταδυναστεύεται ἡ σκέψη διὰ τοῦ μηχανισμοῦ τῆς προπαγάνδας. Εἶναι ἀδύνατον νὰ ὑποφιασθοῦμε τὸν τερατώδη τρόπο μὲ τὸν ὁποῖον ἐξυφαίνονται τὰ ἀόρατα δεσμὰ στὴν ἀνθρώπινη διάνοια. Ἀνατριχιαστικὰ στοιχεῖα ἤλθαν στὴ δημοσιότητα προσφάτως γιὰ τὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖον λειτουργεῖ καὶ ἀναπτύσσεται ἡ Ἰσλαμικὴ προπαγάνδα στὴν Περσία. Τὸ 30% τῶν νέων πού στρατεύονται ἔχουν προηγουμένως φοιτήσῃ ἐπὶ 2-4 χρόνια στὴν ἱερατικὴ σχολή. Κυκλοφοροῦν 150.000 περίπου θρησκευτικὰ ἔντυπα. Τέσσερις μεγάλοι ἐκδοτικοὶ οἰκοί, ἀσχολοῦνται ἀποκλειστικὰ μὲ τὴν ἐκτύπωση αὐτῶν τῶν ἐντύπων. Ὑπάρχουν ἀναρρίθμητα τζαμιά καί κτίζονται συνεχῶς νέα. Ὑπάρχουν ἑκατοντάδες ἱερατικὲς σχολές καί ἰδρύονται συνεχῶς καινούργιες. Προετοιμάζεται ἔτσι πυρετωδῶς καί μεθοδικὰ ἓνα νέο δίκτυο

όλοκληρωτισμού με διαφορετικό ιδεολογικό μανδύα σε μία άλλη περιοχή του κόσμου. Οί αδελφοί του σκότους που έδρεύουν στο άσπρικό πεδίο, κατεργάζονται ακατάπαυστα το καταδυναστευτικό για την ανθρωπότητα έργο τους, τό όποϊον σπεύδουν νά εφαρμόσουν οί επί τής γής έκπρόσωποι τους. Ματαιίως προσπαθούν οί άνθρωποι, με τούς διάφορους οργανισμούς, ν' αναχαιτίσουν, με έξωτερικά μέσα, τήν συνεχώς αύξανόμενη απειλή. Δέν είναι τυχαίο που ό Κρισναμούρτι χαρακτήρισε τήν προπαγάνδα ως τό πιό άποτρόπαιο έγκλημα κατά τής ανθρωπότητας, διότι διαστρέφει τήν αλήθεια. Άλλά και ό Πλάτων στην έποχή του, καταγγέλει διά στόματος Σωκράτους ως τούς πλέον φοβερούς και επικίνδυνους εκείνους οί όποϊοι έκ του άφανούς και άπρόσβλητου χαλκεύουν ψευδολογίας και διασπείρουν φήμες οί όποϊες είναι τόσο δύσκολο νά έξαλειφθούν από τό πνεύμα του ανθρώπου στο όποϊον έχουν ριζοβολήσει επί μακρόν. Τοῦτο συμβαίνει διότι ή ανθρώπινη διάνοια, όπως συνήθως λειτουργεί, είναι εύάλωτη κι' έπιρρεπής σε κάθε είδους έπιρροές. Άδρανής, όκηρη κι' άτροφική, δέν δύναται νά προβάλλει καμμία αντίσταση στις διαρκείς έπιθέσεις τών μωρών σκέψεων που πλανώνται στον νοητικό χώρο. Αποτελεί έτσι εύκολη λεία στην κάθε είδους προπαγάνδα και πρόσφορο έδαφος για παντοειδείς προλήψεις και δεισιδαιμονίες. Γι' αυτό και ό Κρισναμούρτι μς παροτρύνει νά αναπτύξουμε ένα νοῦ ύγιή, σφριγηλό και ρωμαλαίο, για νά μπορεί νά άνθιστάται στις μεθοδεύσεις τής άρνήσεως που είναι τόσο δόλιες και ύπουλες. Διά νά υπάρξει όμως ένας τέτοιος νοῦς πρέπει άπαραιτήτως νά καθοδηγείται και νά κατευθύνεται από τό πνευματικό στοιχείο μέσα μας. Τό πνεύμα είναι ή μόνη δύναμις που μπορεί νά άνατρέψη τήν άνελέγητη ύλιστική καταπίεση, με μία ειρηνική και άθόρυβη επανάσταση. Έχοντας έπίγνωση αύτης τής πραγματικότητας ή Ε.Π.Μ. έλεγε τόν Μάϊο του 1885: «Η μόνη άποστολή τής Θ.Ε. είναι ή αναζωπύρωση τής δάδας τής αλήθειας, που είναι επί του παρόντος σβησμένη για όλους με έξαιρεση τούς πολύ όλίγους, και ή διατήρησης αύτης τής αλήθειας ζωντανής διά του σχηματισμού μις αδελφικής ένώσεως τής ανθρωπότητας, τό μόνο έδαφος, στο όποϊο ό καλός σπόρος δύναται νά εύδοκιμήσει. Η πραγματική όμως βάση για μία Παγκόσμια Άδελφότητα δέν είναι ή ανθρώπινη φύσις μας, αλλά ή κοινή Θεία Φύσις ή όποια καθιστά όλους μας μία ένότητα που δέν μπορεί ποτέ νά διαλυθεί». Στην εύγενή και υπεράνθρωπη αύτη προσπάθειά του, ό άνθρωπος δέν είναι μόνος· έχει τήν άμέριστη βοήθεια και συμπαράσταση τών Άδελφών του

Φωτός. Τά Θεϊά ὄντα, στά όποία ή Θεοσοφία όφείλει τήν ύπαρξή της, έπαγρυπνοϋν. Οί άκούραστοι φρουροί τής άνθρωπότητος, πού είναι ό Πνευματικός Κόσμος, αναμένουν τήν κατάλληλη στιγμή γιά νά επέμβουν, νά αναχαιτίσουν τό ρεϋμα τής άρνήσεως, και νά δώσουν νέο φώς και νέα έλπίδα στην πάσχουσα άνθρωπότητα. Ἄς προσπαθήσουμε λοιπόν έμεϊς, μέ τή στάση μας, και τήν συμπεριφορά μας νά μείνουμε οί ταπεινοί συνεργάτες τους, και οί άντάξιοι συμπολεμιστές τους.

Ὁμιλία Π. Παπασλιώτη

Ἐφέτος, τό πνευματικό μνημόσυνο πού κάθε χρόνο κάνουμε γιά τήν Ἐλενα Μπλαβάτσου, άποκτᾶ ιδιαίτερη σημασία μιά πού συμπληρώνονται έκατό χρόνια άπό τότε πού έγκατέλειψε τήν γήϊνη ζωή γιά νά μεταβεί σέ φωτεινότερους και πνευματικότερους κόσμους. Ἐκατό χρόνια, πού δέν στάθηκαν ικανά νά ξεθωριάσουν τό όνομά της άπό τίς σελίδες τής πνευματικῆς ιστορίας τής άνθρωπότητος. Ἀντίθετα, τήν κατέταξαν όριστικά στην χορεία τῶν ανθρώπων πού πρέπει νά τούς όφείλεται εύγνωμοσύνη και τιμή γιά τήν προσφορά τους.

Ἡ Μπλαβάτσου ύπῆρξε και άκόμη άντιμετωπίζεται ως μία άμφιλεγόμενη προσωπικότητα, όπως συνήθως συμβαίνει μέ τό εἶδος τῶν ανθρώπων στους όποιους άνῆκε. Ἀναμφισβήτητα ἦταν ένας ιδιαίτερος άνθρωπος, μέ ξεχωριστή δύναμη, πάθος και πίστη, χαρακτηριστικά πού σημάδεψαν τή ζωή και τό έργο της και πού τήν βοήθησαν νά άντιμετωπίσει τά άνυπέμβλητα γιά τόν κοινό άνθρωπο έμπόδια πού διαρκώς όρθώνονταν μπροστά της.

Τό πνευματικό έργο και ή προσφορά τής Μπλαβάτσου είναι γνωστά, και κανείς σήμερα δέν τολμᾶ νά παραγνωρίσει τήν τεράστια σημασία τους. Ἐκείνο όμως πού συχνά ξεχνοϋμε και πού ίδίως γιά έμᾶς πρέπει νά έχει ιδιαίτερη σπουδαιότητα, είναι ό τρόπος πού παρήχθη αυτό τό έργο. Ἐνα έργο πού θά ἦταν ακατόρθωτο, αν δέν έμψυχώνετο άπό τήν άγάπη και τήν πίστη τοϋ δημιουργοϋ Του. Ἄν, κυρίως, δέν ύπῆρχε ή αταλάντευτη άφοσίωση στις ύψηλές ιδέες πού ύπηρετοϋσε, και ή άξιοθαύμαστη προσήλωση στην άποστολή πού τής εἶχε άνατεθει. Ἐχουμε, πραγματικά, ένα υπόδειγμα αύταπάρνησης και άνιδιοτελείας. Ἐχουμε μιά άνάλωση ζωῆς πού σφραγίσθηκε μέ τήν πύρινη σφραγίδα τής αύτοθυσίας.

Έτσι, απέναντι στις μικρόψυχες κατηγορίες γι' αυτή την ήρωική μορφή ἄς ἀντιτάξουμε τὸ λαμπρὸ φῶς πού ἀναδύεται ἀπὸ τὸ ἔργο της καὶ τὴν θερμὴ πού διαχέει ἡ θυσία της.

Μακάρι, τὸ παράδειγμά της νὰ μὴν παραμείνει ἀπλῶς μία νοσταλγικὴ ἀνάμνηση, ἀλλὰ νὰ ἀποτελέσει γιὰ τὸν πνευματικὸ κόσμο, καὶ ἰδιαίτερα γιὰ μᾶς τοὺς θεοσοφιστὲς ἕναν φωτεινὸ ὁδηγὸ στὸν δύσκολο δρόμο πού πρέπει νὰ βαδίσουμε.

Ἰφιάνασσας Χατζηδημητρίου

Θά σᾶς διαβάσω ἀπὸ τὸ βιβλίο μου «Ὁ Βούδδας», τὴ σκηνὴ μιᾶς ἀπὸ τίς καθοριστικὲς στιγμὲς –συγκεκριμένα τὴν πρώτη– τῆς ζωῆς τοῦ Γκοτάμα πρὶν γίνει Βούδδας. Ἐχει κιόλας ἀνταμώσει «Τὸ γέρο, τὸ λεπρὸ, τὸ νεκρὸ», μόλις τώρα εἶδε καὶ τὸν ἀσκητὴ», τὸ τέταρτο πρόσωπο τῆς «προφητείας» πού βεβαίωνα πρῶς μόλις θ' ἀντικρύσει ὁ πρίγκηπας θ' ἀπαρνηθῆ τὴ ζωὴ τοῦ παλατιοῦ, θ' ἀκολουθήσει τὸν ἀγκαθένιο δρόμο τῆς λύτρωσης. Προβληματισμένος καὶ ταραγμένος ὁ Γκοτάμα, γιομάτος ἐρωτήματα, δὲ συνεχίζει τὸν περιπάτο του. Διατάζει νὰ γυρίσουν ὅλοι στὸ παλάτι.

Κεῖνὴ τὴ στιγμὴ τὴν ἴδια –ἡ βούληση τῶν θεῶν ἔκανε νὰ συμπέσει – τοῦ στέλνουν μῆνυμα νὰ χαρεῖ καὶ νὰ γιορτάσει, γιὰτὶ ἡ Γκοπά γέννησε γιὸ ἀντάξιο του. Μὰ κείνου ἡ καρδιά σφίχτηκε ἀκόμα πιότερο: «*Ἐνα ράουλα, μιὰ ἀλυσίδα γεννήθηκε γιὰ μένα*», ψιθύρισε. Κι' ἀπὸ τότε, Ράουλα ἔμεινε τὸ ὄνομα τοῦ μικροῦ πρίγκιπα.

Καθὼς ζύγωνε στὸ παλάτι, μιὰ ἀρχοντοπούλα, βλέποντάς τον ἀπὸ τὸ παράθυρό της, νὰ περνᾶ μέσα στὸ ἄρμα του τὸ ὀλόχρυσο, θαμπωμένη ἀπὸ τὴν ὀμορφιά του τὴν περίσσια, τὴ λεβεντιά, τοῦ φώναξε ἀβάσταχτη: «Μακάρια ἡ μάνα, μακάριος ὁ πατέρας, πού ἔχουν ἕνα τέτοιο γιό! Μακάρια ἡ γυναίκα, πού ἔχει ἕνα τέτοιο σύζυγο!»

Ὁ Σιντάρτα τὴν ἄκουσε. Ἀπὸ ὅ,τι εἶπε, ἦταν ἡ πρώτη της κουβέντα πού τὸν συγκλόνισε: τοῦ ἔφερε στὸ νοῦ τὴν ἀπειρὴ κι ἀτέλειωτὴ μακαριότητα, ἐκεῖ πού οὔτε γέννηση, οὔτε γηρατεία, οὔτε θάνατος, οὔτε πόνος κανένας θὰ ὑπῆρχε. Συγκινημένος, ξεκρέμασε ἕνα πολῦτιμο περιδέραιο ἀπὸ τὸ λαιμὸ του καὶ τῆς τὸ ἔστειλε, ἐνῶ ἐκεῖνος συνέχισε τὸ δρόμο του.

Οἱ κοπέλες τοῦ χαρεμιοῦ του, μόλις τὸν εἶδαν, ἄρχισαν τὴ μουσικὴ, τὸ χορὸ καὶ τὰ τραγούδια. Τὶς κοίταξε βαριεστημένος. Καταλυπημένος ἀπὸ τὴν πάλῃ πού γινόταν μέσα του, ἔπεσε στὴν κλινὴ του κι ἀποκοιμήθηκε.

Σουρούπωσε–βράδιασε. Οί μπαγιαντέρες, αποκαμωμένες, τόν μιμήθηκαν και κείνες. Ήξαφνα, ό Σιντάρτα ξύπνησε. Αύτες, πού πρίν λίγο ήταν όμορφες σά θεές, λές κι άπό κόσμους ούράνιους φερμένες τώρα στά πόδια του κείτονταν μέδουσες τρομακτικές, ξεμαλλιασμένες, ξεβαμμένες, τά ρούχα τους τσαλακωμένα, άκατάστατα, άχαρα τύλιγαν τό κορμί τους τό φιδίσιο τό δείχνανε άπαισιο. Ήλλες ροχάλιζαν, άλλες τρίζαν τά δόντια τους, άλλες βογγούσαν, άλλες μουρμούριζαν λόγια άκατάληπτα, άλλες φιλούσαν τά λαγούτα τους, σά νά φιλούσαν κάποιον έραστή.

Άνατρίχιασε. Σηκώθηκε. Μ' άηδία πέρασε άνάμεσα άπ' αύτή τή θάλασσα, πού άπλωνότανε μπροστά του πέλαγος άπό σάρκες, ιδρώτα κι' άρώματα. Τίποτε πιά δέ μπορούσε νά του φράξει τό δρόμο. Ής τώρα δίσταζε νά πραγματοποιήσει τήν άπόφαση, πού μέσα του όριμαζε χρόνια και χρόνια, μά άλλο δέ βαστούσε. Αϊφνης, στό νοϋ του έρχεται ό γιός του και ή Γκοπά Γιασοντάρα, ή πεντάμορφη πριγκίπισσά του. Προχώρησε ώς τό διαμέρισμά της. Ήνοιξε τή θύρα σιγαλά. Στό φώς του λυχνariου, πού εκαιγε μέ μυρωμένο λάδι, είδε τήν πριγκίπισσα νά κοιμάται άμέριμνα στήν κλίνη της τή στολισμένη μέ γιασεμιά και ρόδα. Ό Σιντάρτα κοντοστάθηκε στό κατώφλι. Τρελή έπιθυμία ένιωθε νά παραμερίσει τό χέρι, πού του εκρυβε τό πρόσωπο του γιου του. «Μά σάν δώ τό γιό μου συλλογίσθηκε, θαρρώ πώς δέν θά μπορέσω πιά νά βρω τή δύναμη νά φύγω. Ήμα γίνω Βούδδας, τότε θά γυρίσω και θά γνωρίσω τό παιδί μου!» Ήανάκλεισε τή θύρα άθόρυβα, κατέβηκε βιαστικά στήν αύλή, διάταξε τόν πιστό του Τσάνα, τόν ύπηρέτη του, νά ζέψη τό άτι του τ' άγαπημένο, τόν Καντάκα, καβάλησε, καβάλησε κι ό Τσάνα στά καπούλια και σά σίφουνας εκφυγε μέσα στή νύχτα, αφήνοντας πίσω του χαρές, πλούτη, οικογένεια, κάστρα, θρόνο!

Σάν τρελλός κάλπαζε κι όλο άγκάλιαζε τ' άλογό του και του 'λεγε στ' αύτή: «Τρέχα, πέτα, άτι μου άγαπημένο, σώσε με αύτή τή νύχτα κι εγώ θά γίνω Βούδδας και θά σώσω τόν κόσμο, τούς ντέβας και τούς άνθρώπους!» Και τό άτι εκτρέχε, πετούσε...

Κοντά τά ξημερώματα, μακριά πιά άπό τήν Καπιλαβαθού και τόν κίνδυνο νά τόν προφτάσει ό πατέρας του, στάθηκε. Ήεπέζεψε. Βλέπει έναν φτωχό κυνηγό πού τραβούσε κατά τήν πόλη. Τόν φώναξε, του δωσε τά ρούχα του τά όλομέταξα και χρυσοκεντημένα και του ζήτησε τά κουρέλια πού φορούσε. Ντύθηκε μ' αύτά. Ό Τσάνα γονατιστός, εκλαιγε. Εκλαιγε κι ό Καντάνα. Τά δάκρυά τους καίγαν τή γή. Άλύγιστος, άποφασισμένος, εκείνος

πῆρε τό σπαθί του τό πλουμισμένο μέ διαμάντια καί ζαφείρια, πετράδια ἀνεχτίμητα λογιῆς-λογῆς, ἔπιασε τὰ ὀλόσγουρα μακρὰ μαλλιά του, σύμβολο τῆς κάστας του, τῆς ἀρχοντιᾶς του καί, χωρίς οἶχτο κανένα, τὰ ἔκοψε. Διέταξε τόν Τσάνα νά φύγει ἀμέσως, νά πάρει τὰ ὄπλα του, τὰ κοσμήματα καί τ' ἀγαπημένο του ψαρί πίσω στόν πατέρα του. Μέ τό θάνατο στήν καρδιά, ὁ ὑπηρέτης ὑπάκουσε, πῆρε τό δρόμο τοῦ γυρισμοῦ. Ὁ ἀφέντης, ξυπόλητος, προχώρησε πρὸς τό νοτιά:

*Φίλους του πιά θά 'χε τ' ἀγρίμια τοῦ βουνοῦ,
Σκέπη του ὀλόχρυση, τὰ πυκνόφυλλα δέντρα τοῦ δάσους,
Γιά κλίνη του, τὴν ξερὴ γῆ.
Καί τὴ συμπόνια του γιὰ τοὺς δυστυχισμένους, λατρευτὴ βασιλισσά του.*

λέει ἓνα παλιό τραγούδι τοῦ Κασμίρ.

Ὁ πρίγκιπας Σινάρτα Γκοτάμα δὲν ὑπῆρχε πιά. Τὴ θέση του εἶχε πάρει ὁ Σάκυα, ὁ ἀσκητὴς, πού σκοπό του εἶχε βάλει νά βρεῖ τό μυστικὸ τῆς Εὐτυχίας.

ΦΩΣ ΑΡΧΑΙΟΕΛΛΗΝΙΚΟ

Ἡ θεατρικὴ ἐρευνητικὴ ομάδα σύνθεση εἶναι ἓνας νέος θυγατρικός ὀργανισμὸς ποὺ λειτουργεῖ σὲ μὴ κερδοσκοπικὴ βάση καὶ ἔχει σὰν βασικὸ σκοπὸ, τὴν παρουσίαση τοῦ Ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ Πνεύματος καὶ τὴν ἔνωση αὐτοῦ, μὲ τὴν σύγχρονη ἀλλὰ καὶ νέα ἐποχὴ, μέσω τῆς Θεατρικῆς τέχνης. Χρησιμοποιεῖ τὴν Σοφία τοῦ παρελθόντος, τὶς προτάσεις ἐξελίξεις καὶ ἀνησυχίες τοῦ παρόντος καὶ τὸν ὄραματισμὸ γιὰ τὴν τέχνη καὶ τὴν Ἀνθρωπότητα. Στὰ πλαίσια τῆς ἐρευνητικῆς τοῦ ἐργασίας, θὰ παρουσιάσει καὶ τὴν Ἑλληνικὴ Μυθολογία προσπαθώντας νὰ ἀποκαλύψει τὸν Ἑσωτερικὸ Θεῖο συμβολισμό της.

Γιὰ πρώτη ἐμφάνιση ἐπέλεξε τὸ φιλοσοφικὸ ἔργο τοῦ Ἀναστάση Ἀσημακόπουλου (Ἐνώδων) «ΟΙΔΙΠΟΥΣ ΕΠΙ ΜΑΘΗΤΕΙΑ» ποὺ ἔχει ἀποκομίσει τὶς καλύτερες κριτικὲς σὲ ἐξωτερικὸ καὶ χαρακτηριστικὴ ἐξαιρετικῆς τελειότητος. Τὸ ἔργο αὐτὸ εἶναι ἡ συνέχεια ἀλλὰ καὶ ἡ ἐσωτερικὴ ἀνάλυση τοῦ «Οἰδίπους Τύραννος» καὶ «Οἰδίπους ἐπὶ Κολωνῶν» τοῦ Σοφοκλῆ. Καρπὸς ἐρευνας εἴκοσι ἐτῶν τοῦ συγγραφέα. Ἀποκαλύπτει καὶ προσθέτει ἐντελῶς νέα στοιχεῖα γιὰ τὸ μυστικὸ τῆς θανατηφόρου γοητείας ποὺ ἀσκεῖ ὅλη ἡ Οἰδιποδεῖα. Ἔργο καὶ παράσταση ἐξακτινώνουν τὴν ἐσωτερικὴ ἀλήθεια τοῦ μύθου καὶ πέραν τοῦ χρόνου δημιουργώντας μιά – κοσμικὴ τραγωδία – μὲ εἰκόνες ἀλλὰ καὶ μὲ λόγο μεστό σὲ ποίηση καὶ σοφία. Ὁ μύθος ξεπερνώντας τὸ χρόνο ἀτενίζει τὸν πυρέσσοντα ὀρίζοντα τοῦ Ἀπόλυτου!

Ἡ θεατρικὴ Ἔρευν. Ὁμ. Σύνθ. θὰ δώσει παραστάσεις στὸ Πάρκο Ἐλευθερίας (Πρώην ΕΑΤ-ΕΣΑ) 10, 11, 12, 13 Ἰουλίου 1991.

Louis Claude de Saint-Martin

ECCE HOMO

Ἐκδόσεις ΤΕΤΡΑΚΤΥΣ

Θεμιστοκλέους 38 – Ἀθήνα, τηλ. 363.0824

Μεταξύ μας

ΤΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΜΑΣ

Τα Γραφεία του «ΙΛΙΣΟΥ» είναι Βουκουρεστίου 25, α΄ όροφος, Κωδ. 106 71, είναι ανοικτά κάθε ημέρα από 10.30-1, εκτός Σαββάτου και Κυριακής.

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ

Παρακαλούμεν, αποστέλλετε με ταχυδρομικήν ή τραπεζικήν επιταγήν εις την διεύθυνσιν: «Πολυδευκικήν Αντζακα, Βουκουρεστίου 25, α΄ όροφος Κωδ. 106 71, Αθήνας». Η αποστολή με Τραπεζική εντολή μας δυσκολεύει πολύ.

ΕΓΚΑΤΕΛΕΙΨΑΝ ΤΟΝ ΓΗΙΝΟΝ ΒΙΟΝ

Τριαντ. Μωυσήδης, Καβαλα
Ρουσσος Καπετανακής, Κρήτη

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

ΛΟΥΓΙ ΚΛΩΝΤ ΣΑΙΝ ΜΑΡΤΑΙΝ

«ECCE HOMO»

Εκδόσεις: ΤΕΤΡΑΚΤΥΣ

ΘΕΡΜΗ ΠΑΡΑΚΛΗΣΗ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΕΣ ΤΟΥ ΙΛΙΣΟΥ

- ΝΑ ΕΜΒΑΖΟΥΝ ΤΗΝ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΤΟΥΣ ΕΓΚΑΙΡΩΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1991: 2.000 Δρχ.
- ΝΑ ΕΓΓΡΑΦΟΥΝ ΝΕΟΥΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΕΣ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

«Πνευματική Κυπρος»: Ιούλιος-Σεπτέμβρης 1990
ΝΕΑ ΑΚΡΟΠΟΛΗ: Μάης-Αυγουστος 1991

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ ΤΟΥ ΙΛΙΣΟΥ

Βόλος: Γ. Κουκουβίνος
Ηράκλειον: Συμεών Νικολόπουλος
Ίωαννίνα: Μιχ. Πραπίδης
Καβάλα: Μιχ. Παράσχου
Κέρκυρα: Άλεξ. Λούβρος
Λαμία: Άντ. Τριανταφυλλού
Λάρισα: Ια. Φελλου
Μυτιλήνη: Δ. Ροδάκης
Ξάνθη: Μάριος Κουτσουρίδης
Πάτρα: Άθ. Κοντοσάκης
Ρεθύμνο: Άντ. Βιστάκης
Ρόδος: Άντ. Βεργωτής
Σέρραι: Άνεστης Σάββας
Σύρος: Π. Ζαραφωνίτης
Χαλκίδα: Δημ. Δημητρέλος
Χανιά: Έμμ. Νοδαράκης
Κυπρος: Θεοφ. Παναγιώτου,
Τ.Κ. 1720, ΛΕΥΚΩΣΙΑ. Τηλ. 474.815

«ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΙΛΙΣΟΣ»

της Θεοσοφικής Έταιρίας
έν Ελλάδι

Βουκουρεστίου 25- Αθήναι 106 71
Ιδρυτής:

† ΚΩΣΤΗΣ ΜΕΛΙΣΣΑΡΟΠΟΥΛΟΣ

Εκδότης-Διευθυντής:
Πολυδευκής Άντζακας
Τιμή τευχους: Δρχ. 400
ΜΑΪΟΣ - ΙΟΥΝΙΟΣ 1991

Ποιός έχει τήν Μεγάλη Εύθύνη;

ΑΙΔΕΣ. ΖΑΝΟΥ ΓΟΥΓΟΥΤΑ

Από τό 1985 ως τά τέλη τοῦ περασμένου χρόνου ἔχουν ὑποστῆ τήν ποινήν τοῦ θανάτου 3.399 ὡς «Κακούργοι».

Καί οἱ περισσότεροι – 65% στήν Ἀφρική, Μέση Ἀνατολή καί Κίνα. 125 χώρες – ἔθνη, διατηροῦν τήν θανατικήν ποινήν καί 35 ἔθνη τήν ἔχουν καταργήσει.

Ὁ ἀριθμός αὐτός μᾶς δίδει τό ἐρώτημα ἡμεῖς οἱ «πολιτισμένοι» πόσον εἴμεθα ὑπεύθυνοι διά τούς 3.399 πού τούς κρέμασαν ὡς κακούργους; Καί αὐτοί οἱ ἴδιοι πόση εὐθύνη ἔχουν διά τήν βάρβαρον διαγωγή των;

«Ὁ κακούργος εἶναι δημιούργημα τῆς κοινωνίας ἢ παιδί τοῦ προβληματικοῦ ἑαυτοῦ του; Μπορεῖ νά διορθωθεῖ;

Ἡ ψυχοβιολογία τί φρονεῖ; Καί ἡ ἐγκληματικότητα; Καί ἡμεῖς ὡς ἐκκλησία ποιά εἶναι ἡ δράσης μας διά τούς προβληματικούς αὐτούς ἀδελφούς μας;

Θά πρέπει νά ὑπάρχουν αἱ ἀγρυπνοῦσες χριστιανικές ψυχές μέ φιλανθρωπική καρποφορία καί φροντίδα διά τούς φυλακισμένους ἀδελφούς μας.

Καί σέ κάθε δωμάτιο τῆς φυλακῆς ἡ Ἁγία Γραφή καί οἱ Βιοί τῶν Ἀγίων μας ὡς καρπός τῆς Χριστιανικῆς μας πίστεως. Ματθαίου 25-43».

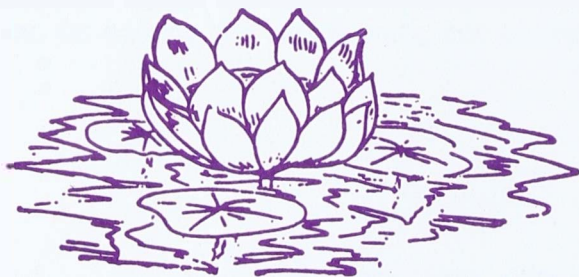
**Ἐάν ἐδοκίμασες καί ἀπέτυχες, μή χάνεις τό θάρρος σου.
Ἐξακολούθησε τόν ἀγῶνα καί πάλι καί πάντα.**

Ε.Π. Μπλαβάτσου

**ΕΟΡΤΗ ΛΩΤΟΥ
1891 – 1991**

**ΑΦΙΕΡΩΜΑ
ΣΤΑ 100 ΧΡΟΝΙΑ
ΑΠΟ ΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ
ΤΗΣ ΙΔΡΥΤΡΙΑΣ ΤΗΣ Θ.Ε.
ΕΛΕΝΑΣ ΠΕΤΡΟΒΝΑ-ΜΠΛΑΒΑΤΣΚΥ
(31 ΙΟΥΛΙΟΥ 1831 – 8 ΜΑΪΟΥ 1891)**

**ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΤΕΥΧΟΥΣ
ΠΑΝ. Δ. ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ**